

750 let Litomyšle v nové knize

Jistě krásným dárkem pod stromeček se stane kniha *Litomyšl 1259-2009, město kultury a vzdělávání*, kterou vydává město k letošnímu 750. výročí povýšení na město. Publikace bude veřejnosti představena 29. listopadu v 15.00 v kongresovém sále zámku. „V tento den spatří první kousky světlo světa,“ potvrzuje tisková mluvčí radnice Michaela Severová a dodává: „Celá akce ponese název Litomyšl v minulosti a současnosti“.

Nepůjde však o strohé a neformální uvedení díla, ale těšit se můžeme na čtení z knih s obsahem majícím vztah k Litomyšli. Úryvky uslyšíme z úst nejpopovatelších - samotných autorů jako je např. Kosmas, Jelínek nebo Nejedlý.

V plánu je také dražba 750. výtisku. „Pro exkluzivitu této knihy provedeme ruční číslování části nákladu,

a to 750 knih. Ty budou mít své biblistické číslo,“ upřesňuje Jiří Lammel, podílející se na grafickém zpracování a sazbe.

Dílo z pera Dr. Milana Skřivánka nakonec čítá úctyhodných 616 stran a má rozměry 19,5 x 25,5 cm. Papír, na němž je kniha vytištěna, je speciální a byl dovezen až z Itálie.

Radnice získala dotaci z Ministerstva kultury ČR, a proto si může dovolit stanovit cenu publikace ve výši více než symbolické. Stát bude 750 Kč, ale držitelé Výroční karty Litomyšlana ji získají o sto korun levněji. -bj-

Respitní péče Jindra oslavila páté narozeniny

Oslovení 5. narozenin se kromě 1. místostarosty Litomyšle Jana Janečka (vlevo), náměstkyně hejtmanky Romany Linky (druhá zleva) a ředitelky Farní charity Litomyšl Markěty Bělohávkové (uprostřed) zúčastnili také klienti respitní péče.

Pět svíček se rozhořelo na dortu Respiti péče Jindra. Skutečně už pět let pomáhají pracovníci střediska rodinám s péčí o jejich blízké. Ve čtvrtek 8. října přivítaly prostory Jindrových vil gratulanty a zároveň se otevřely dveře všem, kteří měli zájem dozvědět se více o chodu centra.

„Respiti péče je moderní koncepce sociální služby, která podporuje setrvání lidí se sníženou soběstačností v jejich přirozeném a důvěrně známém domácím prostředí. Osobám, o něž se za normálních okolností stará jejich rodina, nabízí možnost krátkodobého „odlehčovacího“ pobytu v délce řádově týdnů,“ vysvětlila poslání střediska ředitelka Farní charity Litomyšl, Markéta Bělohávková, jež respiti péči provozuje. Za těch uplynulých pět let prošla střediskem pěkná řádka klientů. Klientů, kteří se pak rádi vraceli.

„Opravdu se nám potvrdilo, že jakmile nás lidé poznali a zjistili, že sem mohou v bezpečí své blízké dát, tak se začali vracet. Mohou se věnovat i svým zájmům a vědí že o jejich rodinné příslušníky je dobře postaráno,“ dodala Markéta Bělohávková. Její slova potvrzují i klientky Stanislava Jarešová, Anna Klejchová a Mariana Volenová: „Líbí se nám zde a jsme spokojené,“ říkají svorně. K nim se přidává také spolumajitelka vil, ve které je středisko provozováno, Jarmila Pavlíková. „Bydlí se mi tady s nimi moc dobře. Sestřičky jsou citlivé a ochotné. Vidím, že s pacienty chodí ven, když je hezky a opravdu se o ně starají. Byla jsem také hodně nemocná, ale mám teď takový zvoneček, který když zmáčknu, hned ke mně děvčata přijdou,“ říká usměvavá a stále vitální Jarmila Pavlíková.

Co by to však bylo za oslavu narozenin bez gratulantů. Mezi nimi se objevili nejen zástupci Města Litomyšle, reprezentanti poskytovatelů sociálních služeb v mikroregionu, ale také zástupci Pardubického kraje. „Myslím si, že každé zařízení, které dokáže pomoci lidem v jejich situaci, kdy oni dále mohou udržet širší rodinné vztahy a mohou fungovat jako rodina, si zaslouží maximální podporu a poděkování,“ pronesl náměstek hejtmanky Pardubického kraje Roman Línek.

Jako dárek oslavenkyni přivezl slib, že tento druh péče, kterou středisko Respiti péče Jindra a jemu podobná zařízení poskytují, nebude obětován s argumentem, že je ekonomická krize a musí se šetřit. V podobném duchu byla pronesena i další blahopřání. „Pardubický kraj vždy odlehčovací služby podporoval a bude podporovat. Je to trend péče, v němž by se mělo pokračovat,“ dodal krajský radní zodpovědný za sociální péči Miloslav Macela.

Respiti péče Jindra poskytuje služby v třisměnném provozu, kde o klienty pečují tým tvořený osmi pracovníky v sociálních službách a dvěma sociálními pracovníky. Zařízení má stálou kapacitu osm lůžek a péči v podobě odlehčovacího pobytu poskytuje celoročně. Klienti však musí splňovat určité podmínky, nutné pro přijetí.

Text a foto Jana Bisová

BOULING PEKLO
S RESTAURACÍ

rezervace na čísle 461 616 719
www.peklo.lit.cz

Draunerovo náměstí 204, Litomyšl

Po-Čt od 11.00 do 24.00 h
Pá-So od 11.00 do 2.00 h

kvalitní dráhy
pohodové ceny
příjemné prostředí

A. HURT
ELEKTRO

automatické pračky
se sušičkou
vyper až 8 kg prádla

AKCE
MĚSÍCE

INDESIT

Hotpoint
ARISTON

tel./fax: 461 615 050
www.nakupujeme.cz/elektro-hurt

Listopad s výhodami pro držitele Výroční karty Litomyšlana

Kniha „Litomyšl 1259 – 2009, město kultury a vzdělávání“ výhodněji

Dlouho očekávanou knihu Dr. Skřivánka si budete moci od 29. listopadu pořídit se slevou. Slavnostní představení knihy se bude konat právě první adventní neděli od 15.00 v kongresovém sále na zámku. Cena této publikace, která je vydána při příležitosti 750. výročí povýšení na město, bude 750 Kč. Držitelé výroční karty Litomyšlana si ji, až do konce roku oslav, mohou pořídit za 650 Kč. Věříme, že se toto dílo, jež má 616 stran, stane cenným darem pod vánoční stromček.

Duke Vánoce tentokrát již v listopadu

Ve dnech 14. a 15. listopadu vždy od 10.00 do 17.00 můžete navštívit Ateliér Duke Bohemia v vlakového nádraží, kde zavládne vánoční atmosféra. Dudychovi, společně se zahradnickou školou a zahradním centrem Johanka, pořádají Duke Vánoce. Majitelé karty Litomyšlana zde se slevou 10% mohou koupit nejen reliéfy do dětských pokojíků, ale i další keramická díla.

„Litomyšl – průvodce městem“ do konce roku s 50% slevou

Osmdesátistránková publikace může být výbornou pozvánkou do našeho města pro vaše přátele a známé. S Výroční kartou vás vyjde tato publikace plná zajímavých informací, barevných fotografií i milých „drbů“ na 49 Kč.

Když píšťaly znějí...

Takový je název varhanního koncertu, který při příležitosti oslav 750 let od povýšení Litomyšle na město organizuje Základní umělecká škola B. Smetany. Na varhany zahraje Lucie Žáková, Petr Jiříček, Iveta Benešová a jako host vystoupí Radka Hudečková (zpěv). Koncert se koná 19. listopadu od 18.30 v kostele Povýšení sv. Kříže. Běžné vstupné 80 Kč, na Výroční kartu Litomyšlana 50 Kč.

Sleva 5% z provize u Consult VK Litomyšl

Držitelé Výroční karty Litomyšlana, kteří do 31. 12. 2009 uzavřou exkluzivní smlouvu na prodej nemovitosti u této realitní a znalecké kanceláře, dostanou z obvyklé provize slevu 5%. Podrobnosti na adrese Smetanovo náměstí 120, na T: 461 612 670-1, e-mail: karlikova@consultvk.cz, případně na www.consultvk.cz.

10% sleva ve Studiu Chantalle

Sleva platí do konce roku na všechny služby ve Studiu Chantalle na Smetanově nám. (čp. 131 naproti Komerční bance). Levněji můžete do turbosolária, kadeřnictví, na kosmetiku, masáže i nehtovou modeláž. Sleva platí také na nákup vánočních poukázek. Objednávky a další informace na tel. 461 614 499.

Studio „eN“ se slevou 10%

Studio se nachází na Mařákové ulici čp. 281 a poskytuje revoluční přístroj na zmenšení objemu těla, poskytuje masáže i kosmetické služby. Pro všechny majitelky Výročních karet máme dobrou zprávu – až do konce tohoto roku poskytujeme Studio „eN“ slevu ve výši 10% na všechny tyto služby. Objednávky na tel. 777 100 878.

Vyzkoušejte si ubytování v Litomyšli!

Strávení víkendu, nebo i jen večera a noci v Apartmánu Bedřicha Smetany v bývalém zámeckém pivovaru je samo o sobě mimořádným zážitkem. Ten si v roce oslav 750 let města může za výhodných podmínek vyzkoušet každý Litomyšlan. Pro držitele „Karty Litomyšlana“ platí v měsících říjnu až prosinci cena 200 Kč za osobu a noc (dítě od 5 do 15 let 100 Kč). Rezervovat pobyt lze nejdříve 5 dní předem. Více na www.smetanovalitomysl.cz.

Stesk v Paříži se slevou

V pondělí 30. listopadu se od 19.30 koná v informačním centru na zámku další literární drama-

tický večer Radovana Lipuse a jeho hostů z Národního divadla moravskoslezského. Běžné vstupné bude 50 Kč, držitelé Výroční karty Litomyšlana zaplatí spolu se studenty 30 Kč.

Na masáže levněji také v listopadu

Slevu 10% budou mít také během celého měsíce listopadu všichni majitelé Výroční karty Litomyšlana, kteří se v Tenisové hale SPORT nechají namasírovat. Masáž klasickou, relaxační či sportovní si můžete objednat u Petry Dittrichové na telefonním čísle 608 301 151. Pracovní doba dle požadavků zákazníků!

Sleva v Buddy baru i Penzionu Buddy bed

Buddy bar a Penzion Buddy bed poskytují 10% slevu držitelům Výroční karty Litomyšlana na útratu nad 500 Kč. V prostorách baru se od 1. října nekouří – proto se sleva nevztahuje na prodej tabákových výrobků! Rezervace možné na tel. 605 184 784, T: 461 616 789.

Květinová oáza

Na veškerý sortiment v obchodě s názvem Květinová oáza mohou držitelé Výroční karty Litomyšlana uplatnit slevu ve výši 5%, a to až do konce tohoto roku. Obchod Boženy Kvapilové Květinová oáza se nachází na ulici Havlíčkova, T: 736 210 740.

Klobása Drahu v Autobazaru Drahoš

V nově otevřeném Klobása Drahu, který najdete v areálu Autobazaru Drahoš při výjezdu z Litomyšle na Vysoké Mýto, dostanou majitelé Výroční karty Litomyšlana na kompletní objednávku (tedy klobásu s nápojem) slevu 10%.

Obrazová kniha Litomyšl na prahu třetího tisíciletí výrazně levněji

Více než stostránková kniha fotografií Pavla Vopálky s doprovodnými texty Aleny Randákové. Běžná doporučená prodejní cena je 249 Kč, cena pro držitele Výroční karty Litomyšlana je 199 Kč.

Regionální muzeum zdarma

Každý první víkend v měsíci budou držitelům Výroční karty Litomyšlana otevřeny dveře Regionálního muzea a Rodného bytu B. Smetany zcela zdarma.

Slevu nabízí Billard Centrum Litomyšl

Majitelé Výroční karty Litomyšlana si mohou až do konce roku výhodněji zahrát také kulečnick. V Billard Centru Litomyšl, které se nachází v Lidovém domě, dostanou po předložení karty slevu 20%. Rezervace na tel: 461 615 910, 605 48 58 18.

Rockové oratorium Eversmiling liberty levněji

Oratorium pro sóla, sbor a orchestr Eversmiling liberty v podání sborů Gybon, Jitro a Kos si mohou majitelé Výroční karty Litomyšlana zakoupit v informačním centru o 50 Kč levněji než ostatní. Běžná cena je 200 Kč, zvýhodněná cena 150 Kč. Disk obsahuje nejen hudbu J. Johansena a E. Kullberga, ale také fotografie a videozáznam, které lze přehrát po vložení CD do počítače.

Výroční turistická známka k výročí 750 let města Litomyšl

Držitelé Výroční karty Litomyšlana si mohou zakoupit turistickou známku vydanou k výročí 750 let města Litomyšl v infocentrech na náměstí a na zámku za 20 Kč, ostatní za 25 Kč.

Cesta kolem zámku

Projít se kolem zámku s Olbramem Zoubkem můžete v případě, že si zakoupíte DVD Cesta kolem zámku. Pro držitele Výroční karty Litomyšlana platí 50% sleva.

Připomeňme, že držitelem Výroční karty Litomyšlana se může stát úplně každý. Kartu s nápisem Na rok Litomyšlanem lze zakoupit v informačním centru za symbolických 75 Kč.

Michaela Severová, tisková mluvčí

otevřená radnice

Z rady města

■ RaM vzala na vědomí záznam z jednání Redakční rady Lilie a souhlasí s přijetím Pravidel Zpravodaje Města Litomyšl Lilie.

■ RaM vydává nařízení Města Litomyšle č. 05/09, o rozsahu, způsobu a lhůtách odstraňování závad ve schůdnosti chodníků a místních komunikací a průjezdních úseků silnic.

■ RaM vydává nařízení Města Litomyšle č. 06/09, kterým se vymezují úseky místních komunikací a chodníků, na nichž se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje v daném úseku sjízdnost a schůdnost odstraňováním sněhu a náledí.

■ RaM souhlasí s uzavřením smlouvy o vzájemné spolupráci za účelem realizace projektu Umění na zámku s Národním památkovým ústavem.

■ RaM souhlasí s vypracováním studie na výstavbu domova důchodců v lokalitě U nemocnice.

■ RaM souhlasí s vypracováním studie proveditelnosti cyklostezek v rámci správního obvodu města Litomyšle v návaznosti na okolní náledí.

■ RaM souhlasí s použitím finanční částky, kterou získalo město jako ocenění za realizaci kruhových křižovatek, na studii kruhové křižovatky u autobusového nádraží.

■ RaM byla seznámena s nabídkou na odkoupení domu čp. 526 na Nádražní ulici a pověřuje odbor rozvoje a investic prověřit jeho další možné využití.

-ms-

Ze zastupitelstva

■ ZaM souhlasí s odkoupením p.p.č. 463 trvalý travní porost o výměře 278 m² v katastrálním území Litomyšl od Českomoravské provincie Řádu zbožných škol - piaristů za cenu dle znaleckého posudku, tj. za kupní cenu ve výši 74.230 Kč. Jedná se o pozemek vedle piaristického kostela, ve kterém budou vedeny přípojky inženýrských sítí při rekonstrukci budovy kostela.

■ ZaM souhlasí na základě předloženého rozpočtu s poskytnutím dotace pro TJ Jiskra Litomyšl na rekonstrukci vytápění objektu TJ Jiskra Litomyšl U Plovárny 1061 - III. etapa. Částka 500 tis. Kč bude hrazena z kap. 08.

■ ZaM schvaluje zřizovací listinu příspěvkové organizace Technické služby města Litomyšle.

Krátce

■ Datová schránka Města Litomyšl byla zaktivována v pondělí 26. 10. 2009. Komunikujte s Městským úřadem v Litomyšli prostřednictvím datové schránky.

■ Na pondělí 26. října si místohejtman Roman Líněk pozval do Evropského skolicího centra duchovní z celého Pardubického kraje. Jde již o pravidelné ekumenické setkávání duchovních s představiteli krajské samosprávy. Tentokrát do Litomyšle přijelo celkem 70 duchovních.

■ Zastupitelstvo Města Litomyšl projednalo na svém zasedání dne 27. října 2009 kromě jiného tyto vyhlášky: o stanovení výše koeficientů pro výpočet daně z nemovitosti, o místním poplatku ze psů, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, o místním poplatku za ubytovací kapacity a vyhlášku k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na veřejných prostranstvích, kterou se zakazuje žebření na veřejných prostranstvích. Všechny vyhlášky nabývají účinnosti 1. ledna 2010. Podrobněji se budeme všem novinkám, které vyhlášky přináší, věnovat v prosincovém vydání Lilie.

■ Ve středu 14. října zasedla v Litomyšli komise pro vyhodnocení soutěže Památky UNESCO výtvarně. Čestným předsedou komise je bývalý ministr kultury a senátor Václav Jehlička, předsedkyní komise akademická malířka Jaroslava Severová. Na práci v komisi se dále podílí ak.malíř Aleš Ogoun, grafik Tomáš Pakosta, místostarostka Telče Hana Müllerová, zástupci firmy KLUCIvespolec zabývající se animací Jiří Novák a Jan Švarc. Konečné výsledky budou zveřejněny první listopadový týden.

-ms-

Bezpečnost dětí musí být zajištěna, shodují se všichni

Nové parkoviště má vzniknout v areálu Základní školy na ulici Zámecké. Proti dvanácti stáním, určeným zejména učitelům, rodičům a návštěvníkům školy, se ozývají rozhořčené hlasy, které volají především po bezpečnosti dětí. Stavební stroje již začaly připravovat terén.

Otázku bezpečnosti a celkového provozu parkoviště řešil a stále řeší ředitel školy Petr Doseděl, který se s podobnou situací setkal v minulých letech, kdy škola procházela velkými rekonstrukcemi. Otázka bezpečnosti je pro něj důležitá, ale v parkovišti strašáka nevidí. „Někdy na jaře tohoto roku jsme se setkali se studií, která znázorňovala postavení automobilů na parkovišti. My jsme prohlásili, že v tom nevidíme až tak velký problém, i když jsme si byli vědomi, že tady zhoustne doprava,“ řekl ředitel Doseděl a dodal: „Uvedli jsme, že když se podaří vytýčit dobrý provozní režim parkoviště, tak by to nemusel být takový bezpečnostní problém, s nímž jsme se v názorech některých občanů setkali.“ Na provozním režimu a bezpečnosti celého prostoru pracují zaměstnanci radnice. Pavel Jiráň, vedoucí

odboru místního hospodářství sděluje: „Jednáme o zajištění bezpečného pohybu školní mládeže v tomto úseku.“ Podle jeho slov již má město určité varianty, o nichž povede debatu jak s dopravním inspektorem, tak dodavatelem a vše koordinuje s vedením školy. „V rámci těchto opatření chceme režim nastavit tak, aby

v době školního vyučování byl vjezd povolen pouze dopravní obsluze, zaměstnancům školy, případně školní jídelny. Předpokládáme, že kdo do tohoto prostoru bude vjíždět, bude si vědom, kam vjíždí,“ vysvětluje a pokračuje: „Snažíme se vzájemně oddělit pohyb chodců a vozidel a umístit zpomalovací prvky.“ I ze strany školy vzešly určité návrhy. „Myslíme si, že původní brána, která stojí na příjezdové cestě, by měla být posunuta, abychom omezili postup dětí, jež chodí do školní družiny a abychom zamezili náhodnému vběhnutí dětí do tohoto prostoru,“ uvádí další bezpečnostní opatření Petr Doseděl, který již v září na členské schůzi sdružení rodičů se záměrem vybudovat parkoviště informoval a i nadále bude vše projednávat se zástupci rodičů. „Bezpečnost dětí je na prvním místě,“ uzavírá starosta města Michal Kortyš. Parkoviště by mělo být hotové do konce listopadu. V rozpočtu města je na něj vyčleněno 1 475 000 korun. Další dvanáct míst se plánuje o kousek dál ve směru na Českou Třebovou.

Text a foto Jana Bisová

Zimní období 2009/2010 a nová nařízení města

V souvislosti s novelou Silničního zákona, která odebrala odpovědnost vlastníkům sousedních nemovitostí za stav přiléhajících chodníků, vydala Rada města Litomyšle nové nařízení č. 05/09, o rozsahu, způsobu a lhůtách odstraňování závdavů ve schůdnosti chodníků a místních komunikací a průjezdných úseků silnic. Podle této vyhlášky jsou povinni případní vlastníci místních komunikací, mimo Město Litomyšl, odstranit závady ve schůdnosti vzniklé v zimním období v nočních hodinách do 7.00 ráno a během dne bez zbytečného odkladu. Správce městských místních komunikací, kterým jsou Technické služby Města Litomyšle, má zakotvenou povinnost dodržovat Plán zimní údržby, který je schválen orgány města. V tomto dokumentu jsou časové lhůty výjezdu techniky odvozeny především od výše vrstvy napadaného sněhu nebo vzniku námrazy a je stanoveno pořadí provádění údržby jednotlivých komunikací. Plán zimní údržby je k nahlédnutí na MěÚ Litomyšl a na webových stránkách města. Město Litomyšl, stejně jako ostatní obce, se potřebovalo novými nařízeními především legislativně vypořádat s novým stavem věci, kdy správce místních komunikací rozhodne není schopen z kapacitních a finančních důvodů zabezpečit všechny plochy, za které nově odpovídá. Na tomto faktu nezmění nic ani to, že byly v nedávné době investovány nemalé prostředky do nákupu techniky Technických služeb města. Zmíněné nařízení č. 05/09 vychází ze základního ustanovení Silničního zákona, že chodníky, přiléhající k místním komunikacím, jsou pouze součástí těchto komunikací. Ve stanovených lhůtách bude tedy zajišťována schůdnost pouze na jejich pojízdných částech. K nim přiléhající chodníky, pokud vlastníci okolních nemovitostí nevysslyší přání starosty Města Litomyšle a neprovedou zimní údržbu v rozsahu platnosti minulého zákona, ošetří správce komunikací až po termínech a pokud to bude kapacitně možné. Chodci mohou do té doby použít ošetřené krajnice pojízdných částí místních komunikací. Město si je vědomo, že tím dojde k ovlivnění bezpečnosti silničního provozu. Zákon o provozu na pozemních komunikacích však stanoví, že za těchto situací musí přizpůsobit jízdu a dbát zvýšené opatrnosti také řidiči vozidel. Zároveň se předpokládá, že majitelé přilehlých nemovitostí poskytnou součinnost jako dosud. Samostatné chodníky a chodníky vedle silnic vyšších tříd budou součástí Plánu zimní údržby a budou udržovány v jím stanovených termínech. Kompletní znění uvedeného nařízení je zveřejněno

na webových stránkách města v sekci „Vyhlášky“. Stejně jako v minulých letech bylo schváleno také nařízení č. 06/09, kterým se vymezují úseky místních komunikací a chodníků, na nichž se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje v daném úseku sjízdnost a schůdnost odstraňováním sněhu a náledí. Jejich množství je oproti loňskému zimnímu období mírně rozšířeno z důvodů popsanych v tomto článku i článku starosty města. Pokud se jedná o chodníky, jsou zde zahrnuty hlavně ty, které je možno obejít jinými udržovanými částmi, jejichž údržba by komplikovala Plán zimní údržby a představuje především ruční práci. Mezi nejvíce diskutované bude jistě patřit chodník v ulici Jiráskova a V. K. Jeřábka, vedle silnice ve směru Česká Třebová. Pokud tyto neošetří majitelé sousedních nemovitostí, budou je muset občané bydlení v sídlištních rodinných domcích obejít jinými trasami ve směru do centra, t.j. ulicemi Okružní a Gregorka a ulicemi Lomená a Bří Pátá. Uvedený chodník se v nedávné době podařilo zrealizovat pouze díky uděleným výjimkám z normované šířky, a proto jsou pro techniku správce komunikací nesjízdné. Kompletní seznam neudržovaných částí místních komunikací je uveden v tomto vydání zpravodaje Lilie. Město tím plní ustanovení zákona, že je povinno o těchto úsecích informovat způsobem v místě obvyklým. Kompletní znění uvedeného nařízení je zveřejněno na webových stránkách města v sekci „Vyhlášky“. Město Litomyšl i Technické služby jsou proti škodám, které jsou způsobeny cizím osobám, pojištěny společnou pojistnou smlouvou. Vždy se však musí prokázat ze strany těchto subjektů nějaké pochybení. V zimním období to bude například nedodržení Plánu zimní údržby nebo nařízení města. Silniční zákon navíc pamatuje na to, že musí být v silách těchto subjektů závalu ve schůdnosti odstranit nebo zmírnit. Dále příslušná ustanovení zákona jasně deklarují, že chodci musí přizpůsobit chůzi povětrnostním situacím a jejich důsledkům. Obtížné povětrnostní situace jsou v zákoně definovány pro zimní období jako vánice a intenzivní sněžení, souvislé námrazy, mlha, obleva a mrznoucí déšť. Z výše uvedených důvodů nelze tedy očekávat, že každý případný případ musí být nutně odškodněn. Případné pojistné události vyřizuje finanční odbor MěÚ Litomyšl. Město Litomyšl i Technické služby jsou připraveny udělat vše, co je v jejich možnostech, aby k odškodňování nebyl důvod.

Pavel Jiráň, vedoucí odboru místního hospodářství

Rozsvítíme litomyšlský vánoční strom

Město Litomyšl srdečně zve všechny Litomyšlany na Slavnostní rozsvícení vánočního stromu, které se uskuteční v neděli 29. listopadu v 17.00. Součástí akce bude vystoupení dětských pěveckých sborů Kvítek a Lilium ZUŠ Litomyšl. -red-

Neudržované místní komunikace

Přehled neudržovaných úseků místních komunikací:

- spojovací chodník od 9. května čp. 809, 810 k 17. listopadu čp. 843
- částečně pojízdný chodník od ČSAD na ulici Na Lánech
- komunikace Zámecká - propojka pod CKL
- komunikace Moravská za LB Tech
- parkoviště v sídlištních
- chodník - schody pod kostelem Šantovo náměstí
- komunikace a chodník Peciny - slepá ulice směrem na Lidickou
- chodník - schody mezi čp. 1143 a 1144
- chodník u J. E. Purkyně 1143 a 1144
- komunikace - sjezd ke krytým garážím Z. Kopala 1155
- chodník - schody Tomíčková - Vognerova
- komunikace - skupinové garáže Dukelská
- komunikace - skupinové garáže u HMD
- částečně pojízdný chodník - spojovací komunikace kolem rest. Za vodou
- chodníky Jiráskova a V. K. Jeřábka od zámku po kříž. s ul. Za Moštěním
- chodník Moravská vedle I/35 od fmy Savos po výjezd směr Svitavy
- chodník - schody z Mařákova do Dukelská
- spojovací chodník Braunerovo nám. - Mařákova pod čp. 278, 280
- chodník J. E. Purkyně vedle II/359 a 360 od okruž. kříž. vpravo ve směru Polička
- chodníky ul. Mařákova před čp. 1114 - 1116, 1111 - 1113
- spojovací chodník Partyzánská - J. E. Purkyně kolem parku nemocnice
- chodník T. G. Masaryka před čp. 1123 - 587

Pavel Jiráň, vedoucí odboru místního hospodářství

Nový chodníkový zákon – prosba starosty města

Vážení spoluobčané, obracím se na vás v souvislosti s novelou silničního zákona, která odebrala odpovědnost vlastníkům sousedních nemovitostí za stav přílehlých chodníků. Podrobnosti a popis toho, jakým způsobem se s tímto nařízením vypořádalo město Litomyšl, naleznete v článku ing. Pavla Jiráně, vedoucího odboru místního hospodářství.

Rada města přijala dvě nařízení, která berou v úvahu fakt, že není v silách Technických služeb ani rozpočtu města nahradit dřívější činnost soukromých subjektů v otázce úklidu sněhu. Došlo k přepracování Plánu zimní údržby tak, aby byly přednostně ošetřeny vždy pojízdné části místních komunikací a samostatné chodníky (včetně chodníků vedle silnic vyšších tříd). Nově tedy bude platit, že k chůzi se v prvních fázích odklidu sněhu použijí ošetřené krajnice pojízdných částí míst-

ních komunikací. V centru města bude údržba zajištěna prostřednictvím veřejně prospěšných prací. Toto řešení má podle našeho názoru plnou oporu v zákoně, ale uvědomuji si, že není ideální.

Proto s ohledem na větší pohodlí i bezpečnost chodců prosím, pokračujeme již v minulých letech odzkoušeném systému úklidu sněhu. Technické služby na požádání doplní v místech, kde to bude třeba, posypový materiál. Také nemocní či staří lidé se mohou obrátit na Technické služby města Litomyšl v případě, kdy budou mít obavu, že by se na „jejich“ chodníku mohl stát úraz. V závislosti na kapacitních podmínkách bude těmto skupinám obyvatel poskytnuta zaměstnanci Technických služeb pomoc.

Nejvíce legislativně nezajištěná je údržba vstupů k jednotlivým nemovitostem. Zde se totiž ve většině případů

nejedná o místní, ale o účelové komunikace, jejich schůdnost zákon nereguluje vůbec. Ani na přístupových chodnících, které se nacházejí na pozemcích města, nelze očekávat, že bude ošetřování provádět správce komunikací. Je tedy v zájmu vlastníků a uživatelů nemovitostí provádět si ošetření sami pro sebe. Na druhou stranu město Litomyšl deklarovalo, že se bude o tyto plochy starat po stavební stránce a to i přes to, že slouží pouze úzkému okruhu obyvatel (netýká se však okapových chodníků, chodníků k bočním vchodům či ploch pod sušáky na prádlo). Věříme, že tento vstřícný krok bude vnímán jako dostatečná kompenzace za provádění zimní údržby.

Odpovědnosti za případné vzniklé škody ve město Litomyšl samozřejmě výše uvedenými opatřeními nezbaví. Máme uzavřenu řádnou pojistnou smlouvu. Je však třeba upozornit na to, že ne každý případ musí být odškodněn. Vždy se musí prokázat pochybení města Litomyšl či Technických služeb města Litomyšl.

Letošní zima bude pro nás všechny testem, jak společnými silami zvládneme naplnit nová ustanovení silničního zákona. Věřím, že se nám podaří vše zabezpečit tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví či na majetku. Předem vám jménem celé Rady města Litomyšle děkuji za pomoc a vstřícnost!

Michal Kortyš, starosta města

Zůstane socha Aleše Veselého v Litomyšli?

„Rada města Litomyšle souhlasí se záměrem umístit jednu sochu Aleše Veselého v prostoru bývalé židovské synagogy.“ Tak zní usnesení, díky němuž se nyní jedná s autorem plastiky o jejím zakoupení. Na Komenského náměstí by tak měla zůstat část díla s názvem Ty a já a ti, co již nejsou.

„Vzhledem k tomu, že město projevilo skutečně vážný zájem o rehabilitaci tohoto prostoru, tak profesor Veselý nyní pracuje na studiích vytvoření především té prostřední sochy. V podstatě se jedná o umístění cedulky, která je v současné době na zdi,“ vysvětluje ředitel Smetanovy výtvarné Litomyšle Jiří Lammel. Jména židovských obětí by se pak měla stát součástí díla, které Aleš Veselý vytvořil přímo pro tento prostor.

Sochař si plastiku cení na 800 tisíc korun. Finanční prostředky pjdou z různých zdrojů. „Město se bude snažit k této částce přispět. Zatím se mluví o půl milionu korun a na zbytek se musí sehnat sponzorské dary,“ uvedl starosta Michal Kortyš a dodal: „Víme, že doba je těžká, ale myslím, že

Socha, která má zůstat na Komenského náměstí a uctít tak památku Židů.

na kulturu se nemá zapomínat.“ Na koupi sochy by měla přispět i Federace židovských obcí, která již přislíbila příspěvek 50 tisíc korun. Vše však má v rukou zastupitelstvo, které bude mít poslední slovo.

Text a foto **Jana Bisová**

Hlasujte pro svoji Litomyšl!

Opět po roce máme možnost hlasovat v anketě časopisu Travel in the Czech Republic o nejatraktivnější místo České republiky. Jde v pořadí o čtvrtý ročník a Litomyšl si vede výborně! V prvním ročníku skončila na jedenáctém místě, v druhém ročníku na druhém místě a v loňském roce stála na pomyslné bedně ještě o prýčku výš. Litomyšl byla vyhlášena „nejatraktivnějším místem v ČR“. Hlasování je velmi jednoduché. Stačí na adresu travel@mf.cz zaslat mail nejvýše se třemi oblíbenými městy či místy v České republice v tomto formátu: 1. místo.... 2. místo.... 3. místo....

Výsledky ankety budou zveřejněny opět ve speciálním čísle časopisu Travel in the Czech Republic u příležitosti veletrhu cestovního ruchu Holiday World 2010.

Za každý váš hlas velké díky, pomáháte tím šířit povědomí o krásách Litomyšle nejen v České republice, ale i v zahraničí!

Michaela Severová, tisková mluvčí Města Litomyšl

Parkoviště nebo „kruhák“ na průtahu městem?

Některými deníky v říjnu prolétla informace o možném zúžení silnice I/35 na průtahu městem. Tato zpráva rozdělila Litomyšl stejně jako samotný průtah. Ovšem jak to vypadá, radní chtějí jít cestou menšího odporu. Než bojovat s větrnými mlýny v podobě dlouho slibovaného obchvatu města, tak se zřejmě pokusí jednat s Ředitelstvím silnic a dálnic o zklidnění provozu jinou variantou.

Plánované parkoviště by mělo vzniknout zhruba v místech mezi MC Kotelna a Lidovým domem. Po úpravě by došlo ke svedení tranzitu vozidel do dvou pruhů ve směru od Vysokého Mýta. Zbýlé dva pruhy blíže k parku by „obsadilo“ parkoviště s šikmým stáním a obslužná komunikace. „Parkovacích míst by bylo zhruba 130, z toho 7 určených pro tělesně postižené občany. Podél stání by vedl chodník, který by se po určitých vzdálenostech napojoval na památkovou rezervaci,“ popisuje studii Antonín Dokoupil z oddělení rozvoje odboru rozvoje a investic a dodává: „Velice důležité je, že oba koridory (parkoviště i tranzit) budou odděleny pouze krátkými ostrůvky a řidič tedy nebude muset projíždět po celé délce parkoviště.“ Zajat a vyjet na odstavnou plochu bude možné kdekoli mezi ostrůvky. Obslužná komunikace bude jednosměrná od světelné křižovatky k Daliboru. „Tato „bezbariérovost“ umožní i to, že kdyby se někde něco stalo, pak obslužnou komunikaci bude možné použít k objíždění,“ vysvětluje dále Antonín Dokoupil. Podle

Realizace spirálové okružní křižovatky v Brně.

jeho slov je možné parkoviště budovat po etapách. „Směrem od kruhového objezdu u Dalibora by se parking postupně prodlužoval. Teoreticky je možné tímto způsobem parkoviště vyzkoušet,“ říká Antonín Dokoupil a doplňuje: „Nikdo netvrdí, že to musí proběhnout najednou a celé být dokončeno.“

O tomto směřel projektu město prozatím jednalo se s vlivy dopravním inspektorem, který stavbu podporuje a vydal již kladné vyjádření. Následovat by měl dialog s Ředitelstvím silnic a dálnic. Argumenty má radnice připravené. „Studie ukazuje, že to technicky jde. Navíc mezi Olomoucí a Hradcem Králové nikde nemají 4 pruhy městem. Autem přes tato města projíždím a nerozčiluji se, že jedu 40. Projedu městem a jedu dál,“ vysvětluje starosta Litomyšle Michal Kortyš.

Další stavbou na průtahu by měla být kruhová křižovatka v místě současných „světél“. Radnice nechává zpracovat studii, která by jasně odpověděla na otázku, zda je to proveditelné. „Město zvažuje, že na místě stávající světelné křižovatky realizuje spirálovou okružní křižovatku, která má o 30% větší kapacitu než standardní dvoupruhové objezdy. Takováto křižovatka je vybudována v Brně a tam s ní mají velmi dobré zkušenosti,“ sdělil Antonín Dokoupil. Průběh okružní křižovatky je jednoduchý. Ze dvou stran vstupuje do křižovatky čtyřpruhová komunikace a ze dvou stran pouze dvoupruhová. „Z pravého pruhu můžete jet rovně a doprava a levým pruhem rovně a doleva. Nemůžete tedy ohrozit vozidlo, které jede vedle vás,“ popisuje objezd Antonín Dokoupil.

Z vyjádření radnice však vyplývá, že obě stavby se zřejmě nebudou realizovat naráz. Může tak vzniknout parkoviště bez kruhového objezdu nebo naopak. „Důležité je, že v obou případech je kus před a kus za křižovatkou čtyřpruh. Zúžení by mělo nastat až někde u Lidového domu,“ zdůrazňuje Antonín Dokoupil. Také výjezd z města na Svitavy by zůstal čtyřpruhový. Na závěr je však třeba říci, že jde o projekty, které jsou v této chvíli pouze na papíře. Například příprava kruhových křižovatek u Dalibora trvala sedm let.

Jana Bisová, foto Antonín Dokoupil

Redakční rada navrhla a Rada města Litomyšl schválila pod číslem usnesení 745/09 následující Pravidla Zpravodaje Města Litomyšle Lilie. Tato Pravidla jsou k nahlédnutí na webových stránkách www.litomysl.cz a v tištěné podobě v redakci Lilie, Smetanovo nám. 72.

Příspěvky

1. Tematické zaměření a obsah zpravodaje a pravidla uveřejňování příspěvků řeší Statut Zpravodaje Města Litomyšle Lilie (dále jen Statut), článek 3
2. Rozsah příspěvků by se měl pohybovat kolem 30 řádků neformátovaného textu, písmo Times New Roman, velikost 12 při řádkování 1 (cca 1/2 A4). Nebudou otiskovány materiály na pokračování. Výjimku tvoří pouze redakční články a vyžádané příspěvky, které mohou být delší a mohou být uveřejňovány také na pokračování.
3. V případě neúměrně dlouhého textu může být příspěvek vrácen k přepracování. Redaktor články nekrátí.
4. Autor musí článek podepsat celým svým jménem, případně i celými jmény spoluautorů. Za správnost údajů v příspěvku odpovídá autor, ne vydavatel Zpravodaje. Uvedené názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.
5. Pod redakčními texty je možné uvést zkratku.
6. Zásadně nebudou otiskovány anonymní příspěvky či příspěvky, jejichž obsah je právně napadnutelný či v rozporu s dobrými mravy.
7. Články jakýmkoli způsobem napadající dobré jméno osoby či firmy nebudou otištěny, viz. Občanský zákoník a bod 6 výše.
8. Autor příspěvku musí uvést kontakt (např. pevná linka, mobil), e-mailová adresa nestačí.
9. Uveřejňování politických příspěvků řeší Statut, článek 3 (Ve zpravodaji nejsou zveřejňovány příspěvky týkající se činnosti politických stran a hnutí s výjimkou placené inzerce k volbám do Zastupitelstva města

Litomysl a Zastupitelstva Pardubického kraje). 10. Příspěvky, které se do zpravodaje nevejdou, budou uveřejněny v rubrice „Co se do Lilie nevešlo“ na www.litomysl.cz. Také tyto příspěvky však musí splňovat pravidla podle bodu 1 – 9.

Fotografie

1. U fotografie musí být také uvedeno celé jméno autora.
2. Fotografie musí být zaslána jako samostatná příloha, případně předána k oskenování. Snímky vložené do textového dokumentu nebudou otištěny.
3. Fotografie menší než 100 kB nejsou vhodné pro tisk.

Inzerce

1. Inzerce ve Zpravodaji Města Litomyšle je dvojího druhu – placená a bezplatná.
2. Obsah, který je v rozporu s obecnou slušností a zákony České republiky, nebude otištěn.
3. Bezplatná inzerce má formu řádkové inzerce a její náplní je pouze poptávka nebo prodej drobných věcí. Jedná se především o nábytek, domácí spotřebiče, elektroniku, sportovní náčiní, nářadí apod. Prodej výše jmenovaných věcí je omezen maximální částkou 50 tisíc korun. Řádková inzerce může také obsahovat poptávky soukromých osob po podnájmech
4. Placená inzerce zahrnuje firemní nabídky, dále koupě bytů, domů, pozemků nebo nebytových prostor, stejně jako jejich prodej, pronájem či směnu. Prodej věcí nad 50 tisíc korun a nabídky volných pracovních míst
5. Pro placenou inzerce platí ceník (viz. Statut, článek 4), který je umístěn na internetových stránkách města (www.litomysl.cz). Je možné si jej vyžádat na e-mailové adrese lilie@litomysl.cz nebo při osobní návštěvě redakce.

6. Inzerce lze objednat telefonicky, e-mailem, klasickou poštou nebo osobně v redakci.
7. Vždy je nutné uvést kontakt (viz. Příspěvky, bod 8) pro případné upřesnění některých nejasností a v případě placené inzerce také fakturační údaje.
8. Inzeráty nebudou umístovány na 2. – 4. stranu Lilie. Dohoda o umístění inzerátu v konkrétní části Lilie je možná pouze v případě dlouhodobé celoroční inzerce.
9. Do Lilie nebudou vkládány letáky či podobná sdělení inzerčního ani jiného charakteru.

Ostatní

1. Dvakrát týdně jsou vždy minimálně po tři hodiny otevřeny dveře Redakce Lilie tak, aby bylo umožněno obyvatelům Litomyšle sdělit své náměty a témata na reportáže osobně.
2. Zpravodaj Města Litomyšle vychází v nákladu minimálně 4450 kusů vždy do 7. v měsíci.
3. Uzávěrka všech příspěvků je vždy 20. v měsíci.
4. S příspěvky došlými po termínu uzávěrky je nakládáno dle článku 8, Statutu
5. Formát Lilie je A4.
6. Rozsah stran bez inzerce je v rozmezí 14 – 32 stran + vložený kalendář akcí.
7. Zvýšení počtu stran může ve výjimečných případech (např. důležitá sdělení městského úřadu, předvolební články, velké množství placených inzerátů apod.) povolit starosta města.
8. Minimálně první a poslední strana je dvoubarevná (vínová a černá). Zbytek je, ale nemusí být, tištěn černobíle.
9. Distribuce probíhá zdarma do všech domácností v Litomyšli a integrovaných obcí.
10. Lilie je v prodeji také v informačním centru a je pravidelně zaslána sítí předplatitelů.
11. Lilie je ke stažení v pdf na www.litomysl.cz.

Krytý bazén už nejen na papíře

Prezentace litomyšlského krytého bazénu v Pardubicích (nahore) a pohled na staveniště (dole).

Na univerzitní půdě v Pardubicích se 25. září sešly desítky regionálních projektů financovaných z Regionálního operačního programu (ROP) NUTS II Severových. Na tomto veletrhu s názvem ROPforum prezentovala Krytý plavecký bazén také Litomyšl. „Veletrhu se mohl zúčastnit každý, koho zajímá, kam konkrétně putuje více než 656 milionů EUR z evropských fondů v kraji Pardubickém, Královéhradeckém a Libereckém,“ sdělila tisková mluvčí litomyšlské radnice Michaela Severová a dodala: „Litomyšl získala na stavbu krytého plaveckého bazénu 50% z částky 107 milionů korun právě z ROPu.“ Samotnou stavbu se daří realizovat podle plánu, a tak bazén pomalu „vystrkuje růžky“ ze země. „V současné době jsme, díky příznivým klimatickým podmínkám, s postupem prací mírně v předstihu. Na stavbě je kromě zajištění stěn stavební jámy zabetonovaná základová deska objektu, včetně technologických kanálů v úrovni suterénu, zhruba v hloubce 4,5 m od podlahy prvního nadzemního podlaží,“ popisuje již

provedené práce ing. Martin Hucek, vedoucí projektu dodavatele PKS INPOS a.s. a doplňuje: „Rovněž se betonují obvodové stěny suterénní části objektu, jsou vybetonovány akumulací jímky, které jsou pod bazény.“ Dělníci již začali pracovat také na konstrukci dna samotného plaveckého bazénu. „Zatím jsme nenarazili na žádný velký problém a stavební firma plní naše požadavky,“ říká k tomu starosta města Michal Kortyš. Podle ing. Hucka by mělo do konce roku dojít k dokončení konstrukcí ostatních bazénů včetně stropu nad suterénem. „V závislosti na klimatických podmínkách bychom rádi zabetonovali stěny a strop prvního nadzemního podlaží. Dále budeme pracovat na areálové přípoje kanalizace a zásypch kolem již vybudovaného suterénu,“ představil výhled dalších dvou měsíců Martin Hucek. **Jana Bisová, foto M. Severová**

Investice do vaší budoucnosti
Spolufinancováno Evropskou unií
z Evropského fondu pro regionální rozvoj

Město podepsalo smlouvu s NPÚ

Město Litomyšl a Národní památkový ústav (NPÚ) podepsaly v říjnu smlouvu o vzájemné spolupráci. Ta se má týkat připravované revitalizace zámeckého návrší. NPÚ totiž koncem minulého měsíce podal svoji vlastní žádost o peníze do Integrovaného operačního programu, oblast intervence 5.1 Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví na projekt s názvem Umění na zámku.

Smlouva o vzájemné spolupráci vlastně říká jediné: „...v rámci plnění podmínek UNESCO budou obě strany směřovat k vytvoření managementu plánu celého areálu dle pravidel UNESCO a v jeho rámci vypracují optimální strukturu společné efektivní péče, správy a provozu vedoucích k ochraně, zlepšení a zajištění udržitelného rozvoje památky UNESCO.“ Tato vzájemná podpora se má týkat jak podaného projektu NPÚ, tak i města. Konkrétní formy a případy spolupráce budou předmětem dalších smluv. „Pokud budeme postupovat společně a ve vzájemné spolupráci, bude to mít smysl. Budeme se vzájemně doplňovat,“ komentuje smlouvu starosta Litomyšle Michal Kortyš. Litomyšl svůj projekt Revitalizace zámeckého návrší podala již v září a nyní netrpělivě čeká na verdikt, který by měl přijít snad v polovině prosince. **-bj-**

Prodám stavební parcelu 1400 m² v Litomyšli.

Cena 990,-/m². Tel. 777 608 777

Připraveným štěstí přeje v rodinném centru

Pomoci zvýšit šance na trhu práce má rodičům malých dětí projekt Rodinného centra v Litomyšli,

kteří nese název Připraveným štěstí přeje. Ten je v běhu již od září, ale oficiálně jej realizátorky představily 6. října. Nápad se zrodil, jak jinak než v hlavách maminek, které navštěvují místní rodinné centrum. O poslání a dalším směřování projektu řekne více odborná garantka Věra Krejčová.

■ Jak jste se dostala k tomuto projektu?

Dostala jsem se k němu v podstatě ze dvou hledisek. Jednak jsem maminkou dětí a navštěvuji místní mateřské centrum, a také se aktivně podílím na jeho chodu. S kolegyňkami jsme podaly žádost do operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a byly jsme úspěšné. Rodinnému centru tak byla poskytnuta dotace z evropských sociálních fondů. Finanční podpora je 100%, ale máme k tomu i nefinanční partnery, jimiž jsou Město Litomyšl, II. ZŠ, Přátelé angažovaného učení, Mama Klub Chrudim a Mateřské a rodinné centrum Krůček Svitavy.

■ Přiblížte, čeho se projekt týká?

Jméno projektu samo napovídá. Jmenuje se Připraveným štěstí přeje, aneb zvyšujeme své kompetence na trhu práce. Cílem programu je podpořit rodiče pečující o malé děti i v jejich návratu na trh práce. Tento projekt je tedy o podpoře, kompetencích, které jsou důležité na pracovním trhu, zvláště když se rodiče po rodičovské dovolené vrací. Situace pro ně není jednoduchá. Chceme je na to připravit.

■ Jak je na to připravíte?

Projekt je zejména o vzdělávání této cílové skupiny. Vzdělávání můžeme rozdělit do dvou základních oblastí. Jedna oblast se týká schopnosti pracovat s informačními technologiemi, tedy práce na počítači. Vedle toho jsou dovednosti, které souvisejí s osobním rozvojem každého uchazeče. Jsou to především komunikační a prezentační dovednosti - umět napsat životopis, dovednosti usnadňující pohovor do nového zaměstnání včetně dovedností, které by mohly uchazečům pomoci zahájit vlastní podnikání. Jak založit živnost a začít podnikat, i to bude součástí vzdělávání.

■ Jak bude celý projekt fungovat?

V reálu to bude vypadat tak, že po dobu zhruba 5 měsíců budou mít zájemci možnost vzdělávat se jednak v počítačových kurzech, vzdělávat se v rámci pobytového vzdělávání, které bude zaměřené jak na osobnostní rozvoj, tak na dovednosti související s podnikáním a k tomuto se přidají ještě profesionálně vedené konzultace. Při nich si budou moci ujasňovat věci a dovednosti, jež získali v průběhu toho vzdělávání. Když to tedy vezmu konkrétně, tak každá např. uchazečka v tomto projektu projede 40 hodinovým počítačovým kurzem, zhruba 80 hodinami pobytového vzdělávání a k tomu ještě konzultacemi. V průběhu toho, protože se bude jednat o cílovou skupinu ze tří měst, si budou moci vyměňovat zkušenosti. To je i jakýsi bonus tohoto projektu.

■ Když se bude rodič účastnit vašeho projektu, bude si muset zajistit hlídání pro své dítě či děti?

U toho projektu je samozřejmě uchazečům po dobu vzdělávání hrazeno hlídání dětí. Počítá se s tím, že mají malé děti. Ty si mohou sebou přivést a bude o ně postaráno.

■ Máte nějaké odhady, kolika rodičům by mohl projekt pomoci?

My jsme odhady samozřejmě museli uvést už do textu projektu, když jsme jej připravovali. Celý projekt bude probíhat po dobu dvou let a v průběhu těchto 24 měsíců by mělo být podpořeno celkem 238 osob z Litomyšle a okolí. Našími partnery jsou i mateřské centra v Chrudimě a Svitavách, proto počítáme s cílovou skupinou podpořených osob z těchto oblastí.

■ Budete mít systém, který by zpětně zjišťoval, zda se absolventi tohoto projektu uplatnili na trhu práce?

Samozřejmě celý projekt počítá z průběžnou evaluací

Projekt v Rodinném centru v Litomyšli prezentovala Lenka Burdíkovej, manažerka projektu (stojící).

s vyhodnocováním takových těch momentálních efektů. Z hlediska udržitelnosti projektu a dlouhodobější vize mám představu, že prostřednictvím webových stránek, interaktivního prostředí, se budou uchazečky vracet a psát svoje zkušenosti. Samozřejmě nám zůstane databáze těchto lidí a naším zájmem je i zajímat se o to, jak se jim, i díky našim kurzům, podařilo uplatnit při návratu do práce.

V Litomyšli vznikne muzeum třetího tisíciletí

Projektu revitalizace historické budovy Regionálního muzea v Litomyšli dala 8. října zelenou Rada Pardubického kraje. Muzeum si v něm klade za cíl změnit stávající budovu na moderní veřejnou instituci hodnou označení Muzeum 21. století. Záměr přímo navazuje na projekt oživení zámeckého areálu a návrh, které připravují město Litomyšl a Národní památkový ústav Pardubice. Náklady jsou vyčísleny na cca 85 milionů korun, z toho dotace z Regionálního operačního programu a státního rozpočtu by mohly dosáhnout až 75 milionů.

„Díky projektu se budova muzea stane jakýmsi společenským centrem, kterým budou procházet návštěvní-

■ Jak se mohou zájemci přihlásit?

V každém ze jmenovaných mateřských center funguje osoba koordinátora. To je člověk, který má na starosti kontakt s rodiči. První kontakt tedy bude probíhat přímo při pobytu rodičů v rodinném centru. Vedle toho zajistíme publicitu i prostřednictvím vývěsek a místního tisku, včetně informací na webových stránkách zmiňovaných rodinných center. Důležitá je však konkrétní schůzka přímo s koordinátory přímo v mateřských centrech.

■ Pokud se vám přihlásí více zájemců, než budete moci přijmout, jak to budete řešit?

V tuto chvíli zpracováváme kritéria pro výběr uchazečů a musím říci, že již nyní je o to velký zájem. Upřednostňovat budeme zájemce, kteří se budou chtít účastnit všech tří věcí v rámci balíčku. Nyní máme například uchazeče, kteří by třeba chtěli jen počítačový kurz. Filozofie projektu byla ale taková, aby projekt měl smysl, uchazeč by měl dostat komplexní podporu.

■ Co se bude dít po dvou letech, kdy projekt „vyprší“?

Po dvou letech budou vzdělávací aktivity dále nabízeny, ale zřejmě v redukované podobě v místě rodinného centra.

Patla se Jana Bisová

ci na cestě z historického jádra města na zámecké návrší. To současně umožní muzeu, aby je přilákalo do zrekonstruovaných prostor, kde jim kromě moderních muzejních expozic nabídnou také další služby, například posezení v kavárně nebo zastavení v prodejně, uvedla radní Pardubického kraje zodpovědná za oblast školství, kultury a památkové péče Jana Pernicová.

Záměr připravuje Regionální muzeum v Litomyšli ve spolupráci s krajem do tzv. řízené výzvy Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod.

Magdalena Navrátilová,

tisková mluvčí Pardubického kraje

Miroslav Brýdl nominovaný na Osobnost Pardubického kraje

Osobnost, která nejvíce ovlivnila vývoj v Pardubickém kraji po listopadu 1989 je název soutěže vyhlášené Českým rozhlasem (ČRo) Pardubice. Do užší nominace se dostalo pět mužů, mezi kterými je i emeritní starosta Litomyšle a bývalý krajský radní ing. Miroslav Brýdl. I s ním natočil ČRo medailonek přibližující jeho život jak osobní, tak pracovní.

„Hovořili jsme o všem možném. O mém starostování, 17. listopadu 1989, mé práci na kraji, ale také o rodině, dětech či vnoučatech. Prostě jak šel život za těch uplynulých 20 let,“ přibližuje natáčení medailonu Miroslav Brýdl. Velký počet hlasů, které ho katapultovaly do pěti nominovaných, přičítá některým milníkům ve svém životě. „Myslím, že především mé prosazování současné architektury do malého města je tím hlavním důvodem. Z Litomyšle to dělá trochu jiné město než

z podobných toho druhu. Pokračujeme tak v tradici kulturního malého města v českých dějinách. V tom je Litomyšl jedinečná a myslím, že za to mohu trochu také já,“ říká Miroslav Brýdl.

Od 11. října do 8. listopadu se ČRo Pardubice ve vysílání věnuje soutěži různými tématy. „První týden byla anketa, kdy jsme se ptali na nominované osobnosti lidí v jejich okolí. Druhý týden měly prostor rozhovory s finalisty. Poté jsme se zaměřili na názory blízkých spolupracovníků, ale také rodiny, přátel atd. V posledním týdnu odvysíláme takový mix, obraz osobností, který se nám podařilo za předchozí tři týdny poskládat,“ vysvětluje organizátor ankety Radim Jelínek z Českého rozhlasu Pardubice.

ČRo se rozhodl tuto soutěž uspořádat v rámci 20. výročí listopadových událostí. Zeptat se tímto způsobem obyvatel Pardubického kraje, kterou osobnost považují za nejvýznamnější či nejdůležitější. „V prvním kole jsme získali přes 600 hlasů a nominováno bylo více než 70 osobností,“ přibližuje Radim Jelínek a dodává: „V tuto chvíli se již rozhoduje mezi finálovou pěticí, a to buď pomocí SMS zpráv nebo jednoduchého formuláře umístěného na našich internetových stránkách.“

V pěti nominovaných jsou kromě Miroslava Brýdla, Roman Línek, Josef Lux, Radko Martínek a Jiří Střítecký. Hlasovat pro ně můžete do 8. listopadu. Slavnostní galavečer s vyhlášením výsledků se uskuteční 12. listopadu od 18.00 v hudebním sále historické radnice na Perštýnském náměstí v Pardubicích.

Podrobnosti o hlasování na str. 13

Text a foto Jana Bisová

Sametová revoluce v Litomyšli

- kniha o listopadových událostech očima pamětníků

Pracovník Regionálního muzea v Litomyšli PhDr. Martin Boštík se pustil do nelehkého úkolu. Rozhodl se sepsat knihu o událostech 17. listopadu 1989 v Litomyšli. Publikace s názvem Sametová revoluce v Litomyšli. Příspěvek k politickým dějinám okresu Svitavy v letech 1989-1991 je již téměř hotová. Rozhovor s autorem možná alespoň trochu podkryje obsah tohoto v Litomyšli dlouho očekávaného titulu.

Autor knihy PhDr. Martin Boštík

■ Kdy vás napadlo sepsat knihu o Sametové revoluci?

Asi před dvěma lety, když jsem přemýšlel, jakým způsobem se k této události vyjádřit. Knihu jsem psal asi rok a půl. Zpočátku jsem si však nebyl jistý, zda bude možné dát dohromady 50 smysluplných stran. Nakonec se rozrostla na téměř 300 vysazených stran, což jsem nečekal. Navíc mě velmi mile překvapilo, že bylo možné toto téma zpracovat obsáhle a poctivě bez toho, aby člověk nechal slepá místa jen z důvodu, že potřebné informace jednoduše nelze obstarat.

■ V knize je celá řada očitéch svědectví...

Spolupracoval jsem s více než 70 lidmi, kteří se aktivně účastnili listopadových událostí a následně činnosti Občanského fóra (OF). O některých jsem věděl, že mi budou mít co říct, neboť jsem o jejich angažovanosti věděl, k jiným jsem se dostal až na základě upozornění svých prvotních zdrojů. Nakonec tak vznikla pestrá mozaika svědectví, kterou vytvořili lidé od vedoucích pracovníků až po dělníky. Svědectví jsou signována jmény, daty a místy narození, aby bylo zřejmé, že se jedná o nezaměnitelné osoby.

■ S jakým přístupem jste se setkával u dotazovaných?

Většina lidí na výzvu ke spolupráci reagovala vstřícně. Šokovaly mě však případy dvou osob, které se k celé problematice postavily naprosto neočekávaným způsobem. Myslím, že vzorek dotazovaných je velmi solidní a informace od nich – často prověřené dalšími zdroji – jsou na dobré úrovni. Osobní vzpomínky jsou však z hlediska věcného zkoumání vždy problematickým materiálem, neboť principiálně vkládají do vypovídání subjektivní zřetel. Na druhou stranu však obohacují text a vnesou do něj cosi živého, co bychom z žádných písemných záznamů nevysledovali. Bez živých svědků by dnes již nebylo např. možné seřadit některé archivní dokumenty podle časové souslednosti. I v tom je svědectví těchto osob neocenitelné.

■ Kniha však není založena pouze na základě svědectví osob...

Kniha je založena jednak na vyprávění pamětníků, z nichž někteří mají úžasnou paměť, jako například MUDr. František Zeman, a jednak na pramenech písemných, které jsou pro vznik řady kapitol

naprosto klíčové. Podařilo se však objevit další pramen. Doktor Zeman totiž vlastní dvě dobové videonahrávky, jejichž zkrácené verze se objeví i na DVD příložených k části výtisků. To jsou pro nás velmi cenné materiály, neboť věrně zachycují nejen přesnou souslednost událostí na daných shromážděních, ale i tehdejší neopakovatelnou atmosféru.

■ Odkud jsou písemné zdroje?

Většina materiálů pochází z okresního archivu. Téměř v úplnosti se zachovaly zápisy Koordinační skupiny OF v Litomyšli, což je unikátní věc v celém okre-

se. Za tuto skutečnost můžeme poděkovat paní Jarmile Pavlíkové. Nesmírně zajímavé materiály se nacházejí ve fondu Okresního výboru komunistické strany ve Svitavách, pozoruhodné jsou zejména reakce členů předsednictva okresního výboru na měnící se situaci ve společnosti mezi 20.–27. listopadem. Určité záležitosti se daly vysledovat například ve fondu Městského národního výboru v Litomyšli. Muzeum samotné má navíc vlastní fond OF Litomyšl.

■ Jaké časové období kniha mapuje?

Od listopadu 1989 až do jara 1991, kdy se Občanské fórum rozpadlo, a jako jeho nástupnické organizace vznikly ODS a Občanské hnutí. Podstatnou a zřejmě nejzajímavější část knihy však tvoří události od 17. listopadu do konce roku 1989. V dalších kapitolách se zabývá činností místního OF, které ve městě velmi aktivně a úspěšně působilo až do svého rozdělení.

■ Můžete stručně přiblížit obsah knihy?

Úvodní slovo napsal Petr Kučera, jeden z nejvýznamnějších členů pražského Koordinačního centra Občanského fóra a nynější majitel zámku v Nových Hradech. Následuje historický úvod do situace těsně před listopadem s krátkým nastíněním událostí od roku 1968. To je skutečně letmé nastínění. Kapitola, která bude pro mnohé obzvlášť zajímavá, se věnuje problematice

signatářů Několika vět v Litomyšli. Mezi jednu z nejzajímavějších partií bych rozhodně zařadil kapitolu Reakce komunistické moci.

Jednu z kapitol věnuji dění na středních školách v Litomyšli. Podařilo se mi kontaktovat řadu studentů, mezi nimi vysokoškoláky, kteří chodili do litomyšlských škol a do podniků. V závěru se nacházejí tři úvahové kapitoly, které někoho zaskočí, jiného potěší. Považuji je však za naprosto nezbytné.

V úplném závěru najdou čtenáři přílohu, věnovanou litomyšlské legendární undergroundové skupině Homo ludens, kterou se mi podařilo sestavit za pomoci Jana Rychtařka a Michala Müllera, dvou bývalých členů této hudební formace.

■ Neobáváte se reakcí některých lidí?

Samozřejmě, že situace je problematická, protože mnozí z lidí, kteří tenkrát byli jaksi „na druhé straně“, nejen žijí, ale jsou stále společensky, politicky či ekonomicky aktivní (mnoho z nich podniká). Píše se tam o celé řadě Litomyšlanů, kteří ztělesňovali komunistickou moc, byli ve stranickém aparátu, v okresním výboru atd. Nemusí jim to být příjemné, to věřím. Ale proč se bát nyní psát o něčem, co se oni tehdy nebáli dělat? Důležité je, že všechna publikovaná svědectví o jejich činnosti čerpám ze zápisů ze stranických jednání či od svědků, kteří se za svá svědectví zaručili.

Jsem si jist, že vše, co píšu, je opřeno buď o písemný, nebo orální pramen, a to včetně opravdu kontroverzních věcí. Knihu četlo několik vysoce fundovaných a kritických lidí. Kdyby se v ní z tohoto pohledu nacházely problematické informace, určitě by mě upozornili, že něco „létá ve vzduchu“.

■ Kdy si budeme moci vaši knihu přečíst?

Kniha bude uvedena do prodeje na diskusním setkání, které se uskuteční 17. listopadu v 15.00 ve Smetanově domě. Vydáno bude 600 kusů, z toho 200 výtisků bude obohaceno o DVD s půlhodinovým záznamem z demonstrace konané 26. listopadu 1989 na dnešním Smetanově náměstí a zhruba půlhodinovým sestřihem z tzv. Svobodné tribuny občanského fóra, která se ve Smetanově domě konala 7. prosince 1989.

Ptala se **Jana Bisová**

Výstava Sametová revoluce v Litomyšli

Od 17. listopadu do 31. prosince můžete v Regionálním muzeu navštívit výstavu s názvem Sametová revoluce v Litomyšli. Expozice zahrnuje období od listopadových událostí 1989 do červnových parlamentních voleb 1990.

Návštěvníci se budou moci seznámit s průběhem událostí, které v Litomyšli vedly ke změně v ovládnání

veřejného prostoru, z něhož byla postupně vytěsňována po čtyřicet let neomezeně vládnoucí komunistická strana, a zhlédnout celou řadu dobových fotografií a kreslených či tištěných plakátů. Doprovodný program je tentokrát určený spíše dospělým návštěvníkům. Ti si mohou zahrát Politické pexeso, oblíbenou společenskou hru.

-red-

17. listopad 1989 po dvaceti letech

V úterý 17. listopadu v 15.00 se ve Smetanově domě uskuteční diskusní odpoledne s akty událostí, které před 20 lety vedly k odstranění po více než čtyřicetileté vládnoucí komunistické moci, vytvoření otevřené společnosti a nastolení pluralitní demokracie. Smetanův dům byl za místo setkání zvolen proto, že právě v jeho velkém sále se 7. prosince 1989 konala tzv. Svobodná tribuna Občanského fóra, v jejímž rámci mohl se svým názorem či příspěvkem vystoupit každý, kdo neměl možnost promluvit při demonstracích u pomníku Bedřicha Smetany. Tohoto setkání se

zúčastnili také pražští herci Jan Kačer a Marta Vančurová, kteří odpovídali na dotazy přítomných. V podobném duchu by mělo proběhnout i námi připravované setkání, jehož se zúčastní pozvaní hosté – herec Jan Kačer, hlavní postavy místního Občanského fóra MUDr. František Zeman a Miroslav Brýdl, jeden z nejvýznamnějších členů pražského Koordinačního centra Občanského fóra Petr Kučera a v době sametové revoluce velice aktivní představitel litomyšlských studentů Pavel Helan. Debatu bude moderovat vedoucí Redakce diskusních pořadů České televize Pavlína Kvapilová. V rámci setkání bude promítnut film Lito-

myšl – město s pamětí a ukázka ze Svobodné tribuny Občanského fóra uskutečněné ve Smetanově domě 7. prosince 1989.

Na tomto setkání bude zahájen prodej knihy pracovníka Regionálního muzea v Litomyšli Martina Boštíka, Sametová revoluce v Litomyšli. Příspěvek k politickým dějinám okresu Svitavy v letech 1989–1991.

Všichni, kdo si chtějí zavzpomínat na minulé události, či se spolu s hosty zamyslet nad současným děním, jsou srdečně zváni a vítáni!

Martin Boštík, RML

Události Sametové revoluce v Litomyšli

Události Sametové revoluce tak, jak probíhaly v Litomyšli, je těžké popsat stručně. Každý den přinášel něco nového. PhDr. Martin Bošík ve své knize „Sametová revoluce v Litomyšli. Příspěvek k politickým dějinám okresu Svitavy v letech 1989-1991“, ze které jsou vřaty pasáže dále, věnuje dané problematice desítky stran. V Lilii je proto jen stručný odraz událostí před dvaceti lety.

Vůbec první demonstrace v Litomyšli proběhla v úterý **21. listopadu** mezi 18. a 19. hodinou, kdy se u pomníku Bedřicha Smetany na tehdejšími Gottwaldově náměstí shromáždilo asi 20 mladých lidí, převážně studentů a učňů, s československou vlajkou. Ještě před jejich příchodem již u pomníku hořelo několik svíček. Rozhořčení mladí lidé postávali, debatovali a provolávali hesla, například „pověste ty vrahy“, při čemž je z oken pozorovali obyvatelé okolních domů. Po nějaké době se u poštovního úřadu objevil automobil VB a její příslušníci pozorovali počínání shromážděných rovněž z podloubí domu čp. 139, v němž byla tehdy kavárna. Při dalších demonstracích již k podobným verbálním projevům nedocházelo; mladí radikálové se nechali dalšími účastníky přesvědčit, že při takovém počínání budou totiž úplně stejní jako ti, proti kterým se staví na odpor.

O den později vstoupila na scénu klíčová postava litomyšlských událostí, totiž zaměstnanec Okresního ústavu národního zdraví (OÚNZ) Svitavy – Nemocnice s poliklinikou (NsP) Litomyšl, stomatolog MUDr. František Zeman. Zásadní zlom, který předurčil další průběh občanských nepokojů, se odehrál ve středu **22. listopadu**. Ten den odešel František Zeman z ordinace až po 17.00, tedy již téměř za tmy. U sochy Bedřicha Smetany spatřil více svíček než předchozího dne. Na prostranství před ní postávaly, procházely se a ve vzrušené atmosféře debatovaly skupiny mladých lidí. Jednalo se o několik desítek osob (ne více než padesát), mezi kterými převažovali studenti litomyšl-

Moderátorem průběhu manifestace stávkujících, která se uskutečnila 27. listopadu 1989, byl František Zeman. (foto: J. Směkal)

ských středních škol. František Zeman se je rozhodl oslovit, vystoupil na obrubu pomníku a promluvil o svých zkušenostech z pondělní cesty do Prahy. Vyslovil názor, že izolovaný odpor jednotlivých nekoordinovaných skupin, který zde vidí, není produktivní. Vyzval shromážděné, aby začali projevovat svůj nesouhlas, podobně jako je tomu v Praze, jednotně. Proto navrhl, aby se lidé, kteří chtějí vyjádřit svoji podporu stávkujícím studentům a umělcům, scházeli na tomto místě od zítřka pravidelně každý den v 18.00. Během Zemanova proslvu se přítomní shromáždili kolem něho. Když domluvil, jeden z nich k němu přistoupil a tuto myšlenku podpořil. Vzájemná komunikace Františka Zemana se shromážděnými lidmi trvala asi půl hodiny.

Od čtvrtka **23. listopadu** probíhaly u sochy Bedřicha Smetany demonstrace pod vedením Františka Zemana. První den přišli převážně mladí lidé. Na úvod zazpívali hymnu Vlastimil Žák a Eva Píknová. U pomníku vystoupila spolu s Františkem Zemanem řada dalších řečníků. Mezi jinými také student čtvrtého ročníku pražské Strojní fakulty ČVUT Litomyšlan Pavel Kopecký, který promluvil o situaci v Praze a mezi studenty. Na podloubí se zastavovali kolemjdoucí a nezúčastněně naslouchali. Téhož dne se stala situace v Litomyšli předmětem jednání předsednictva OV KSČ

Na náměstí se nakonec shromáždilo asi 2500-3000 lidí. (RML, inv. č. 22P-C-248, foto: Miroslav Drahoš.)

ve Svitavách. Daleko podrobnější popis této demonstrace obsahuje denní situační zpráva z 24. listopadu vypracovaná příslušníky StB Krajské správy SNB Hradec Králové.

V pátek **24. listopadu** projevila o Františka Zemana zájem komunistická moc reprezentovaná OV KSČ ve Svitavách. Večer se od 18.00 konala druhá ohlášená manifestace, na níž se však o svém pozvání na OV KSČ nezmínil. František Zeman vzpomíná, že měl o péteční účast trochu obavy, protože studenti středních škol ubytovaní na internátech se rozjeli do svých domovů. Nakonec přišlo více lidí než ve čtvrtek, studenti nahradili dospělí.

V sobotu **25. listopadu** od 18.00 se v Litomyšli konalo další shromáždění, opět za účasti pražských studentů. František Zeman tentokrát shromážděným řekl: „...Každá hodina nyní přináší množství nových informací. Pokud je mi známo, pražská veřejnost shromážděná na Letné vyslovila nedůvěru ve složení nového Ústředního výboru KSČ, totéž učinili představitelé dělnických stranických kolektivů. Tito dělníci-komunisté vyslovili názor, aby se pondělní generální stávka konala jako manifestace boje o skutečnou přestavbu společnosti. Je tedy zřejmé, že zatímco společnost jako celek nachází společnou řeč, situace v KSČ se stále více diferencuje...“

V neděli **26. listopadu** dopoledne začaly politické rozhovory mezi zástupci Občanského fóra (OF) a předsedou vlády ČSSR Ladislavem Adamcem. Za půlmilionové účasti se od 14.00 konala další demonstrace na Letenské pláni, na níž promluvil také premiér. Přestože byl shromážděnými přivítán dobře, jeho vystoupení skončilo velkým neúspěchem. Žádal totiž omezení generální stávky na několik minut, vyslovil se pro rychlé ukončení stávek a demonstrací a oznámil, že s požadavky, jež mu byly předloženy, seznámí představitel ÚV KSČ. Reakcí byl hlasitý pískot.

V Litomyšli proběhlo setkání u pomníku Bedřicha Smetany v již zaběhnutém čase. Z tohoto setkání se zachoval videozáznam, který dovoluje přesně popsat jeho průběh. Řečníci mluvili z mírně vyvýšeného pódia těsně před sochou k několika stovkám shromážděných lidí, mezi nimiž nechyběly československé vlajky. Na úvod z reproduktoru zazněla píseň Modlitba pro Martu v podání Marty Kubišové. Lidé tiše stáli se zdviženými pravicemi s prsty do „V“. Poté se ujal slova František Zeman. Oznámil, že se setkání natáčí, a zeptal se přítomných, zda jim to nevádí. Úvodem řekl, že je členem ČSS, která je stranou usmířeni, a přečetl zkrácenou verzi televizního projevu ředitele Prognostického ústavu docenta Valtra Komárka. Zdůraznil

Komárkova slova o tom, že situace je nezvratná a jen političtí šílenci mohou uvažovat o represích, které jsou odsouzeny ke krachu. Dále zdůraznil, že je nesmyslné bát se dvouhodinové stávky v tak neproduktivním hospodářství, jako je to naše. Svobodné volby jsou jen vrcholem ledovce, je třeba denní demokracie, což znamená nezástava se otevřeně diskutuje. Zemanův projev byl často přerušován souhlasným potleskem a voláním. Dalším řečníkem byl mladý muž, který se věnoval vystoupení premiéra Adamce na Letenské pláni. Řekl, že pískot, který doprovázel Adamcův prosluv, je nepochopením jeho připomínky ke generální stávce. Po něm si vzal slovo Robert Píkna, Litomyšlan a student druhého ročníku Vysoké školy ekonomické v Praze. Přečetl zprávu pracovníka Prognostického ústavu Miloše Zemana o stavu společnosti, kterou přednesl na sobotním shromáždění na Letné. Píkna byl často přerušován rozhořčenými projevy publika, zejména při pasážích o stavu přírody, ekonomiky a zdraví obyvatelstva. Závěrem dodal, že naši ekonomiku dvouhodinová stávka opravdu nijak ohrozit nemůže.

S dalším projevem vystoupil Ing. Josef Šimek, pracovník závodu O1 státního podniku Vertex Litomyšl. Řekl, že žádná oficiální podniková či závodní organizace (SSM, KSČ, ROH) ani samotné vedení neprojevily iniciativu (přerušen voláním „hanba“). Projevili ji dělníci, za které promlouvá, nyní však mluví jen za jednu směnu jednoho provozu, přidávají se však i ostatní a zítra v 8.00 bude založen závodní stávkový výbor. Řada zaměstnanců nesouhlasila s tím, že byly v týdnu zavřeny vrátnice a byl zamezen přístup studentům, kteří chtěli promluvit k pracujícím (přerušen voláním „hanba“). Aby však nepoškodil vedení závodu, řekl, že dnes ve 12.00 přece jen vydalo prohlášení, v němž se staví za studenty (skandování z davu „pozdě“), a že zítra od 12.00 do 14.00 uspořádá manifestační stávku, která však pravděpodobně nebude probíhat zde na náměstí, ale v prostorách závodu (pískot a volání

30. listopadu se sešli zástupci stávkových výborů OF z Litomyšle a okolí. Moderovali František Zeman a Miroslav Brýdl. O situaci v Praze promluvil sochař Oldřam Zoubek. (V majetku Pavly Brýdlové, autor snímku neznámý.)

„tady“). Poděkoval za projevový hlas a slíbil, že bude vedení závodu tlumočit požadavek, aby se i Vertex ukázal na veřejnosti a nediskutoval uzavřeně. Závěrem slíbil, že se zde zítra lidé z Vertexu ve 12.00 objeví.

Nato promluvil Miroslav Brýdl, který se v průběhu odpoledne vrátil z Prahy. Představil se jako zaměstnanec Potravinoprojektu a seznámil shromážděné se zprávou, že v Praze po 41 letech obnovila činnost Československá sociální demokracie, která se stala součástí OF a podporuje ztřeštější stávku. Ujistil posluchače, že Potravinoprojekt se ztřeštější stávky zde na náměstí zúčastní. V místním kontextu je však nejdůležitější jeho výzva, aby se i v Litomyšli oficiálně ustavilo OF, a návrh, aby se jeho vedení ujal Dr. Zeman.

Mluví Radiotelevizní služby Litomyšl přečetl dopis adresovaný pražskému OF, podepsaný všemi zaměstnanci. Ti se ztotožňují s jeho prohlášením z 25. listopadu a generální stávku podpoří.

Jedním z vrcholů večera bylo vystoupení faráře Česko-bratrské církve evangelické v Litomyšli ThDr. Jana Venclovského (1927–2004), který jménem svým i jménem sboru projevil velkou radost z toho, že se celá společnost sjednotila na myšlence nenásilí a že neponechává prostor touze po pomstě.

Podruhé během večera se dostal ke slovu zástupce stávkujících studentů Robert Pikna, který přečetl výtah z dokumentu Současný vývoj situace a pravděpodobný program pro studenty pro další dva měsíce. Po něm vystoupil ing. Ivan Šouta, který řekl, že nastala doba, kdy se již musíme přestat bát, a připomněl heslo T. G. Masaryka „spasí nás mravnost a vzdělanost“. Apeloval na veřejnost, že k tomu, abychom vybudovali svobodné a prosperující Československo, musíme být mravní a vzdělaní (volání „ať žije Masaryk“ a „Masaryka na sochu“). Poté ještě vystoupila MUDr. Soňa Komárková, studentka ze stávkového výboru pražské filosofické fakulty a do diskuse se potřepti zapojil Robert Pikna.

Litomyšlan Ing. Jaroslav Faltyš, zaměstnanec Okresní správy Sboru požární ochrany ONV ve Svitavách, řekl, že se zúčastnil již střeďečního shromáždění a hned druhý den mu volala řada lidí, kteří jej na leccos upozorňovali. Je hrdý na své město, které se dokázalo od střeďe sjednotit a každý den se tu scházet. Dalším řečníkem byl mladý muž, který již mluvil na začátku shromáždění a podporoval Adamce. Zdůraznil, že není možné, aby teď celá vláda odstoupila. Odvolával se při tom na slova Václava Havla i Alexandra Dubčeka, kteří Adamcovi vyjádřili plnou podporu.

Poté se ujal slova František Zeman, který projevil radost z vystoupení všech řečníků. Protože předem nevěděl, co budou říkat, měl obavy ze vzniku vášní a z toho, že se lidé nedomluví. Pokud jde o zítřejší generální stávku, navrhl sám za sebe stávkovat na pracovištích, protože na 12. hodinu není vymyšlen společný program. Navrhl sejít se zde až v 18.00. Zepřel se na názor. Z davu se ozývalo volání „všichni sem“. Poté se vrátil k události z předchozího dne, kdy se zúčastnil jednání na OV KSČ, z něhož se vrátil těsně před večerní manifestací, které opět navrhoval na 18. hodinu. Z davu se po chvíli ozvalo mohutné volání „ve dvanáct“.

Posledním vystupujícím byl Vojtěch Štrítěský, který řekl, že zde včera citoval dva klasiky a dnes by rád zarecitoval úryvek ze Smetanovy revoluční písně z 1848 a citát, jímž končí film Všichni dobří rodáci. Shromáždění pak zakončil zpěvem státní hymny.

Po skončení manifestace došlo v hotelu Zlatá hvězda k ustavení sedmičlenného výboru litomyšlského OF. Tímto aktem se k Františku Zemanovi připojili také zástupci všech politických stran i nepolitické veřejnosti. Vznikl tak kolektivní orgán, jenž v dalším období zastupoval Litomyšlany při jednání s dosavadními držiteli moci. Jeho členy se stali: zubní lékař z Nemocnice s poliklinikou Litomyšl MUDr. František Zeman (ČSS), výzkumný vývojový pracovník závodu 01 státního podniku Vertex Litomyšl RNDr. Karel Rothschein, ČSc. (ČSL), učitel Lidové školy umění Bedřicha Smetany v Litomyšli Vojtěch Štrítěský (bezpartijní), vedoucí litomyšlského provozu Východočeských tiskáren Pardubice Jiří Lammel (bezpartijní) a zaměstnanec litomyšlského střediska podniku Potravinyprojekt Praha Ing. Miroslav Brydl (bezpartijní), Ing. Miroslav Píchal (bezpartijní) a Ing. Miroslav Kubeš (KSČ). Mluvicím se stal František Zeman, díky němuž v Litomyšli OF fakticky existovalo již od čtvrtka 23. listopadu, kdy se účastníci první organizované demonstrace přihlásili k podpoře požadavků pražského OF.

Navzdory nejasnostem, které panovaly ještě v neděli večer, se nakonec v pondělí **27. listopadu** od 12.00 do 14.00 společná stávková manifestace přece jen konala. Předcházela jí dopolední návštěva Františka Zemana a Miroslava Brydla na městském národním výboru, kde její uskutečnění na litomyšlském náměstí oznámili jeho předsedovi Vítězslavu Hanzlovi. Sešlo se přibližně 2500–3000 lidí, což bylo

patrně nejpočetnější shromáždění v okrese. Mezi přítomnými byli vedle pracujících také studenti všech litomyšlských středních škol. Řečníci již nestáli na nízkém improvizovaném pódiu, ale na valníku. Na úvod zazněla píseň Marty Kubišové Modlitba pro Martu a státní hymna v podání Evy Píknové a Vojtěcha Štrítěského.

Program, v němž vystoupila řada řečníků hovořících za své pracovní kolektivy (a to nejen litomyšlské, například Ing. Ivana Topková mluvila za poličský závod podniku Východočeské státní lesy Hradec Králové) i zástupci pražských studentů, moderoval František Zeman. Až na jeden si byly všechny projevy v základním ladění podobné. Výjimku tvořilo vystoupení ředitele Střední zemědělské školy v Litomyšli a člena představenstva OV KSČ ve Svitavách Lubomíra Kolka (*1935), který hájil politiku obozřeného vedení KSČ, v jejímž čele stál v pátek 24. listopadu Karel Urbánek, vyzýval k uklidnění situace, ukončení stávek a ke klidu na práci. Lidé jeho projev často přerušovali výkřiky a pískotem. Na to zareagoval Dr. Zeman, který se odvolal na onu maximu demokratického chování, jež praví, že nemusíme s druhým člověkem nutně souhlasit, ale musíme mu dát možnost vyjádřit se. V souladu s ní vyzval shromážděné, aby nedávali najevo nesouhlas hlasitými projevy, ale aby se k řečníkovi například otočili zády, což přítomní učinili. Kolkovo vystoupení skončilo naprostým fiaskem.

Na závěr ke shromážděným promluvil František Zeman.

Generální stávkou však události 27. listopadu v Litomyšli neskončily. Stala se ještě jedna významná věc, která v průběhu dalších dvou měsíců výrazně zasáhla do proměny celého svitavského okresu. V odpoledních hodinách zde v hotelu Zlatá hvězda vznikl Koořdinační výbor Občanského fóra okresu Svitavy (KV OF), o jehož činnosti bude obsáhle pojednáno v jedné z následujících kapitol. Jeho zakladatelé se shodli na následujícím stanovisku: 1) Koořdinační výbor se staví za programové prohlášení OF ze dne 26. listopadu, které bylo podpořeno na generální stávce ve Svitavách, v Poličce a Litomyšli, a chce body tohoto prohlášení uskutečňovat v okrese Svitavy. 2) Při všech jednáních považuje za partnera ONV Svitavy. 3) V jednotlivých místech působnosti OF považuje za partnera při jednání příslušný národní výbor.

Toto prohlášení podepsali zástupci městských OF: za Svitavy Petr Hošpes, za Poličku Jan Edlman a za Litomyšl MUDr. František Zeman. Následně je předal tisku v Poličce a Svitavách. OF v Moravské Třebové, které vzniklo právě 27. listopadu, se k činnosti okresního OF připojilo později. Zástupci OF v Jevíčku se do činnosti OF okresu Svitavy nezapojili.

Prosinec 1989 v Litomyšli

V pondělí **4. prosince** v 18.00 se konala protestní shromáždění vůči Adamcově nové vládě také v Litomyšli. Řeč na něm pronesl František Zeman: „Přátelé, jak v 16.00 oznámili studenti a herci, pokračují ve stávce. Požadují nové změny ve vládě do neděle – pak uvažují o generální stávce. Musím vás informovat o tom, že Koořdinační centrum OF do Prahy odeslalo toto prohlášení: „Občanské fórum svitavského okresu se připojuje k prohlášení OF Praha a podporuje požadavky OF na změnu vlády do týdne a k okamžitému setkání poslanců s jejich voliči. ...nenechte se oklamat a nedávejte průchod emocím. Dnešní narychlo svolané shromáždění ukazuje všem, kteří nepřejí dialogu, že u nás existuje síla, která neumožní návrat zpět... Jak víte, ve čtvrtek se sejdem ve Smetanově domě, kde si o všem pohovoříme...“ Tímto shromážděním definitivně skončilo „revoluční“ setkávání Litomyšlanů u sochy Bedřicha Smetany.

Na **7. prosince** svolali představitelé litomyšlského OF do Smetanova domu tzv. Svobodnou tribunu Občanského fóra, která byla pojata jako diskuse o programovém zaměření OF na Litomyšlsku a postupu v místních podmínkách. Diskusního večera, jehož průběh známe z dochovaného videozáznamu, se

zúčastnili také herci pražských divadel Marta Vančurová a Jan Kačer. Setkání, které začalo v 19.00, moderoval František Zeman. Spolu s ním a pražskými herci zasedli na pódiu Miroslav Brydl, předseda stávkového výboru závodu 01 státního podniku Vertex Litomyšl

Miroslav Broulík, jistý gymnazista reprezentující středoškolské studenty a zástupce výtvarníků Bohdan Kopecný. Nejprve informoval Dr. Zeman coby jeden z mluvčích Koořdinačního výboru Občanského fóra okresu Svitavy veřejnost o tom, co se událo od doby ukončení pravidelných shromáždění na náměstí. Především se **5. prosince** uskutečnila schůzka členů okresního koořdinačního výboru OF s předsedou ONV ve Svitavách Jaromírem Prchalem a místopředsedou téhož orgánu Jaroslavem Suchým, na níž jim představitelé

OF předali Prohlášení Občanského fóra okresu Svitavy. Poté mezi účastníky schůzky proběhla diskuse.

Na závěr za sebe a Jana Kačera promluvil Marta Vančurová. Řekla, že i když budou daleko v Praze, nechtějí být také považováni za článek tohoto řetězu. Setkání ukončil Dr. Zeman, který poděkoval všem přítomným za účast a podotkl, že práce OF v Litomyšli by měla nadále vycházet z návrhů občanů. Apeloval na shromážděné, aby se názvu Občanské fórum nebáli, protože OF je ve skutečnosti sdružení občanů,

**KONEC
VLADY
JEDNE
STRANY!**

Galerie Fórum manželů Miroslava a Pavly Brydlových.
(V majetku Miroslava Škrdlý, foto: MUDr. Zdeněk Mátl.)

kteří se již přestali bát, a vyjádřil naději, že se do jeho činnosti zapojí další lidé. Akce skončila kolem deváté hodiny.

Od poloviny prosince začalo litomyšlské OF seznamovat veřejnost se svou činností a děním ve městě prostřednictvím vlastního zpravodaje. Jeho první dvě čísla – Informační list č. 1 a 2 – vyšla ještě do konce roku. Od ledna do dubna 1990 publikovalo OF č. 3 až 7 a v srpnu a říjnu vyšla další dvě čísla pod názvem Litomyšlský zpravodaj OF č. 8 a 9.

Z diskuse ve Smetanově domě, která se konala 7. prosince (občané na ní darovali na fond OF 3116 Kčs, které byly uloženy na účet do místní pobočky spořitelny), a z dalších pozdějších jednání OF vyplynulo, že bude třeba zabývat se konkrétními problémy města ve spolupráci s odborníky. Členové KS OF oznámili, že předpokládají vznik řady odborných sekcí, z jejichž práce v krátké době vzejde řada věcných požadavků, které by OF mohlo předložit MěstNV v Litomyšli. Požádali tedy občany, kteří mají konkrétní a věcné návrhy na řešení nejtěžších problémů, aby se obraceli na následující osoby – Václava Nájemníka (ekologie a životní prostředí), MUDr. Danu Vojtovou (zdravotnictví), Ing. Ivana Šoutu (práce poslanců a zastupitelských sborů), PhDr. Jana Kapustu (kultura) a Vlastimila Žáka (mladá sekce fóra). K okamžitě diskusi nabídli tyto náměty: a) přejmenování některých ulic a náměstí, b) využití zámku (OF podalo návrh na obnovu původní expozice v západním křídle a přemístění Muzea české hudby do druhého patra východního křídla), c) ponechání řízení muzea a galerie v kompetenci místních orgánů (oproti návrhu ONV na integraci muzejní sítě), d) využití piaristického chrámu (jeho eventuální vrácení církvi).

Redakčně zpracovány materiály
PhDr. Martina Boštika

Asociace starostů Pardubického kraje jednala v Litomyšli

Starostové na litomyšlském zámku.

Začátkem října se sešli členové Asociace starostů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje k neformálnímu jednání. Setkání se uskutečnilo v prostorách litomyšlského zámku, účasten byl také ředitel pardubického územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu ing. Ladislav Kryl. „Na programu jsme měli hned několik bodů jako „chodníkový zákon“, zvedání nájmu nebo koncepci zdravotnictví. Scházíme se, abychom se podělili

o zkušenosti a řekli si, jak záležitosti budeme řešit,“ uvedl starosta Litomyšle Michal Kortyš ke schůzce. Již v září vydala Asociace starostů společné stanovisko týkající se Koncepce zdravotnictví Pardubického kraje, které zaslala hejtmánovi Radko Martínkovi. Zde je její znění:

Vážený pane hejtmane, dovolte, abych jménem Asociace starostů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje vyjádřila stanovisko k návrhu Koncepce zdravotnictví Pardubického kraje v letech 2009 - 2012. Přestože jednotlivá města připomínkovala návrh prostřednictvím usnesení svých orgánů, předkládáme Vám tímto naše společné stanovisko: Asociace starostů obcí s rozšířenou působností požaduje dodržení zásady, že veškerá navrhovaná a následně přijímaná opatření v rámci Koncepce zdravotnictví Pardubického kraje nesmí snížit kvalitu a rozsah zdravotní péče a omezit dostupnost poskytované zdravotní péče všem občanům Pardubického kraje bez rozdílu.

Vážený pane hejtmane, děkujeme za možnost se k návrhu vyjádřit a jsme připraveni i nadále komunikovat a konstruktivně jednat s předkladateli s cílem nalézt co nejlepší řešení.

Magda Krivanová, Asociace starostů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje **-red-**

Děkan fakulty restaurování slavnostně uveden do funkce

Po složení slibu převzal nový děkan ing. Karol Bayer (vlevo) děkanské insignie, která mu předal rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Jiří Málek, DrSc. Součástí dopoledne byla i sponze absolventů (dole).

„Od tohoto času již do pamětní knihy naší Alme matris universitatis Pardubicensis a její fakulty restaurování vepsáno, že dne 1. září roku 2009 vstoupil do funkčního období druhý děkan fakulty restaurování, spectabilis ing. Karol Bayer, zvolený demokratickou volbou akademickým senátem fakulty. Dnešního dne složil slavnostní slib.“ Tato slova zazněla v úterý 13. října kongresovým sálem litomyšlského zámku. Nový děkan fakulty restaurování Pardubické univerzity tak byl slavnostně uveden do funkce a z rukou rektora převzal děkanské insignie.

Ing. Karol Bayer působil v posledním roce na fakultě jako proděkan pro vnitřní vztahy a zároveň od doby vzniku fakulty v roce 2005 vede katedru chemické technologie. Je absolventem Chemicko-technologické fakulty Slovenské technické univerzity v Bratislavě, kde po absolutoriu pracoval na Památkovém ústavu SR. Od roku 1995 působí v Litomyšli. „Ekonomické problémy, o kterých všichni víme, a s kterými jsme každodenně různým způsobem konfrontováni, se nevyhnou ani sféře vysokoškolského vzdělání. Naši

fakulty se mohou dotknout jako všech vysokých škol přímo, ale i nepřímo,“ začal poněkud pesimisticky proslav novým děkanem Karol Bayer, ale pokračoval již v trochu optimističtější duchu. „Bez poznání minulosti není ani budoucnost a vycházejíc z této myšlenky jsem jednoznačně přesvědčený o významné společenské nutnosti profesí, které nám naši minulost přibližují,“ řekl již povzbudivěji děkan a dodal: „Stejná myšlenka je základem hlavního cíle a činnosti naší fakulty, kterým je vzdělávání a příprava budoucích kvalifikovaných a velmi zodpovědných restaurátorů – profesionálů.“

A právě čerstvé absolventy fakulty restaurování čekala téhož dopoledne sponze, která završila jejich působení na zdejší univerzitní půdě. Z rukou nového děkana převzali bakalářské tituly a ještě s vlhkým inkoustem na svých diplomech se vydali „do světa“. „Předpokládám, že s profesory budu i nadále spolupracovat,“ řekla absolventka Marie Cechlová a dodala: „V praxi, ale i v běžném životě se budu snažit zúročit vše, s čím jsem se na zdejší fakultě setkala.“

Restaurátoři mohou počítat i s podporou Města Litomyšle. „Při Revitalizaci zámeckého návrší jsme zařadili pianistickou kolej do tohoto programu. Sami jsou partnerem tohoto projektu. Vytvoří se tak pro ně vhodné podmínky na hodně dlouhou dobu. Pokud mají problémy, tak se je společně snažíme vyřešit, aby zde škola zakořenila,“ sdělil starosta Litomyšle Michal Kortyš. Jeho slova potvrzuje také děkan Karol Bayer, který považuje umístění fakulty právě v Litomyšli za velice důležité. *Text a foto Jana Bisová*

Den otevřených dveří IZS pro děti i dospělé

Den otevřených dveří Integrovaného záchranného systému se v Litomyšli uskutečnil 1. října. Zájemci mohli nahlédnout „pod pokličku“ jednotlivých služeb působících ve městě. Dopoledne určené dětem vystřídalá odpoledne pro veřejnost.

„Společně s kolegy z hasičského sboru, záchranky a městské policie jsme se rozhodli veřejnosti přiblížit naše služby tím, že představíme naši práci přímo v prostorách, kde svoji činnost vykonáváme,“ vysvětlila npor. Mgr. Martina Simonová, vedoucí litomyšlského obvodního oddělení Policie ČR. U státní policie si tak lidé prohlédli kanceláře, ale i cely a navíc si mohli „osahat“ policejní vozy či motorku. „Máme s sebou jednak vozidlo, které je vybavené měřicím zařízením se záznamem a potom nový motocykl s plným vybavením,“ představil bonbonky pro návštěvníky Dne otevřených dveří prap.

Radomír Valenta z Dopravního inspektorátu Svítavy. „Jde nám především o to, abychom dodrželi to, co máme napsané na služebních vozidlech, abychom pomáhali a chránili, a proto musíme veřejnosti představit naši práci také z druhé strany. Lidé nás totiž vidí na ulicích, jak provádíme zásahy, řešíme různé záležitosti, ale v podstatě nevědí, co se děje potom.“

Děti se rozhodně nenudily na služebně Hasičského záchranného sboru. Hasiči pro ně připravili atraktivní program „Bylo k vidění vyprošťování vozidel, dekontaminační jednotka při zásahu na nebezpečné látky a také se dozvěděli, co má jednotka za úkol ve chvíli, kdy se vyhlásí poplach a co si musí vzít za příslušenství a vybavení do vozidla,“ popisuje pprap. Vladimír Škeřík, člen litomyšlského hasičského záchranného sboru. Děti, ale i dospělí, se dozvěděli zajímavé informace o procesu hoření či hasicích přístrojích.

Smysl celé akce vidí Vladimír Škeřík v tom, že si zejména děti mohly samy vyzkoušet a podívat se na některé věci, které používají nejen hasiči, ale i policie a záchranná služba. „Když se na ulici zeptáte, komu patří číslo 150, tak nevědí. Pokud přijdou sem, pak odcházejí s tím, že 150 jsou hasiči a pamatují si i ostatní čísla tísňových linek,“ říká hasič.

„Rádi bychom, aby se z této akce stala tradice, kdy by lidé mohli přijít a třeba se s námi bavit o problémech, které je tíží,“ uzavírá Martina Simonová.

Text a foto Jana Bisová

Prodám levně byt 3+1
v Litomyšli, Komenského nám.
Tel. 605 385 722

Ohlédnutí za výstavou Unikáty z dějin Litomyšle

Výstava sama byla „unikátem“. Má to hned několik příčin a důvodů. Jednak to byla extrémně náročná příprava (od října 2008 – do října 2009). Dle slov kurátora výstavy p. Mgr. Klimeše bylo nejtěžší vymyslet scénář, co vlastně vystavovat. Do současné doby neexistoval žádný seznam vystavených unikátů, ten vznikl až na základě jeho individuálního výběru. Vždy při výběru vycházel nejen z předmětu samotného, ale z „jevu“, který chtěl představit a teprve potom hledal jakým způsobem vše zrealizovat. K vystaveným exponátům napsal rekordně velké množství popisů, které vystavené předměty nejen popisovaly, ale snažily se vyprávět příběh jeho vzniku, jeho života a tím představit jeho unikátnost. Např. vystavený katovský meč byl doplněn v popisek ještě o informace, kde se nacházelo popraviště a kde byla katovina. Popisky věnované osobám rektora Sřiteského a akademika Nejedlého připomněly, jak odlišně ovlivnil komunistický režim dva lidské osudy, zasazené do stejného časového období. Bez těchto krátkých textů by mnoho ze zajímavého života předmětů a osobností města zůstalo utajeno. Náročná byla také korespondence a vyřizování zápůčků. Bylo potřeba zjistit, zda lze zamýšlené předměty vůbec vypůjčit, dohodnout termín vypůjčky a za jakých podmínek ji lze zrealizovat. A že to nebylo vždy jednoduché, dokazuje např. vypůjčka listiny, která povyšuje osadu Litomyšl na město. Kolega Klimeš musel vyplnit složitý dotazník na co, jak dlouho a podobně chceme listinu půjčit. K nám do muzea přijel restaurátor Národního archivu v Praze, který si podrobně prohlédl výstavní prostor, vitrínu, změřil vlhkost, světelnost apod. Po všech měřeních a doladění podmínek vypůjčky (ztemnění, požadovaná světelnost apod.) si listinu nejen sám přivezl, ale také nainstaloval a opět odvezl. Její zapůjčení a možnost prezentace bylo samo o sobě velkým unikátem a také hlavním tématem výstavy. Jsme velmi rádi, že se nám

to povedlo. Vystavené předměty byly vypůjčeny ze čtrnácti zdrojů, z toho 4 byly soukromé osoby. Celkem bylo vystaveno osmdesát předmětů, z nichž zhruba polovina pocházela z našeho depozitáře. Po celou dobu výstavy probíhaly pod vedením autora výstavy a jeho kolegy Chaloupky komentované prohlídky. Lidé se tak dozvěděli i něco navíc, byly jim zodpovězeny případné dotazy a muzeum z jejich strany získal také návrhy možné spolupráce či dary pro muzeum. Nejkurioznější dotaz byl, zda jsou vystavené předměty originály. Představa, že jde o věci např. pětiset i více let staré, byla pro někoho opravdu neuvěřitelná. K výstavě byl připraven také doprovodný interaktivní program určený nejen školám, ale všem návštěvníkům, kteří se chtěli „potoulat litomyšlskou historií“. Výstava byla záměrně koncipována na září, kdy není již hlavní turistická sezóna. Zaměřily jsme se především na Litomyšlany a litomyšlské patrioty. Že se jim výstava líbila, dokládají nejen jejich opakované návštěvy (někdo byl na výstavě i třikrát po sobě), ale vůbec rekordní počet návštěvníků v tak krátkém čase. Celkem jich bylo 2007, z čehož asi 800 bylo žáků všech typů škol.

A co se na výstavě nejvíce líbilo? Samozřejmě každému něco jiného, ale největší zájem jste projeвили o zakládací listinu z roku 1259, Graduál litomyšlského literátského sboru, fotografický přístroj Flora Staška a daguerrotypii staré pošty nebo o zkamenělinu ryby z klášterních zahrad starou 90 miliónů let, robota studentů gymnázia, o vlnku astronoma Zdenka Kopaala, která byla až na měsíci a o mnoho dalších unikátů.
za Regionální muzeum v Litomyšli **Renata Kmošková**,
foto František Renza

BIŽUTERIE

BEAUTY BIJOU

Braunerovo náměstí 204, Litomyšl
(po levé straně na výjezdu ze Smetanova nám.
ke světelné křižovatce), tel. 604 311 769

**Velký výběr bižuterie
a stříbrných šperků.
Plesové a svatební
soupravy, kabelky,
peněženky, módní
doplňky, kosmetika**

Zveme Vás k pohodovým
předvánočním nákupům již nyní.

K EXPRES PŮJČCE BONUS 5 % Z PŮJČENÉ ČÁSTKY.

**NAPŘÍKLAD K PŮJČCE 100 000,-
DOSTANETE BONUS 5 000,-**

OFICIÁLNÍ PARTNER
2008 - 2012

K Expres půjčce vám nabízíme bonus 5 % z částky, kterou si u nás půjčíte. Například k půjčce 100 000 Kč získáte dalších 5 000 Kč, které nám nemusíte splácet. Nabídka platí pro půjčky od 30 000 Kč do 100 000 Kč s dobou splatnosti 72 měsíců. Bonus získáte po řádném splacení prvních 4 splátek. RPSN od 18,03 %. Nabídka platí do 31. 12. 2009.

www.gemoney.cz

infolinka: 844 844 844

GE život podle vašich představ

GE Money Bank

Litomyšl
Bělidla 1061
tel.: 461 653 841-8

Svitavy
Nerudova 16
tel.: 461 550 511

Polička
Masarykova 8
tel.: 461 723 583

Vysoké Mýto
nám. Přemysla Otakara II. 205
tel.: 465 420 901

11. díl – Okupace

seriál

Oslabená pomnichovská republika rozvrácená navíc vnitřními sváry byla rozbita německou okupací 15. března 1939. Toho dne přijeli do Litomyšle členové SA (útočné oddíly). Nad městem zavlály desítky německých vlajek – více než v jiných českých městech – občané je nutili vyvěšovat např. řídící učitel ze Strakova Bruno Pfeifer. Začalo zatýkání komunistů, byly označovány židovské obchody. 16. 3. přijeli němečtí důstojníci pátrající po údajných bolševiky vypálených vesnicích. 21. 3. sbírala skupina SS informace o místních židech (115 osob vlastních 9 továren, 14 obchodů a 3 řemeslnické dílny) a od 23. 3. do 14. 4. byl v sokolovně umístěn prapor wehrmachtu.

Obyvatelé si museli zvykat na německou převahu. Jen výročí vzniku Československa 28. 10. 1939 bylo výraznější příležitostí k vyjádření odporu k okupaci – mládež tehdy položila květiny u pomníku padlých v první světové válce. Jindy mohli Češi jen típně přihlížet. Již v roce 1939 byla založena německá škola, v roce 1942 se v Hásové pile usídlili němečtí četníci a v hotelu Slezák Hitlerjugend. Přechodně tu pobývaly i vojenské jednotky. Od roku 1944 pořádali v zámeckém areálu branná cvičení příslušníci Volksturm (do řádného vojska neodvedení muži). Do služeb okupantů vstoupili i někteří Litomyšlané. Nejhorší z nich byl pracovník osvěty okresního úřadu Eduard Linhart, který byl placeným agentem gestapa i SD (bezpečnostní služba). Árijská pracovní fronta měla na Litomyšlsku 70 členů. Většina obyvatel se ale rozhodla pro pasivitu, i když se účastnila i nucených nacistických oslav. V roce 1941 bylo hlavní náměstí přejmenováno na Náměstí Viktoria.

Nejpoštěnější skupinou byli židé. Museli nosit žluté Davidovy hvězdy, od roku 1940 probíhala arizace jejich podniků, nesměli se účastnit kulturních akcí, v listopadu 1942 jim byl zakázán vstup na Viktoria-Platz a 2. prosince 1942 byli shromážděni a odvezeni do Terezína. Válku jich přežilo jen 13. Německá okupace si kromě židů vyžádala dalších 57 litomyšlských obětí. Po atentátu na říšského protektora Heydricha v roce 1942 bylo jen v první vlně popraveno 10 Litomyšlanů.

Válka se podepisovala i na všedním životě města. V září 1939 byl zaveden přídelový systém. V roce 1941 byly rozpuštěny Sokol i Orel. Skauti pracovali dál tajně. Byl odstraněn např. pomník Komenského. Kulturní život ale neutichl, v roce 1943 se konal dokonce I. litomyšlský výtvarný salon. Postiženo bylo školství – budovy byly zabírány pro potřeby německých organizací a armády, v roce 1945 se často učilo po hospodách.

Němečtí vojáci u zámku v březnu 1939.

Hned od počátku se začaly formovat odbojové skupiny. Místní ÚVOD vedl trafikant Eduard Král, který měl kontakty i na pražské ústředí. Zaměřovali se na podporu rodin zatčených, získávání zbraní nebo hledání mužů ochotných bojovat v zahraniční armádě. V prosinci 1941 byl Král zatčen a organizace byla postupně zlikvidována. Koncem roku 1942 začal štábní kapitán Jan Moravský připravovat novou organizaci, která zůstávala přísně utajená a aktivovala se až koncem války. Členové skupiny podplukovníka Josefa Breziny, zformované na počátku roku 1944, byli v květnu zatčeni a v říjnu popraveni. Moravanského skupina se v roce 1944 spojila s dalšími a přijala název Jakub 81. Jejich největší akcí bylo přerušení dálkového kabelu u Tržku v únoru 1945. V dubnu 1945 odzbrojili německého vojáka v Oseckém údolí. Moravanský spolupracoval s partyzány na Vysočině (skupina gen. Svatoně) i s oddílem Stalín, který se zformoval v prosinci 1944 z uprchlých sovětských zajatců ve Vidlaté Seči a pod vedením poručíka Viktora Osipova působil i na Litomyšlsku. Komunistická strana byla zakázána již za druhé republiky. Postupně byla zformována

Sovětský tank na náměstí v květnu 1945.

čtyři vedení, ale všechna byla brzy zlikvidována. Rok 1943 tak znamenal prakticky konec litomyšlského komunistického odboje, jehož náplní byla hlavně výroba a šíření tiskovin.

V roce 1945 byla německá porážka již jen otázkou času. Od února procházely Litomyšlem desetitisícové kolony válečných zajatců. Lidé jim přes zákazy projevovali sympatie. Mnoho se jich proto odhodlalo k útěku a s pomocí místních obyvatel se připojili k partyzánům. Před postupující Rudou armádou prchali i němečtí civilisté, opačným směrem se přesouvala armáda.

25. dubna zastřelili partyzáni v dn. Nerudově ulici dva německé vojáky a ve městě bylo vyhlášeno stanové právo. 5. května volal rozhlas o pomoc Praze. V Litomyšli byla silná německá posádka, proto nedošlo k přímým bojům (těžce se bojovalo např. na Budislavi). Lidé se jen začali shromažďovat na náměstí a vyvěšovali československé vlajky. Němci náměstí vyklidili, přitom stříleli po vlajkách a zranili tři lidi (jednoho smrtelně). Moravanský vyjednával telefonicky s velitelem německé posádky Hirschbergerem. 7. 5. dohodl spolupráci s maďarskými jednotkami ubytovanými v sokolovně a staženými Němci. Přes Litomyšl se valily zběsile ustupující jednotky. 8. 5. čeští četníci odzbrojili v Peršjetě asi 100 Němců. Kolem poledne 9. 5. se objevila první sovětská průzkumná vozidla. Místní obyvatelé je radostně vítali a pomáhali jim odzbrojovat ustupující Němce, kteří začali prchat do polí. Ve 14 hodin dorazily na náměstí první sovětské tanky. Do města je přicházeli vítat i lidé z okolí. Frontovní bojovníci pokračovali dál na západ, v Litomyšli zůstaly nechalvalné desítky tylové jednotky.

Večer 10. května proběhla velká organizovaná oslava osvobození. Moc ve městě převzaly národní výbory, které vystoupily z ilegality. První týdny svobody byly poznamenány soužitím s Rusy. Ti se dopouštěli krádeží (koní, kol, hodinek...), lovili pstruhy v Loučné s pomocí granátů, drancovali skladiště a fabriky a dokonce násilně vnikali do bytů, znásilňovali místní ženy a bili každého, kdo se jim postavil na odpor. Městem procházely kolony německých zajatců směřující na východ, s jejich hlídáním pomáhali i zdejší hasiči. Byli soustřeďováni bývalí sovětské zajatci – tábořem v lese Polom u Jířkova jich prošly desetitisíce, probíhaly tu vojenské soudy a snad i popravy vlasovců.

S minulostí se vypořádávali také Češi. Zatčeny byly stovky osob, které byly v budově soudu i týrány. Od listopadu 1945 do prosince 1946 zasedaly lidové soudy – z 85 obviněných bylo 50 odsouzeno (Linhart byl oběšen). Menší tresty vynášely i trestní komise Okresního národního výboru.

Petr Chaloupka, RML

Historii a současnost Sokola mapuje výstava v muzeu

Celých 140 let mapuje výstava s názvem Sokol v historii Litomyšle, která se koná v Regionálním muzeu. Obrazem i textem seznamuje návštěvníky s působením sokolské jednoty ve městě. Výstavu zahájila 17. října vernisáž, na které zazpíval sbor Vlastimil, jež je s litomyšlským Sokolem velice pevně spjat.

Na výstavě je celá řada snímků, které zachycují různé okamžiky litomyšlského Sokola. „Fotografie od nejstarších po současnost doplňují trojrozměrné předměty, které jsou skutečně pozoruhodné. K vidění je původní tělocvičné náčiní z konce 19. století. Dokonce je najdeme zachycené na fotografiích z roku 1890. Je tady také prapor Sokolské jednoty litomyšlské z roku

1902 a k tomu fotografie ze stejného roku z předávání tohoto praporu. Pak je zde například kroj anebo první stanovy z roku 1870,“ prozrazuje autor výstavy Mgr. René Klímeš z Regionálního muzea. Materiály novodobé historie poskytli členové litomyšlského Sokola.

V současné době čítá sokolská základna přes 300 členů. „Jsme rádi, že větší část je mládež. Cvičí u nás malé děti s rodiči, ale i starší děvčata a chlapci. Už to není cvičení staré gardy,“ sdělil starosta Tělocvičné jednoty Sokol Litomyšl ing. Josef Strnad.

Výstava Sokol v historii Litomyšle bude v muzeu k vidění do 8. listopadu. Text a foto Jana Bisová

Kalendárium Litomyšle listopad 2009

190 let - 18. 11. 1819 se narodil ve Dvoře Králové **František FISCHER**, matematik, přírodovědec a profesor gymnázia v Litomyšli.

160 let - 5. 11. 1849 se narodil v Ličně u Častolovic **Antonín TRUHLÁŘ**, filosof, překladatel a profesor na litomyšlském gymnáziu.

155 let - 16. 11. 1854 se narodil ve Vamberku **František KRSEK**, profesor na gymnáziu v Litomyšli a později zemský školní inspektor.

125 let - 7. 11. 1884 se narodil v Litomyšli **Karel Boris PETR**, ruský legionář, který padl u Jekatěrinburgu.

125 let - 22. 11. 1884 se narodil **František MLEJNEK**, pekař na dolním náměstí, předseda Okrašlovacího spolku v Litomyšli a člen Sokola (oprava data narození).

115 let - 30. 11. 1894 se narodil ve Sloupnici u Litomyšle **Jan ŠPLÍCHAL**, malíř-krajinář, jehož obrazy jsou v Městské galerii i v řadě domácích sbírek.

100 let - 6. 11. 1909 se narodil v Poličce **Miroslav BUREŠ**, básník, spisovatel, redaktor. Náměty čerpal na Vysočině a na Litomyšlsku. Báseň Otvírání studánek zhudebnil Bohuslav Martinů.

90 let - 7. 11. 1919 se narodil v Litomyšli **Jaroslav ŠPERL**, spoluzakladatel tiskárny. Za druhé světové války byl příslušníkem čsl. armády v Anglii. Jako parašutista byl zařazen do výsadku Carbon na jih Moravy. Zemřel vloni ve Spojených státech amerických.

85 let - 27. 11. 1924 zemřel v Litomyšli **Antonín BÉBA**, stavitel. Provedl některé stavby veřejných budov a řadu rodinných domů a jejich přestavby.

70 let - 26. 11. 1939 zemřel v Poličce **Arne NOVÁK**, rektor brněnské Masarykovy univerzity, syn spisovatelky Terézy Novákové. Významný kritik, spisovatel, znalec poměrů v regionu.

55 let - 22. 11. 1954 zemřel **Josef DUREK**, probošt v Litomyšli. Prokázal velkou statečnost ve druhé světové válce. Je pochován v Litomyšli.

115 let - roku 1894 byla vydána kniha **Dějiny c. k. vyššího gymnasia v Litomyšli** od J. Štěpánka, nejstarší souhrnná práce o existenci piaristického školského ústavu ve městě.

100 let - do domu čp. 112 (dnešní spořitelna) se po spisovatelce Teréze Novákové **nastěhoval** literární kritik, historik, profesor **Jan Voborník**. Bydlel zde 14 let až do roku 1909, kdy odešel do Prahy.

25 let - členové místní organizace Svazu ochránců přírody vybudovali v **Nedošinském háji** roku 1984 **naučnou stezku** s 9 informačními tabulemi.

Připravil **Miroslav Škrdla**

Pomocná ruka talentům

V posledních letech se poněkud zmenšil zájem o studium na vysokých školách humanitního zaměření. Před několika lety, když jsem učil na litomyšlském Institutu restaurování, vedl jsem zde přípravné kurzy pro veřejnost. Vyplatilo se to oběma stranám. Škola měla více připravených adeptů a ti zase věděli, že „na to mají“.

Nyní zase v Litomyšli učím a před „příjmačkami“ opět nabízím zájemcům možnost se každou neděli ve školním ateliéru účastnit kurzů kresby a malby. Využít je mohou samozřejmě i ti, které restaurátorství neláká, ale rádi by si kreslili a malovali pod odborným dohledem.

Je již málo času, a tak, máte-li zájem, navštivte stránky www.upce.cz, katedru FR a dozvíte se podrobnosti. Těším se na shledanou v ateliéru!

Akad. mal. Aleš Ogoun

**Prodám družst. byt 4+1
ve Vysokém Mýtě,
ul. Českých bratří. Cena 1.350.000,-
Tel.: 777 608 777.**

NEJRYCHLEJŠÍ INTERNET

2x rychleji **za stejnou cenu**

od 1. 9. 2009 u vybraných tarifů dvojnásobná rychlost za stejnou cenu

Bez závazku **Žádné dlouhodobé smlouvy**

FORTECH®

tel. 461 613 161 | www.bezdrat.net

Nové knižní tituly v Městské knihovně

Schröter - Autoškola, Voltrová - Přehledná německá..., Údolí, soutěsky a kaňony, Jedlička - České typy a jiné eseje, Strejčková - Logopedie, Šedivý - Fenomén Šedivý, Kilmister - Motörhead, Jankůj - Drátování, Mahler - Krajan, Cimický Jan - Psychotesty a desatera na..., Hüttnerová - Za domácím štěstím, Netopil Pavel - Aleš Veselý, Toufar Pavel - Lotrasové, chmatáci a..., Spain - Che, Minimalizace šikany, Hornáková - Jak mluvit s dětmi, Hájek Petr - Smrt ve středu, Kerner - Lise Meitnerová, Janoška - Nejkrásnější vodopády, Zvelebil Jan - Na vandru s Reflexem, Spousta - Vádemekum autora odborné, Konečná - Základy komunikace, Dickie John - Cosa nostra, Soukupová - Zmizet, Jackson Lisa - Osamělá smrt, Nachtmanová - Smrt s příchutí nebe, Beverley Jo - Tajemství dámy, Vondruška - Znamení Jidáš, Spillane - Dlouhé čekání,

Lightner Lee - Vlčí čest, Lightner Lee - Synové Ferrisu, Březinová - Poslední láska Petra Voka, Nosková Věra - Ještě se uvidí, Hakl Emil - Někdy jindy, někde jinde, Vaněček Jan - Běžecké závody, Švrčinová-Cunn - Bez slitování, Muchamore - Šílenství, Mariani Scott - Alchymistovo tajemství, Brown Sandra - Milenec ze snů, Coulter - Píseň tajemství, Murakami - Sputnik, má láska, Powell Julie - Julie & Julia, Mead - Vampýrská akademie, Frýbort - Dohazovač, Mac Dermid - Temné struny, Princová - Vůně malin, Kupka Jiří - Urozený podivín Špork, Kerr Peter - Koš sněhových vloček, Williams - Olžin příběh, Vine Barbara - Astin deník, Stamm Peter - Krajina náhodného žití, Wodehouse P. - Letní bouřka, Monyová - Hříšný kanec, Meltzer Brad - Kniha lží, Neill Fiona - Přátelé, milenci a jiné..., Echenoz Jean - Běhat

Osobnost Pardubického kraje po roce 1989 – hlasování jen do 8. 11.!

Anketa o „Polistopadovou osobnost Pardubického kraje“ vstupuje do druhého, finálního kola. Finalisty jsou: bývalý starosta Litomyšle a krajský radní **Miroslav Brýdl**, první hejtman Pardubického kraje **Roman Líněk**, bývalý poslanec a ministr **Josef Lux**, současný hejtman Pardubického kraje **Radko Martínek** a bývalý primátor Pardubic a senátor **Jiří Štříteský**.

Hlasovat můžete pomocí formuláře na www.rozhlas.cz/pardubice/osobnost/ nebo prostřednictvím SMS zprávy. SMS zasláná na telefonní číslo 907 77 04 ve formátu PCE OSOBNOST A přinese hlas Miro-

slavu Brýdlovi, SMS pro Romana Línka má tvar PCE OSOBNOST B, pro Josefa Luxe pošlete SMS ve tvaru PCE OSOBNOST C, pro Radko Martíneka SMS ve tvaru PCE OSOBNOST D a pošlete-li SMS ve tvaru PCE OSOBNOST E, hlasujete pro Jiřího Štříteského. Cena jedné SMS je 4 Kč.

Vylosování hlasující navíc získají dárky a vstupenky na slavnostní vyhlášení výsledků ankety, které se bude konat 12. listopadu na slavnostním galavečeru v hudebním sále pardubické radnice na Pernštýnském náměstí. **-red-**

Věndy získaly Dětskou notu

Z vystoupení na Dětské notě.

Poslední zářijovou sobotu se v Hejnicích u Frýdlantu za slunečného počasí konal další ročník soutěžního festivalu folkových a trampských skupin Jizerská nota, jehož součástí byl i 2. ročník Dětské noty (soutěž skupin do 18 let). V Dětské notě udělili diváci 1. místo litomyšlské skupině Věndy (Jana a Iva Věnečkové, Viktorie Dostálová). Navíc tuto trojici dívek odborná porota ocenila za nejlepší vokál a Janu vyhodnotila jako nejlepšího instrumentalistu. O tři týdny později, 21. října, se Jana Věnečková zúčastnila za Gymnázium A. Jiráka finále 10. ročníku celostátní soutěže „Slavíci ve školní lavici“, které se konalo v Brně. Do finále byla vybrána z pětiset přihlášených a za své vystoupení získala zvláštní cenu poroty za celkový hudební projev. *Text a foto Josef Věneček*

Historie správního uspořádání města do roku 1850 - 6. část

seriál

Mnoho se ve městě zlepšilo od vydání tolerančního patentu Josefa II. 20. října 1781. Zcela nově byl uspořádán magistrát města. Měšťanosta - purkmistr a dva „zkoušení“ radní se stávají úředníky či odbornými právníky jmenovanými vládou. Proto také měli stálý plat, purkmistr 500 zl., první radní 400 zl., druhý radní 300 zl. Dva další tzv. nezkoušení radní byli voleni měšťanstvem vždy na dva roky. Zastupovali měšťany, ale patřil jim pouze poradní hlas, a to především v hospodářských věcech.

Dne 1.11.1781 byl vydán patent o zrušení tuhého poddanství, který bezprostředně omezil pravomoc vrchnostenských úřadů. Nedotkl se ale nijak podstaty feudálních vztahů a tím ani forem vrchnostenské správy. Z poddaných se stali svobodní lidé, ale zachována zůstala roboty, dávky i peněžité platby.

Městská správa byla sice zbyrokratizována, ale na druhé straně vymaněna z konzervativnosti starých primasů a konšelů a stala se více přístupnou novým směrům.

R. 1825 se stal purkmistrem - měšťanostou Jan Roller, tehdy muž pokrokový, ale po r. 1848 reprezentant před-březnového zpátečnictví. Magistrát dále představovali zkoušený radní Jan Rettig (manžel M. D. Rettigové), nezkoušenými byli lékárník Jan Jetmar (z čp. 105) a František Jelínek, známý historik města. Hospodářem byl vážený občan Augustin Tobiš, tajemníkem Antonín Sauter, absolvent filozofie, městský ranhojič. Z té doby máme k dispozici i přesná úřední data o počtu

Fotografové představují své vize

Třiadvacet fotografů představuje 114 snímků na druhém ročníku litomyšlského Fotosalonu, který zahájila v Městské galerii vernisáž uspořádaná 9. října. Mezi vystavujícími fotografy jsou i členové Fotoklubu Litomyšl.

„Dlouhá léta jsme zvali fotografy na naše výstavy, které nazýváme Výtvarná Litomyšl s indexem roku, jenže s postupem času fotografů přibývalo. Nezbylo, než jim udělat vlastní salon,“ přibližuje historii Fotosalonu ředitelka Městské galerie Helena Zemanová a dodává: „První ročník se konal v roce 2006.“ Od té doby uplynulo hodně vody a bylo nařčeno mnoho snímků a s těmi se návštěvníci galerie seznamují.

Vystavující fotografové zde prezentují svoje vize. „Každý z fotografů se vyjadřuje jiným způsobem. Je mu vlastní určitý styl práce, určitý způsob fotografického vyjadřování,“ komentuje snímky fotograf Milan Dvořák z Fotoklubu Litomyšl, který má na výstavě také čtyři fotografie. S povzdechem však pokračuje: „My jsme ve fotoklubu všichni starší pánové, odchovanci klasické fotografie a chybí nám mladá krev. Kdyby za námi potenciální zájemci přišli, tak jim rádi ukážeme, jak fotografii udělat tak, aby skutečně upoutala.“

Fotosalon můžete v Městské galerii navštívit až do 22. listopadu.

Text a foto **Jana Bisová**

obytel města i předměstí. K 1.1.1835 měla Litomyšl 6 395 obyvatel, poddaných částečně magistrátu a částečně zámecké vrchnosti. Domů ve městě i na předměstí bylo 696.

R. 1839 dává magistrát přepsat v zemských knihách jmění, odkázané městu Vavřincem Toulouvcem a dále rozšiřované, až dosud zapsané jako jmění špitální na majetek města Litomyšle.

Po r. 1848 dochází ke zrození nových úřadů, což bylo tehdy ještě poznamenáno strachem Rakouska z probuzené síly mladé revoluční buržoazie. Protahování a liknavost v zavádění nových úřadů nadále ale pokračovalo.

Odstranění přežitého poddanství vede i v Litomyšli ku vzniku nové správní jednotky - okresního úřadu a okresního soudu.

Zrušení poddanství a tím i patrimonií (podrobení vrchnostenské jurisdikci) v jejich původní založené podobě znamenalo konec vrchnostenské správy. Patrimonia však pokračovala ve své úřední činnosti ještě po přechodnou dobu do 1. 7. 1850, kdy vstoupil v platnost obecní úřad ve formálně nezměněné podobě, ale již v plné i finanční závislosti na státu. Nová organizace veřejné správy po revoluci r. 1848 vstoupila v platnost 1. 1. 1850.

Litomyšlští občané velmi stáli o to, aby nové státní úřady pro zdejší kraj měly sídlo ve městě. Již počátkem r. 1849 se rozjeli tři nejvýznamnější a nejrevolučnější občané ke kroměřížskému sněmu, aby tu intervenovali především prostřednictvím Dr. F. A. Braunera, litomyšlského rodáka - byl tehdy poslancem za Železnobrodský okres, Josefa Buchteleho, Antonína Němce a Václava Faltysse. Byli ochotni i k velkým obětím, aby dosáhli umístění nových státních úřadů do Litomyšle, a to především okresního soudu. Nabídlí dosavadní budovu radnice, dodávku dříví a to „pokud lesy dovolí“ a složili značnou částku 12 000 zl. v hotovosti na stavbu nové úřední budovy a slibu dodávky 60 tis. cihel. Po dlouhých jednáních bylo Litomyšli nakonec vyhověno. Vyhláška Ministerstva vnitra z 9.8. 1849 č. 352/1849 říšského zákona stanovila Litomyšl s působností pro soudní okresy Litomyšl a Poličku, při čemž v Poličce měla být zřízena expozitura. Nejbližším nadřízeným politickým úřadem byla krajská vláda v Pardubicích.

Nový okresní úřad byl umístěn v radnici a purkmistrov-

ský městský úřad zřízený namísto dosavadního regulovaného magistrátu se přestěhoval do čp. 151 Toulouvcovo nám. Zde sídlil do r. 1868.

Po purkmistrovi Janu Rollerovi byl již vládou jmenován Jan Stránek do r. 1850.

Okresnímu úřadu se zprvu říkalo C. K. podkrajský úřad a okresní hejtman byl zván „podkrajským“. Prvním okresním hejtmánem byl Jan Macháček, po něm nastoupil Josef Štěpán, který sloužil do r. 1866. Při okr. úřadě byl i okresní soud první třídy, jemuž v trestních věcech byly přikázány soudy v Poličce, Lanškrouně a Ústí n. Orlicí. Prvním přednostou okr. soudu byl soudce Engelhaler a státním zástupcem litomyšlský rodák Antonín Koráb.

Celá organizace těchto nových úřadů se vlekla mnoho měsíců. Definitivně přestal fungovat magistrát a vrchnostenský úřad na zámku.

V r. 1850 ale byla již politická situace docela jiná než v revolučním r. 1848 a 1849. Ministerstvo vnitra v čele s Alexandrem Bachem nabývalo vrchu jako ochránce „pořádku“, který byl symbolizován četnictvem. Mezi důležité úkoly nových úřadů bylo sledování politicky činných osob a zamezování revolučním přípravám hned v zárodku.

Stará budova radnice tedy začala sloužit novým úřadům. Úřady sídlily i ve vedlejším Holubovském domě čp. 52 vedle věže, v obecním domě čp. 61 koupeném městem r. 1825 a pronajatých místnostech v čp. 60. Pro vězně bylo ještě státním nákladem přistaveno několik kobek.

R. 1865 byl zbourán dům čp. 52 (dnes Ropkova ul.) a k zadní části věže a bývalé radnice byl v l. 1865 - 1867 přistaven novodobý objekt soudu a věznice - dnes čp. 51. Ani úřady umístěné v radnici tam nezůstaly dlouho. Historická radniční budova patří stále mezi nejvýznamnější městské stavby, jejíž společenský význam býval nezastupitelný. Občané zde po mnoho let vyjadřovali svá práva, promítal se zde dějinný vývoj Litomyšle. Od r. 1848 do r. 1850 byla středem veškerého úsilí obyvatel a často kolem ní na dlouhém náměstí se konaly nejdůležitější historické a kulturní záležitosti města. Radnice se svou typickou a dominantní věží se stala pro naše město navždy památnou a neodlučitelnou součástí velkého panoramatu města.

Alena Randáková

Bydlení pro seniory na Pohodlí

V letošním roce jsme zahájili provoz bydlení pro seniory (mobilní, imobilní, manželské páry, kamarádi), v soukromém, nově zrekonstruovaném a nově vybaveném objektu přírodního areálu Pohodlí u Litomyšle. K dispozici jsou pokoje jedno a dvoulůžkové. Zajišťujeme veškeré služby, včetně stravování. V objektu je miniobchod s kantýnou, pokoje pro přespaní vašich hostů nebo společenské místnosti. Nabízíme i možnost vlastní zahrádky. První klienti již u nás bydlí a nás těší jejich spokojenost s domácím prostředím. Bližší informace získáte na tel. čísle: 724 999 553 nebo 728 724 028. Najdete nás i na: www.domovsenioru-pohodli.cz.

PLACENÁ INZERCE

Ambulance a různé typy laboratoří v Litomyšlské nemocnici

z Litomyšlské nemocnice

Vážený čtenáři, rád bych navázal na článek v minulém čísle Lilie a chtěl bych vám popsat, s jakými službami se můžete v Litomyšlské nemocnici, a.s. setkat.

Litomyšlská nemocnice provozuje odborné ambulance, které jsou při lůžkových odděleních a dále tak zvaný komplement, což jsou různé typy laboratoří, radiodiagnostické oddělení a rovněž několik ambulancí, které nemají návaznost na lůžkovou část.

U všech lůžkových oddělení jsou odborné ambulance bez speciálního zaměření a ambulance se speciálním zaměřením. Kromě prvodotkových ambulancí vyjmenovaných v říjnovém čísle Lilie (kožní, oční, gynekologická a chirurgická ambulance při úrazu), kde není třeba doporučení praktického lékaře nebo jiného specialisty, je nutné u všech ostatních mít doporučení. Všechny ambulance mají určitou ordinační dobu, která je zveřejněna na našich webových stránkách a téměř ve všech je třeba se k danému vyšetření předem objednat. Netýká se to však úrazové či akutní chirurgie.

Laboratoře vyšetřují krev, moč či jiné tělní tekutiny a vzorky tělních pochodů (hlen, šupiny kůže atd.). V nemocnici máme tři typy laboratoří. Mikrobiologickou, zaměřující se na zjišťování, zda někdo z vás neprodělává infekci a zároveň určuje i možnosti léčby,

hematologickou laboratoř, která se zaměřuje na vyšetření a potom první léčbu různých krevních onemocnění (anemie, různé typy poruch srážení krve, leukémie atd.) a laboratoř biochemickou, jež zpracovává tak zvané krevní sérum, z něhož se dá zjistit, jak vám pracují vnitřní orgány a zda neproděláváte jejich onemocnění - od akutního zánětu orgánů, přes funkční aktivitu, až po tak zvané tumormarkery, jejichž zvýšení může upozorňovat na možnost nádorového onemocnění.

Laboratoře zpracovávají materiál pro pacienty lůžkových oddělení, odborných ambulancí nemocnice i pro odborné specialisty a praktické lékaře širokého spádu. Zde se objevuje potíž s předáváním výsledků. Výsledek odesíláme žádajícím odesílajícím lékařům poštou i zakódované elektronicky. Pokud si pacient přijde pro výsledek sám - tento je mu vydán po předložení průkazu totožnosti. Jestliže za sebe pošle klient rodinného příslušníka, díky zákonu o ochraně osobních dat, laboratoře nemohou výsledek vydat. Po jednání s právníky je zde určitá možnost, kdy by se výsledek mohl předat. A to taková, že pověřený rodinný příslušník či známý se prokáže průkazkou pojištěnce, kterému se dělalo vyšetření.

Fungování rentgenologického oddělení a odborných ambulancí popíši v dalším čísle zpravodaje.

Libor Vylíčil, ředitel Litomyšlské nemocnice a.s.

Chřipka - proč se dát očkovat?

o zdraví

Zase tu máme podzim - čas slunečných dnů zbarvených padajícím listím, ale i plískanic, kdy na nás padnou obavy z přicházející sezóny chřipky a nachlazení. Stále mnoho lidí přesně neví, co to vlastně chřipka je a zaměřuje ji za běžné nachlazení - virózu čili akutní respirační infekci.

Jak tedy tu „správnou“ chřipku poznáme? Pro klinický obraz chřipky je typický náhlý začátek obtíží, horečka vyšší než 38 °C, bolesti hlavy, kloubů a svalů, vyčerpání a celková únava, někdy suchý dráždivý kašel a zvracení. Obvykle chybí rýma. Chřipkou mohou doprovázet závažné komplikace, např. zánět průdušek, zápal plic, zánět srdečního svalu, neurologické komplikace. Viróza je obtěžující a také znemožňuje plnohodnotnou aktivitu, ale neumírá se ni. Na chřipku ano (v ČR zemře ročně na následky chřipky cca 2000 lidí). Protože se jedná o závažné onemocnění, kterého je třeba se obávat, je velmi vhodné se dát očkovat. Očkovacích látek proti sezónní chřipce je v České republice registrována celá řada. Na výběr máme subjednotkové (např. Influvac), štěpené (např. Vaxigrip), nebo adjuvantní či

virosomové (např. Flud, Inflexal), které jsou pro svoji vyšší imunogenitu (účinnost očkování) vhodnější pro seniory. V lékárně vám bude vydána očkovací látka jen na recept od lékaře.

Maximum výskytu chřipky je od prosince do března. Nejlepší doba pro očkování je od září do poloviny prosince. Imunita vznikne během dvou týdnů po vakcinaci a přetrvává 6 - 12 měsíců s tím, že nejvyšší je za 3 měsíce po aplikaci. Nutností pro vakcinaci je dobrý zdravotní stav (nesmíte mít horečnaté onemocnění).

Sezónní vakcína je trivalentní, obsahuje inaktivované antigeny dvou aktuálních variant chřipky A a jedné aktuální varianty chřipky B. Tato vakcína nemá specifický ochranný vliv proti chřipce pandemické (prasečí, mexické), ale očekává se, že by mohla snížit riziko onemocnění touto chřipkou až o pětinu. Na organismus oslabený běžnou sezónní chřipkou může totiž nový virus prasečí chřipky snadněji zaútočit a způsobit závažné problémy. Očkování se provádí u dospělých a dětí nad 3 roky věku jednou dávkou vakcíny, která se aplikuje do deltového svalu. U dětí od 6 měsíců do 3 let se podávají dvě poloviční dávky v odstupu 4 - 6 týdnů. Pravidelné očkování hrazené pojišťovnou se provádí u lidí starších 65 let, u lidí s cukrovkou léčených inzulínem nebo s jiným metabolickým onemocněním, u lidí se závažným chronickým respiračním onemocněním (astma, cystická fibróza), se závažným kardiovaskulárním, nervovým či svalovým onemocněním, u lidí s vrozenou poruchou imunity, u lidí umístěných v LDN a v domovech důchodců. Doporučuje se osobám, které se podílejí na chodu státu (doprava, energetika, policie, armáda, zdravotníci atd.).

Pokud chřipkou onemocníte, můžete už pouze mírnit její příznaky. Léčbu je třeba zahájit nejdříve do dvou dnů od objevení prvních příznaků. Podávají se léky proti horečce a bolesti, léky na tlumení suchého kašle a léky na zvýšení imunity. Důležitý je klid na lůžku a dodržení klidového režimu ještě tak týden po odeznění příznaků. Léčba trvá obvykle 10 - 14 dnů. Antibiotika při chřipce nezabírají, lékař je nasadí pouze v případě zánětlivých komplikací způsobených bakteriemi. Všichni zdravotníci doufají, že nás letos ještě žádná celosvětová pandemie nepostihne. Než jen doufat je lepší aktivně proti chřipce bojovat - očkováním a zdravým životním stylem.

Marcela Bártová, Lékárna U Slunce

Společenská kronika

Slova moudrých: Člověk, který se domnívá, že se na světě udrží jen penězi, má vlastně o sobě pránížké vědomí. Josef Čapek

Své významné životní jubileum v říjnu oslavili někteří naši spoluobčané:

80 let - Dagmar Freybergerová, Miroslav Melša, Milan Svoboda

85 let - František Severa, Emilie Klabíková

90 let - Hedvika Mátlová

Všem blahopřejeme a do dalších let přejme hodně zdraví.

V našem městě uzavřeli manželství:

Pavel Matouš, Dolní Újezd - Lucie Zapletalová, Litomyšl, Filip Pačes, Praha - K. P. Zamora, Mexiko, Petr Jeřábek, Hranice - Eva Špačková, Litomyšl, Jiří Dvořák, Litomyšl - Petra Zaviřelová, Dolní Újezd, Radek Chramosta, Plzeň - Markéta Futerová, Praha, Miroslav Drbal, Ústřední - Markéta Kopecká, Litomyšl - Pohodlí, Michal Motyčka, Litomyšl - Eva Kučerová, Horní Újezd, Tomáš Borek, Osík - Stanislava Vobejzdová, Osík

Novomanželům přejeme hodně lásky k vytvoření krásného a šťastného domova.

Rozloučili jsme se s občany našeho města:

Ladislavem Hostovským (96 let), Annou Kroulíkovou (91 let), Marií Krejsovou (87 let), Růžnou Hendrychovou (83 let), Otýlií Hanykovou (88 let), Bohumilem Binkem (64 let), Martinem Šnebergem (54 let), Irenou Počarovskou (69 let), Martou Němcovou (74 let)

Vzpomínáme.

Věra Kučerová, SPOZ

Poděkování

Ráda bych projevila uznání i poděkování Záchrané stanici pro volně žijící živočichy a centru pro ekologickou výchovu „Pasička“ u Boru u Skutče za zásluhou a obětavou péči o zraněná zvířata. Všem zájemcům a milovníkům zvířat doporučuji stanici a jejich expozici navštívit a přesvědčit se na vlastní oči o jejich zásluhách. Děkuji a smekám. *Hana Hlaváčková*

V kosmeticko-výživovém centru
nabízíme volná místa.
Zaučíme. Tel.: 604508663.

Rozpis služeb stomatologie

(soboty, neděle, svátky 8.00 - 11.00)

7. - 8. listopadu - MUDr. Eliáš Adolf

Litomyšl, Kpt. Jaroše 404, tel.: 461 612 733

14. - 15. listopadu - MUDr. Hebltová Vladimíra

Sloupnice 188, tel.: 465 549 236

17. listopadu - MUDr. Joukl Jan

Litomyšl, Mariánská 1137, tel.: 461 615 402

21. - 22. listopadu - MUDr. Kašparová Leona

Polička, Janáčkova 523, tel.: 775 724 524

28. - 29. listopadu MUDr. Kočí Jiřina

Dolní Újezd 838, tel.: 461 631 126

5. - 6. prosince - MUDr. Kossler Pavel

Polička, Haškova 445, tel.: 461 724 369

Restaurace
v Lidovém domě

1. nekuřácká restaurace
v centru Litomyšle

Každý den můžete vyhrát oběd zdarma. Přijďte ochutnat svou výhru!

Obědy podáváme od 11 do 15 hodin

Vyprávění o litomyšlských domech – 35. část

seriál

Dům čp. 122 je jednopatrový se třemi zdvojenými okny v průčelí. Zaklenutá podší má tři oblouky. Eklektická fasáda pochází z let kolem roku 1890. Ve štítě s vysokým středem po stranách zdvojeným volutami a jehlanici je v hluboké nise busta znázorňující Galena z Pergamu, řeckého lékaře, který roku 129 působil v Římě, kde byl osobním lékařem Marka Aurelia. Galén ve svých spisech shrnul veskeré tehdejší lékařské znalosti. Autor busty je neznámý. V domě sídlí lékárna *U Anděla strážce*.

Jako první majitelka domu je v městských písemnostech k roku 1515 uváděna vdova Nosálovská. V letech 1887 až 1888 vysokomýtský stavitel Josef Drahoš postavil po zbourání barokního domu, který patřival Františce Grosspeterové, pro Antonína Ferkla lékárnu zvanou Novou, druhou v Litomyšli. Tu od roku 1892 vlastnil Jan Laub (1864-1932), rodák ze Skutče. V roce 1901 byl lékárník Jan Laub zvolen novým purkmistrem města. Za jeho činnosti purkmistra byl postaven např. Smetanův dům, učitelství ústav. Staral se i o kulturní život města. Pátral u Smetanovy sestry Ludmily, kde a jak Smetanovi v Litomyšli bydleli, aby tyto znalosti mohly být použity při uspořádání Smetanova rodného bytu v pivovare. Jan Laub zemřel roku 1932. Je pochován ve svém rodišti ve Skutči. Na litomyšlském hřbitově jsou pochováni členové jeho rodiny (hrob 508-511/IX). Vedle náhrobku je umístěna socha sklánějící se ženy, vytesaná z bílého mramoru v životní velikosti. Jejím autorem je pravděpodobně sochař Václav Levý. Skulptura je zapsána jako významné dílo do státního seznamu kulturních památek.

Dům čp. 123 je řadový s jedním poschodím. Vznikl sloučením dvou středověkých domů, pocházejících ze 16. stol. Roku 1546 vlastnil dům Jan, bakalář. Barokní fasáda pocházela ze začátku 19. stol. a novorenesančně byla upravena na začátku 20. stol. Měla novorenesanční štítu zdobené sgrafity, připomínajícími sgrafita

v lunetách pedagogické školy. V roce 1972 byla fasáda upravena na žádost Karla Veselíka do původního barokního slohu dle dochované dokumentace, vypracované stavitelem Drahošem z Vysokého Mýta. Na dům bylo též osazeno staré obchodní znamení, které pocházelo z 18. stol.

Dům čp. 123.

V roce 1783 se narodil v Litomyšli Jan Veselík, šikovatel v pluku barona Zacha. Účastnil se napoleonských válek a jeho syn Jan Quido Veselík (psal se Jan Baptista) narozený 1813 v Bruntále, se stal roku 1834 zakladatelem Veselíkova knihkupectví, tehdy ale v čp. 119 a 118. Dům čp. 123 byl v majetku Františka a pak Aloise Khoma; až roku 1858 přechází do vlastnictví Jana Quida Veselíka, který sem převedl knihkupectví. Založil zde i půjčovnu německých knih. Roku 1853 navázal obchodní styky s Prahou, Lipskem a Vídní. Roku 1863 získal J. Q. Veselík i knihtiskařskou koncesi a zřídil zde knihařskou dílnu. J. Q. Veselík roku 1866 zemřel a zanechal po sobě manželku Annu se čtyřmi syny a dcerou. Josef byl lékařem, Karel filozofem, Emanuel hudebníkem, dcera Anna se provdala za Karla Hradecského a Jan Rudolf (narozen 1841) převzal knihkupectví, které od roku 1866 prozatím vedla jeho matka. On sám se ujal vedení až v roce 1872. Roku 1877 zrušil

Jan Rudolf knihařství a německou půjčovnu knih a věnoval se převážně jen knihkupectví. J. R. Veselík se zapojil do veřejného života města, byl členem pěveckého spolku Vlastimil, Jednoty divadelních ochotníků a Sokola. V jeho knihkupectví se scházeli přední literáři jako A. Jirásek, A. V. Šmilovský, T. Nováková, J. Voborník, G. Praesident a řada litomyšlských vlastenců. Po jeho smrti v roce 1896 vedla knihkupectví vdova a od roku 1902 syn Karel (1873-1936), který rozšířil prodej knih ještě o prodej uměleckých předmětů a znovu zde zavedl půjčování knih, ovšem již českých. Karel pokračoval v otcových tradicích a vydal celou řadu publikací, především s tematikou Litomyšle. V roce 1909 vydal např. album *Barevné reprodukce akvarelů města* od litomyšlského rodáka Františka Růžičky. Jeho manželkou byla Marie, rozená Škorpilová z Vysokého Mýta. Nástupcem byl syn Karel, narozen 1908, který vedl obchod do roku 1949, kdy byl obchod podle tehdejšího nařízení převeden pod národní podnik Narpa. Dle vyhlášky č. 15/1959 Úřední list byl i dům vyvlastněn ve prospěch státu. Karlu Veselíkovi zůstal v domě pouze byt. Po revoluci v r. 1989 byl dům restituční majitelům navrácen. V roce 1992 zde bylo krátce obnoveno Veselíkovo knihkupectví. Karel Veselík zemřel roku 1992. Na domě je orientační bronzová tabulka: *Zde bývalo od roku 1835 Veselíkovo knihkupectví, místo schůzek obrozenců a spisovatelů 19. století.*

Dům čp. 124 je jednopatrový, renesančního původu, pocházející ze 16. stol. Přestavěn byl v baroku a znovu v období klasicismu. Fasáda byla renovována v roce 1981.

Dle starých zápisů se dovídáme, že dům koupil roku 1519 krejčí Mikuláš. Roku 1591 ho vlastnil Jiří Frodl z Tatenic, správce litomyšlského panství.

Roku 1878 přišel do Litomyšle obuvnický tovární dělník Václav Sommer, narozen 1856 ve Volečích u Přelouče. Obuvníkem se vyučil ve Vídni. Po příchodu do Litomyšle si založil vlastní obuvnickou dílnu na náměstí v čp. 78. V letech 1887 měl dílnu v Umrlčí uličce a roku 1890 u Portlíků, až se usadil téhož roku v tomto domě, který koupil od slečen Petrových. Vypracoval se na významného továrníka s velkým skladem obuvi v Praze. Václav Sommer byl padesát let členem Sokola a velmi pečlivě uspořádal sokolský archiv, který jako vzorný byl vystaven v Praze. Měl dva syny, Štěpána (narozen 1886), který vystudoval právnickou fakultu a Ludvíka (narozen 1888), hrdinu francouzských legií. Za 1. světové války byl jako šestadvacetiletý odveden a po výcviku byl poslán na ruské bojiště, kde byl zajat. V únoru 1918 se připojil k transportu čsl. vojska jedoucího z Ukrajiny do Francie a zde u II. roty 21. pěšího pluku prodělal výcvik. V září 1918 píše Luděk ve svém dopise: *Byli jsme na malém úseku fronty, ale zažili jsme nejméně třicetkrát bombardování granáty, minami, plynovými granáty a vším tím svinstvem co protivník vymyslel. a dále nesmíš se divit nebudu-li psát, jdeme do tuhého...* Po bitvě u Terronu 21. října 1918 se stal nezvěstným. Boje u Terronu a Vouziers byly nejhroznější, které zde naše nevelká armáda prožila. Padly zde desítky našich vojáků, padl i Luděk Sommer. Místo jeho hrobu není známo. Pietní pouti legionářů na bojiště ve Francii se zúčastnil jeho bratr Štěpán s manželkou a sestrou. Přivezli domů alespoň hrst půdy z tohoto bojiště, prosáklého krví čsl. hrdinů i krví Luďkovou. Uložili ji do rodinné hrobky na litomyšlském hřbitově.

V tomto domě se narodil Dr. Milan Romportl (14. 5. 1921), který studoval fonetiku slovanských národů. Působil jako profesor na Karlově univerzitě v Praze, a v šedesátých letech krátce jako hostující profesor na univerzitě Göttingenu. Jeho žena Ludmila Romportlová (nar. 13. 4. 1924) je spisovatelkou a ve svém románu *Křeslo v zeleném* podle deníku Ludvíka Sommera podala obraz života rodiny Sommerovy koncem 19. století a v době před 1. světovou válkou.

Ve vstupní síni domu býval veliký dřevěný kříž s kovovým ukřížovaným Kristem, který stával u smutného mostu a sem byl přenesen roku 1871. Kříž se nyní nachází v Regionálním muzeu Litomyšl.

Připravuje Alena Randáková

Hledá se:

Ambiciozní, flexibilní, týmový pracovník
i na příležitostnou výpomoc na pozici

provozní, kuchař, číšník, pokojská, pomocná síla do kuchyně
nabízíme: zajímavé finanční ohodnocení, nadstandartní prostředí

APLAUS
HOTEL

Hotel Aplaus
Litomyšl
Santovo nám. 181
570 01 Litomyšl
tel.: +420 461 614 900
recepce@hotelaplaus.cz
www.hotelaplaus.cz

Čas dušiček - čas svítících pomníčků u cest

k zamyšlení...

Zvlášť v době dušiček - při památce zesnulých - jsou nepřehlédnutelné kytičky na mnoha místech kolem nás. Květiny a zapálené svíčky svědčí o ztracených, ukončených životech lidí, kteří chybí svým milým. Platí to o těch, které jsme pochováli na hřbitovech nebo se s nimi rozloučili v krematoriích, platí i o těch, jejichž ozdobené pomníčky svítí kolem cest, na místech tragických nehod, při kterých životy zhasínají náhle a většinou i zbytečně. Často díky lidské nezodpovědnosti a agresivitě.

Jsem už dlouho řidičem a bez vážnějších nehod jsem najel již stovky tisíc kilometrů. Je pravda, že jsem byl spolujezdcem u nehody, při které zemřel řidič, můj kolega a kamarád. Stalo se to na německé dálnici, do cesty se nám postavilo stádo vodních buvolů, které se utrhlo svému majiteli a bylo na útěku na svobodu. Ale to by byl jiný, smutný příběh. Jsou prostě situace, kterým nelze zabránit.

S čím se ale na silnicích setkávám stále častěji, jsou agresivní řidiči malých dodávek nebo naopak silných, velkých vozů, kteří neberou ohled na žádné dopravní předpisy ani na pravidla slušnosti. Kolem cest se mnozí pomníčky usmrčených lidí jako symboly toho, že za lehkovážnost a nezodpovědnost se platí tou nejvyšší cenou, lidským životem.

Je patrně dobře, že pozůstalí kolem cest budují tyto pomníčky a že na nich zapalují svíčky. Je určitě dobře, že pečují o hroby svých zesnulých na hřbitovech. V minulosti lidé znávali smrt daleko častěji v její syrové podobě. V křesťanském umění se proto často setká-

váme se rčením „memento mori“ - pamatuj na smrt. Toto rčení ale spatřilo světlo světa už ve starém Římě, kdy během oslav vítězství stával za zády oslavovaného, vítězného generála jeho otrok, který měl za úkol generálovi připomínat pomíjivost opojného okamžiku. Otrok do týla svého pána volal právě větu „Memento mori - Pamatuj na smrt.“ Je pravděpodobné, že k tomu pak i dodával něco v tomto smyslu: „I když ti dnes patří sláva, nejsi nic než obyčejný smrtelník. Nezapomeň, že jsi jen člověkem.“

Hovor o smrti a o všem, co s ní souvisí, je pro dnešní lidi svým způsobem „tabu“. Dám krk na to, že „CDčka“ do auta s nahrávkou opakované věty Memento mori by dnes nešly na dračku, i kdyby je namluvil sebesvůdnější mužský nebo ženský hlas. Chceme žít šťastně, zdravě a pokud možno dlouho. Vojíme se smrti, máme strach z okamžiků umírání, nevíme, co nás po smrti čeká. Občasné setkání se smrtí a přemýšlení o ní má ale na náš život očistný a stimulující účinek. Hroby a pomníčky u cest jsou naším memento mori. Mají nám stále připomínat několik skutečností.

Předně to, jak jsme milovali ty, kdo nás předešli, jak velice nám živým chybí. Pomníčky u cest jsou připomínkou pro nás, kteří stále spěcháme. Po smrti už nikdo nikam nespěchá a už nic nestihne. Kdo si ve svém spěchu uvědomí, že vlastně jen bezmyslenkovitě pospíchá k okamžiku svého odchodu a konečného účtování? Ptá se snad udýchaný Středoevropan, které hodnoty v životě jsou nejdůležitější, co nám umožní prožít šťastný život na tomto světě a jak mohu obstát v budoucnosti před Bohem? Co z našeho života zanecháme našim blízkým? Nemyslím tím na peníze a majetek - ale na lásku, zájem, péči, životní příklad

a skutečnou moudrost. Prokazujeme lásku nejbližším, dokud jsme s nimi. Pozdní slzy výčitek a květy na hrobech nemohou vzít zpátky to, co se mezi námi stalo a nebylo odpuštěno, ani nedohoní to, co jsme jinak zanedbali.

Pomníčky u cest by nás také měly vést k ohleduplnosti, a to zejména k těm, kteří jsou nejzranitelnější. K dětem, které ještě nemají zkušenosti, a přitom mají život před sebou, ke starším lidem, kteří už nejsou tak pohybliví, i k postiženým spoluobčanům. Ne každý musí dobře vidět, slyšet, rychle reagovat, zvláště na přechodech pro chodce, kde jsou tyto skupiny častou obětí. A nemusí se tak vždycky nutně stát vinou bezohledných řidičů. Někdy stačí při jízdě ztratit pozornost laděním rádia, péčí o dítě v sedačce, telefonováním a tak dál...

Pomníčky u cest by se měly stát pro každého člověka podnětem k přemýšlení o smyslu života, o kvalitě našich vztahů k nejbližším a o budoucím osudu každého z nás. Život nikdo nikdy nemůže vrátit. Výčitky svědomí se obvykle i u těch nejotrlějších časem stávají tíživým břemenem!

Závěrem je vhodné připomenout slova největší autority v oblasti etiky a morálky, Pána Ježíše Krista: „První přikázání zní takto: Pán Bůh je jediný Pán. Miluj ho z celého srdce, celou bytostí a ze všech sil. A to druhé: Miluj druhého člověka tak, jako miluješ sebe. Nejsou důležitější přikázání než tato.“ (Marek 12,29-31) Nejdůležitějším úkolem člověka je milovat Boha a pak své bližní jako sebe. Milovat v tomto smyslu znamená mít rád bezpodmínečnou láskou, naplno a prakticky. Tato praktičnost spočívá hlavně v tom, abychom byli aktivní, dokud lidé kolem nás jsou a dokud my sami ještě žijeme. Až se počátkem listopadu rozsvítí pomníčky, bude na to již pozdě.

Přeji vám laskavý a příjemný podzimní čas.

Aleš Kocián,

kazatel Církve adventistů v Luži a Litomyšl

Projekt Přítel- kamarád má pomoci s financováním stavby nového kostela

Jednu z technicky nejsložitějších etap má za sebou stavba nového kostela Sboru Církve bratrské v Litomyšl. Dělníkům se po téměř čtyřech měsících podařilo kostel zastřešit.

„Dlouho připravovaná a očekávaná betonáž střešních desek byla dokončena v září. Nyní nás čeká další etapa, která by měla vést k uzavření objektu a dokončení hrubé stavby,“ popisuje vývoj stavebních prací ing. Jana Macková, vedoucí stavebního týmu a dodává: „Probíháji jednání o způsobu a konstrukci výplní otvorů. Tato část bude stát 2,5 - 3 miliony korun.“

Prozatím bylo prostavěno kolem 6,8 milionů korun z celkových 20 milionů. „Na stavbu kostela se podařilo zajistit finanční částku 9,03 milionu korun. Z toho 6,09 milionů tvoří dary, sbírky a dotace. Pardubický kraj podpořil stavbu 3 miliony a Město Litomyšl 100 tisíci. Necele 3 miliony jsou půjčky od jednotlivců, sborů Církve bratrské v České republice a Waderovy nadace,“ rekapituluje finanční prostředky Jana Macková. Podle jejích slov však stále pokračují ve shánění finančních prostředků.

Jedním z nových projektů na získávání financí je akce Přítel - kamarád, kterou Sbor církve bratrské rozběhl v červnu. „Její princip spočívá v tom, že čle-

Zkouška umístění kříže. Vybíralo se ze dvou rozměrů, na snímku je maketa jednoho z nich.

nové a přátelé sboru mluví se svými přáteli o kostelu a pozvou je k „účasti na stavbě“ měsíční symbolickou částkou po dobu 2 let podle jejich možností. Jedná se o dary 200, 100 nebo 50 korun. Někteří přátelé poukázali částku odpovídající 2 letům najednou,“ vysvětluje základní princip projektu Jana Macková. V programu je již 15 jednotlivců či rodin, kteří zapojili na šedesátku přátel, jež pravidelně přispívají na stavbu. Tato akce do začátku října vynesla zhruba 200 tisíc korun a stále pokračuje. „Všichni dárci, kteří chtějí pravidelné zprávy ze stavby, dostávají jednou za půl roku informační dopis, aby věděli, jak naše společné dílo postupuje. Na stránkách kostela www.novykostel.cz je pravidelně měsíčně aktualizován stav financí,“ doplňuje k tomu Jana Macková.

V současné době připravuje Sbor církve bratrské podání žádosti do Operačního programu životní prostředí, oblast podpory 6.5. - Podpora regenerace urbanizované krajiny na zeleň a parkové úpravy v okolí nového kostela. Také se již jedná o umístění kříže na rozestavěný objekt.

-red-, foto Jana Macková

Již zastřešený nový kostel.

KAMENICTVÍ

PAVEL BARTONIČEK

„KAMENÍČEK“

privat: Dukelská 972 Litomyšl

tel. 607 811 007, 774 811 807

e-mail: bartonicekpavel@seznam.cz

- zhotovují pomníčky žulové, mramorové i teracové dle vašich i mých návrhů
  - výroba a montáž hrobek z betonových panelů
  - zhotovení písma - zlato, stříbro, barva, přírodní
  - prodej a montáž luceren, váz a jiných doplňků - nerez, žula, bronz
  - přebroušování a rovnání pomníků na místě
  - výroba kuchyňských pracovních desek, parapetů
- záruka, korektní jednání samozřejmostí**

Billard Centrum Litomyšl

**kulečnicková
herna
v Lidovém domě**

Jsme tu pro vás:

Po - Čt:
17.00 - 24.00

Pá:
14.30 - 01.00

So, Ne:
14.00 - 01.00

**50%
sleva
na kulečnick
o víkendech**

www.bclit.org

Studenti z VOŠ a SOŠT v Holandsku

Střední odborné a Vyšší odborné školy technické v Litomyšli byl přidělen grant z Evropského programu Leonardo da Vinci. Tímto grantem byl nám, 2 studentkám střední školy a 2 studentům vyšší školy, umožněn měsíční pobyt s praxí v holandských firmách. Byli jsme ubytováni v rodinách ve městech Laren a Lochem, které se o nás výborně staraly.

Všichni jsme byli zaměstnáni v místních firmách, kde jsme poznali způsob práce v rozdílných pracovních podmínkách a ověřili si svůj anglický jazyk v praxi. Jazyková bariéra nebyla taková, jak jsme se obávali. Mnoho lidí v Holandsku mluví velmi dobře anglicky. Kluci Michal Dvořák a Václav Huml jsou studenti vyšší školy a pracovali každý den. Každý z nich pracoval v jiné firmě. Prvním zaměstnavatelem byla firma Slot-smid, která je zaměřena na opravu traktorů a komponenty na obdělávání půdy a chov domácích zvířat.

Druhým zaměstnavatelem byl automobilový servis Garage Sloot, který se zabývá kontrolou a opravami aut patřícím do koncernu Volkswagen.

My, jako studentky střední školy, jsme chodily pouze tři dny v týdnu do firmy Kramp. Tato společnost se zabývá dopravou zboží ke svým zákazníkům podle objednávek. Další dva dny jsme navštěvovaly partnerskou školu ve městě Apeldoorn. Do této školy chodí studenti ve věku 16 – 20 let, kteří se učí na kadeřnice, kuchaře, prodavače, dopravní managery a ochránce. Zjistili jsme, že školský systém v Holandsku je úplně jiný než v České republice.

Ve volných chvílích a o víkendech jsme navštívili spoustu zajímavých míst jako např. Amsterdam, Volendam, muzeum voskových figurín, vinobraní, farmu na výrobu sýrů a mnoho dalších.

Věříme, že studenti z naší školy, kteří se příští rok zúčastní stáže v Holandsku, budou mít také tolik zážitků jako my. **Iveta Reslová a Eva Komínková,**

foto Eva Komínková

**Vysoké Mýto,
Choceň**
723 312 092
**Ústí nad Orlicí,
Lanškroun**
728 781 167
Litomyšl
728 580 884

Vzdělávací a jazyková agentura

zahájení výuky 21. 9. 2009

- **jednoleté pomaturitní studium**
angličtina • němčina • ruština s akreditací MŠMT ČR
- **jazykové kurzy pro firmy a veřejnost**
• překlady a tlumočení

novinka: průvodcovské kurzy, kurzy češtiny pro cizince

www.jazyky-lira.cz

ZIMNÍ SLEVA

A DÁREK NAVÍC!

PKS | okna

PKS MONT, a.s.
Obchodní zastoupení LITOMYŠL
Havlíčková 439
570 01 Litomyšl
fax: 461 540 104
e-mail: litomysl@pks.cz
Záruka kvality! ČSN EN ISO 9001
ČSN EN ISO 14001

**VOLEJTE ZDARMA
800 23 00 23**

**Další cenový bonus jako vánoční dárek
za rychlé rozhodnutí!**
Tento dárek obdržíte při uzavření smlouvy
na plastová okna do konce roku 2009.

deceuninck®

Akce se vztahuje na cenové nabídky zhotovené v období 26.10. - 22.12.2009.

www.pks.cz

Z dějin litomyšlského knihtisku – část 3.

seriál

Jak je patrné ze závěti, měl Pavel z Meziříčí čtyři děti. Dcery Markétu a mladší Annu, která se provdala za Alexandra Ujezdského, hlavního nástupce Pavlova, a dva syny. Starší se jmenoval Jan z Olivetu, jinak též Olivetský z Heřmani nebo Hlaváč. Na německých tiscích se psal Hans Olivencensis vulgariter Grosskopf nebo Hans ab Oliveto. Ten se usadil v Olomouci, kde si rovněž zařídil živnost knihtiskařskou. Pouze v letech 1543-1544 působil v Prostějově, kde tiskl převážně spisy bratrské. Mimo to i Almanach P. z Proboštovic, který věnoval Janovi z Pernštejna. V Prostějově se usadil s tiskárnou, pravděpodobně blízko města ve mlýně. Tento Jan měl nástupce stejného jména – snad to byl jeho syn – jenž pokračoval v Olomouci v tiskařské činnosti v letech 1576-1584. Dlužno však podotknout, že olomoucká tiskárna se zdaleka nevyrovná tiskárně litomyšlské. Jan z Olivetu (Hlaváč) získal dokonce roku 1545 od krále Ferdinandova výsadu, že po tři roky mimo něj žádný nesmí tisknouti Zřízení zemské markrabství moravského, almanach, kalendář a minucí (původně seznam dnů do roka, kdy se mělo pouštět žilou, později: kalendář) mistrů krakovských. Kdo by se proti tomuto nařízení provinil, ztrácí právo na všechny své knihy. Z nich jedna polovina případně Janu Olivetskému a druhá městu, kde by byla tyto knihy tištěny. Jan skončil smrtí stětím roku 1547.

Druhým synem Pavla z Meziříčí byl Šebestian z Olivetu nebo též jako jeho starší bratr „Olivetský z Heřmani“. Ten byl až do roku 1565 u matky v Litomyšli, kde v téměř roce vytiskl 3. vydání „Rozmlouvání ducha s duší“. Poté, po prodeji domu, se přestěhoval do Olomouce. Poslední jeho tisk známe z roku 1580.

Takový je tedy osud dětí Pavlových a nyní se ještě vrátíme k němu samému. Od ostatních bratrských tiskařů se lišil tím, že byl živnostníkem. Zajímavé je, jakých jmen užíval na svých tiscích. Tak do roku 1519 se píše pouze Pavel na hoře Olivetské, in monte Oliveti. Pavel z Meziříčí, nebo Pavel Meziřícký. Po roce 1519 začíná užívat označení Pavel Olivetský nebo Paulus Olivencensis. Na poslední vůli vypisuje své jméno takto: „Já Pavel Olivetský, impressor z Olivetu.“

Jak vyhlížely knihy doby Pavlovy. Jako i jinde v Čechách na začátku 16. století, měly ještě převážně podobu prvotisků (název nejstarších tisků do roku 1500 včetně). To např. svedlo i Václava Hanku, aby tyto tisky zařadil do svého soupisu českých prvotisků. Čím se tedy vyznačovaly? Zpočátku mají často místo titulního listu pouze incipit (titul sloupcový, počátek textu v prvotiscích, v nichž ještě nebyl titulní list. Podle středověkých rukopisných knih – „Incipit liber...“ (a explicit). Konec textu středověké knihy – „explicitus est“ – kniha je skončena, rozvinuta (převzato z formy svitků), místo tištěných iniciál (ozdobných písmen na počátku textu, někdy příp. odstavců) jen representanty (malá předtištěná písmena na poč. textu, z nichž iluminátor měl zhotovit iniciály) a nebyvají graficky vyzdobeny. Pokud se již titulní list objeví, jeví znaky pouze přechodného stadia a postrádá zpravidla impressum (poznámka o vyjítí, tj. označení místa, nakladatele, příp. tiskaře, letopočtu). Tyto tisky jsou však na svou dobu provedeny skutečně pečlivě a vkusně. Jako příklad nám může vhodné sloužit „List Jednoty“ z roku 1507. Tento tisk je bez titulního listu, ovšem má již vkusnou renesanční iniciálku řezanou do dřeva. Text se počíná plnou stránkou bez titulku, gotickým písmem (písmo ve středověkém slohu gotickém, hranaté, lomených tahů). Tisk je lámán bez ohledu na logické dělení. Formát, jako u všech nejstarších bratrských tisků, je 40. Zajímavé jako příklad nám též poslouží „Dialog, to je rozmlouvání ducha s duší“. Je to první bratrský tisk s obrázkem.

Ve dvacátých letech začal Pavel uzavírat texty svých titulních listů do dřevěných rámců s bílými ornamenty na černém pozadí. Výzdoba je typicky renesanční – architektonické sloupy a portály, rozličné úponky a listy, rozviliny ukončené hlavami netvorů, mořské panny, maskarony a medailony s portréty. Některé titul-

ní listy má však Pavel Olivetský naopak velmi prosté – pouze ztrácející se sazba (sazba titulního listu ve tvaru trojúhelníku postaveného na špičce) na bílé straně. S těmito znaky se setkáváme i u nejlepšího bratrského tiskaře té doby Jiříka Štyrsky v Mladé Boleslavi.

Nyní věnujeme pozornost signetu (tiskařské značce, u prvotisků na konci knihy, později na titulním listu) Pavla Meziříckého. Často používá pouze symbolického označení In monte Oliveti (na hoře Olivetské), kde z gotického díru písmene „M“ vychází listová závitnice s ozdobkami, které tvoří pod uvedenými slovy pěkný ornament. Cyril Straka udává, že tento ornament vznikl z manupropria (podpisu vlastní rukou na notářských záznamech) notářského podpisu. (Jako tisky vůbec, tak i signety bratrských tiskařů, ačkoliv bývají pečlivě provedeny a mají pěkné náměty, nelší se příliš navzájem.) Po roce 1520 užíval Pavel – pravděpodobně jako signet – malý štítek se značkou, podobající se čtyřce, který je umístěn v renesančních rámcích titulních listů. Podle Dr. Horáka je to astronomická značka Kralomoce (Jupitera).

Po vzoru středověkých písařů latinských textů užíval Pavel hojně zkratk. Pro dlouhé samohlásky á, é, ú nemá typy. Ž, č, ř však užíval. Písmeno š nahrazoval ss. Pro skupiny bě, pě, wě, mě má slítky, v nichž sedí háček mezi písmeny. Větnou tečku užíval místo čárky. Místo tečky má dvojtečku. Setkáváme se u něj výhradně s krátkými samohláskami. K doplnění řádku používá ozdobky, složené z tečky a dvojtečky. V užívání háčků byl nedůsledný. Latinskou zkratku etc (et cetera) sází ze starého „r“ a „c“. Na konci tisku sází zakončující linku z dvojteček a čárek. Zkratku „pra“ nahrazuje podle vzoru latinských písařů písmenem „p“ se dvěma tečkami. Titul zakončuje ozdobkou §. Postupem času sazbu stále zdokonaluje.

Po vytištění byly začátky odstavců Pavlových knih ručně rubrikovány (rubrika – tiskařovo znaménko před názvem kapitoly nebo před začátkem odstavce (jméno pochází od červené barvy – rubrika, rudka). Inicialka byla ručně kolorována krycími barvami. Citáty byly tisknuty mimo sloupek. Do roku 1523 užíval Pavel pro odstavce rubriky. V roce 1523 začal užívat závorky tvaru ?a? u písmen v signaturách od listu Ia. Zdá se, že o tisky Pavla Olivetského byl značný zájem. Tomu nasvědčuje to, že „Dialog“ u něj vyšel ve dvou vydáních.

Nakonec si ještě všimneme druhú literatury, která vyšla z dílny tohoto litomyšlského tiskaře. Pavel Olivetský tiskl převážně náboženské traktáty, což bylo v té době velice aktuální. Autory byli především současníci, např. Martin Luther. Rovněž spisy Husovy Pavel vydával. Neméně zajímavý a důležitý pro tehdejší dobu je spis místního Bratra, lékaře Jana Černého (sourozence Bratra Lukáše) o nemocech morních. Byla to knížka jakési protimorové prevence. V této době se totiž v Čechách nebezpečně rozšířil mor.

Pavlovy tisky jsou tedy obsahu převážně náboženského, což souvisí velmi těsně s politickým vřením této doby. Vedle tisků katolických jsou z větší části zaměřeny bratrského. Je to pochopitelné, neboť to zcela odpovídalo životní koncepci Pavlovi.

Pavla z Meziříčí můžeme hodnotit jako tiskaře na svou dobu velmi produktivního a významného v měřítku celonárodním, posuzujeme-li jeho dílo po stránce obsahu i formy.

Eva Dušková - Freyová

Realitní a zalecká kancelář
CONSULT VK Litomyšl, s. r. o.

Litomyšl, Smetanovo nám. 120
tel: 461 612 670-1, 728 080 947
e-mail: reality@consultvk.cz
www.consultvk.cz

PRODEJ:

Litomyšl - prodej atraktivního bytu 3+1 vč. příslušenství (66 m²) s garáží. Nadstandardně zařízený byt vč. zařízením. Č.325. Cena: 1 830 000,- Kč

Poříčí Zrnětín - prodej roubenné chalupy po rekonstrukci s vnitřním dvorečkem a krytým posezením. Č.320. Cena: 1 900 000,- Kč
Desná u Litomyšle - prodej RD k trvalému bydlení i k rekreaci v krásném prostředí. Č.319. Cena: 1 300 000,- Kč

Svitavy - prodej krásného slunného bytu 3+1 v os. vlast., klidná lokalita v blízkosti centra. K bytu lze koupit garáž. Č.322. Cena: 1 620 000,- Kč

Vysoké Mýto - prodej řadového RD se zahradou nedaleko centra města. Garáž, 1. a II. NP 2 byty (byt 3+1 a byt 2+1). Č.326. Cena: 3 100 000,- Kč

Svitavy - prodej slunného bytu 3+1 v OV, 70 m² s lodžii, v 1. NP zděného domu. Dům je zateplen a opraven. Č.308. Cena: 1 460 000,- Kč

Litomyšl - prodej družst. bytu 1+1 vč. příslušenství (36 m²) v klidné lokalitě města. Dům revitalizovaný, plast.okna. Č.288. Cena: 850 000,- Kč

Strakov - prodej pozemků ke stavbě RD v lokalitě směrem ze Strakova na Janov. Jedná se o 2 pozemky o rozloze 810 m² a 874 m². Č.255. Cena: 320,- Kč/m²

Čistá - prodej zemědělského stavení na okraji obce. Objekt je podstandardně vybavený, opotřebení zvýšené. Č.266. Cena: 450 000,- Kč

Sloupnice - prodej RD s obyv. podkrovím o vel. 3+kk. Dům je po celkové rekonstrukci, garáž, zahrada. Č.220. Cena: 1 740 000,- Kč

Horní Újezd - prodej staršího vesnického domu na okraji obce na slunném místě. V domě přivedeno elektro, voda. Plyn na hranici pozemku. Odpady řešeny nejspou. Nutná větší rekonstrukce. Č.298. Cena 490 000,- Kč.

PRONÁJMY:

Litomyšl - pronájem pozemkové parcely o výměře 774 m² blízko centra města při komunikaci vedoucí do náměstí. Č.330. Cena: dle charakteru pronájmu

Litomyšl - pronájem zděn. bytu 3+1 (77 m²) ve II. NP. Byt je zajímavé dispozičně řešen, s vestav. úložným prostorem. Topení kotlem na tuhá paliva společně pro 2 byty. Č.329. Cena: 6 000,- Kč/měs.

Litomyšl - pronájem bytu 4+kk, 2+kk, 2+1, nebytových prostor a 3 garáží blízko centra města. Č.311, 313. Cena: info v RK

Litomyšl - pronájem neb. prostor 10-105 m² ve II. NP, 10-140 m² ve III. NP a 4 stav. buňky ve III. NP blízko centra. Č.307. Cena: info v RK

V případě, že nás oslovíte s nabídkou nemovitosti:
• stanovíme optimální cenu Vaší nemovitosti
• zajistíme nabídku na 10 internet. serverech
• zajistíme Vám kompletní realitní servis včetně obstarání úvěru a pojištění.

Naši kompletní nabídku najdete na
www.consultvk.cz

**Nabízím k pronájmu
reklamní plochu
na hlavním tahu u E35.
Kontakt 602 462 465**

KOSMETICKÉ STUDIO JINDRA KLEJCHOVÁ

Provozovna:
A. Tomička 20
Litomyšl – Zahájí
tel. 737 719 155
www.kosmetickestudio.xf.cz
jindra.klejchova@seznam.cz

Nabízí ošetření přístrojem IPL Athelia
(intenzivní pulzní světlo)

- trvalé epilace (tmavých, světlých i šedivých chloupků)
- odstranění žilek (pavoučků, metliče), pigmentací, akné, ošetření strií a jizev
- fotorejuvenaci – výrazné omlazení pleti

DATOVÉ SCHRÁNKY: OD 1. LISTOPADU JEDEME NAOSTRO!

! Nenechávejte aktivaci své datové schránky na poslední chvíli!

Aktivovat datovou schránku právě teď se vám vyplatí. Před vlastní aktivací si můžete v klidu vše vyzkoušet ve funkční demoverzi informačního systému datových schránek. Máte dost času na výběr osob, které můžete pověřit obsluhou vaší datové schránky. Beze spěchu si můžete nechat zřídit doplňkové služby, jako je Datový trezor, Bezpečný klíč a podobně. Předejdete možným nepříjemnostem, když vám bude vaše datová schránka k 1. listopadu aktivována a vy nebudete vědět, kdo a co vám do ní doručil. Vyhnete se případným právním důsledkům tzv. „fikce doručení“, kdy se po uplynutí desetidenní lhůty má za to, že vám zpráva byla doručena, a to s veškerými právními důsledky doručení jako při doručení „obálky s pruhem“.

? Nepřišly vám přístupové údaje?

Ověřte, zda vaše právnická osoba spadá do skupiny, které je datová schránka zřízena ze zákona (např. na www.datoveschranky.info). To, že vaši organizaci lze nalézt přes vyhledávání na stránkách www.justice.cz, ještě nutně neznamená, že vám má být datová schránka zřízena. Datová schránka ze zákona se např. nezřizuje společenství vlastníků bytových jednotek, nadacím a nadačním fondům nebo obecně prospěšným společnostem – tyto organizace nejsou zapsány přímo v obchodním rejstříku, ale ve specializovaných podrejstřících a datová schránka je jim zřízena jen na jejich výslovnou žádost.

! Zeptejte se na své doručovací poště, zda na ní přístupové údaje nejsou uloženy.

Je možné, že přístupové údaje jsou již uloženy na vaší poště. Než budete dále zjišťovat, kde se mohla stát chyba, proveďte prosím nejprve tuto možnost.

! Zkontrolujte, zda údaje, které o vás vede obchodní rejstřík, jsou správné!

Přístupové údaje lze doručit pouze v případě, kdy je možné z obchodního rejstříku jednoznačně identifikovat jméno a adresu společnosti a jména, adresy a data narození statutárních zástupců. Je-li vaše společnost v konkursu, insolvenčním řízení nebo likvidaci, neobdrží přístup do datové schránky statutární orgán, ale správce konkursní podstaty, insolvenční správce či likvidátor. Pokud jste

v obchodním rejstříku prováděli v posledních dnech změny, vyčkejte. Zápis do obchodního rejstříku trvá řádově desítky dní, pak musí být tato změna přenesena do informačního systému datových schránek a následně mohou být vygenerovány a odeslány přístupové údaje pro nové statutární zástupce. V ostatních případech zavolejte prosím kontaktní centrum datových schránek.

? Ještě stále nemáte přístupové údaje?

Pokud ani do 16. října neobdržíte své přístupové údaje (obálka se žlutým pruhem), volejte infolinku. Obálka se žlutým pruhem může být na poště uložena až 90 dní a mohou být vykonány 4 pokusy o doručení. Všechny zřízené datové schránky budou aktivovány k 1. listopadu 2009. Vyzvedněte si prosím tedy své přístupové údaje co nejdříve, nejpozději však do konce října.

! Nebojte se aktivace! Na webových stránkách www.datoveschranky.info najdete potřebné informace.

Po vstupu na uvedenou adresu najdete rozhraní, kde můžete zvolit „Vstup do datové schránky“ nebo „Vše, co jste chtěli vědět o datových schránkách“. Hned na tomto rozcestníku najdete ke stažení podrobné návody k instalaci doplňků a certifikátu nutných ke správnému fungování datové schránky. Na adrese www.datoveschranky.info/overovani po zadání IČ nebo jména vaší právnické osoby zjistíte, zda vám byla datová schránka zřízena a je-li aktivována. Pokud ve vyhledávání svou datovou schránku nenaleznete, volejte infolinku 270 005 200 a tam se dozvíte více informací. Pokud je schránka zřízena, ale není aktivována, v sekci „Videa ke stažení“ na www.datoveschranky.info najdete videofilm s podrobným návodem na aktivaci datové schránky krok po kroku, i ke stažení. Podle něj můžete svou datovou schránku aktivovat.

Máte-li jakýkoliv jiný problém, volejte prosím naše Kontaktní centrum na linku 270 005 200, kde získáte všechny dostupné informace.

www.mvcr.cz

Kontaktní centrum ☎ 270 005 200

www.datoveschranky.info

Deset let památkou UNESCO

Dne 4. prosince uplyne deset let od zápisu litomyšlského zámeckého areálu mezi památky Světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Dovolujeme si připomenout tuto vzácnou událost - srdečně zveme milovníky historie a příznivce přívětivé zámecké atmosféry k návštěvě zajímavých besed a přednášek, jimiž představí zámek znalci z různých oborů.

Pásmo přednášek proběhne v zámku v týdnu od 30. listopadu do 5. prosince. O práci s uměleckými sbírkami v zámeckém interiéru bude vyprávět Dr. Květa Krížová. Mgr. Pavel Waisser přiblíží svá nová poznání ze studia sgrafitové výzdoby zámku. Jiří Bláha

vysvětlí výjimečnost zámeckého divadla a připomene Valdštejny Vartemberky. Rodinu Pernštejnů - stavebníků zámku - představí Mgr. Marek Vařeka.

- Út 1.12. - přednáška Dr. Květy Krížové z Oddělení hradů a zámků NPÚ - ústřední pracoviště Praha
  - St 2.12. - „Valdštejni Vartemberkové a zámecké divadlo v Litomyšli“ - přednáší Mgr. Jiří Bláha
  - Pá 4.12. - „Sgrafitová výzdoba litomyšlského zámku“ - přednáší Mgr. Pavel Waisser
  - So 5.12. - „Pernštejni“ - přednáší Mgr. Marek Vařeka
- Časový plán bude upřesněn na www.zamek-litomysl.cz nebo na tel. 606 241 128.

Helena Slepíčková, Státní zámek Litomyšl

Vánoce u Dudychů zavládnou již v listopadu

Ve dnech 14. a 15. listopadu zavládnou v Ateliéru Duke Bohemia u vlakového nádraží vánoční atmosféra. Dudychovi, společně se Střední zahradnickou školou a zahradním centrem Johanka, pořádají Duke Vánoce. Tentokrát si přijdou na své děti.

Speciálně pro letošní adventní akci připravil keramik Jiří Dudycha dětskou kolekci s názvem Střípky pohádek. „Už několik let po mně chtěli, abych vytvořil něco pro děti. Vždyť Vánoce se přece dělají především pro ně. Nechal jsem se tedy inspirovat starými Večerničky, ale po mém. Střípky tak mohou připomínat

různé pohádky,“ vysvětluje prvotní nápad Jiří Dudycha a dodává: „Nejde však pouze o pohádkové motivy, použil jsem i klukovské a dívčí. Nechávám tomu i určitou tajemnost, ať si každý vybere.“

Na Střípcích z pohádek pracoval Jiří Dudycha se záměrem, aby bylo možné jednotlivé kousky různé sestavovat. Jde z nich vytvořit například kus krajiny nebo jim dát určitý děj. Do kolekce tak patří různá zvířátka, ale i kousky přírody. Střípky jsou dvojího druhu, jedny je možné zavěsit na zeď a druhé jen tak položit či oprít. „Vánočního tématu v kolekci moc není, ani jsme neměli v úmyslu vázat to k nějakému období. Svým způsobem je to ale odvozené od figurek z Betléma,“ upřesňuje Jiří Dudycha, který tuto dětskou kolekci doplní stálým sortimentem, ale také zcela novými skupinami reliéfů na přírodní témata, drobnými miskami, košíčky, svícny či zvonečky. Letos prý obzvláště dobře znějí. „Z originálů bych chtěl představit lidské ruce, ke kterým se znovu vracím,“ doplňuje Jiří Dudycha.

Kouzlo adventního času budou u Dudychů doplňovat suchá aranžmá s vánoční tematikou od studentů Střední zahradnické školy. Jako bonbonek, který však Vánoce nepřipomíná ani vzdáleně, budou k vidění sukulentní bonsaje osázené v Dudychově keramice. Tyto miniaturní skvosty do Litomyšle přijedou až ze zahradního centra Johanka, které je mezi Pelhřimovem a Jindřichovým Hradcem.

Text a foto Jana Bisová

Výběr ze Střípků z pohádek (nahore) a ukázka zpracování tématu lidských rukou (dole).

Vlastimil zazpívá nejen v Litomyšli

Smíšený pěvecký sbor Vlastimil v sobotu 17. října svým vystoupením na vernisáži muzejní expozice k výročí Sokola zahájil bohatou sérii koncertů a vystoupení, které tradičně obohacují kulturní život nejen v Litomyšli. Sokol a Vlastimil jsou nejstarší organizace ve městě a vzájemná spolupráce se traduje již od 70. let 19. století. I proto Vlastimil účinkoval při obnově činnosti Sokola v roce 1992, ale i letos na jaře při sázení stromů u sokolovny.

Ve dnech 29. října až 1. listopadu odjel Vlastimil již potřetí do nizozemského Rodenu na pozvání tamního sboru Vrolik, který jsme hostili při oslavách výročí našeho sboru před dvěma lety.

Pokud navštívíte Prahu 29. listopadu po 16. hodině, budete mít možnost poslechnout si Vlastimil při jeho vystoupení na Staroměstském náměstí v rámci 11. Mezinárodního festivalu sborového zpěvu - Adventní zpěvy v Praze.

Začátkem prosince příznivci sborového zpěvu uslyší Vlastimil již doma při tradičních předvánočních trzích, případně ve Sloupnici (12. prosince). Litomyšlské sbory potom opět spojí své síly s LSO při tradičních vánočních koncertech.

Petr Jonáš, foto Jana Bisová

Snímek z vystoupení na vernisáži výstavy Sokol v historii Litomyšle pořádané v Regionálním muzeu.

Benefiční Prima bazar letos podruhé

S nápadem uspořádat období blešího trhu, který má ve světě dlouhou tradici i své milovníky, přišli pořadatelé Prima bazaru v loňském roce. Lidé nosili podle instrukcí opravdové „poklady“, ale i nové, nevyužití přístroje z domácnosti.

Tak se na jednom místě sešel rotoped, zánovní televizor, bižuterie, knihy, ale i retro porcelán, perleťový delfín ve skoku nebo rýžová souprava s tyčinkami. Ceny byly opravdu symbolické a leckoho až zaskočily. O to víc překvapil výtěžek celé této benefiční akce na podporu stavby nového kostela v Litomyšli, který se, při desítkarunových položkách, vyšplhal na neuvěřitelných šestadvacet tisíc.

I letos pořadatelé zvou k využití této zajímavé příležitosti pobavit se a zúčastnit se - ať už jako ti, kdo něco přináší nebo naopak něco kupují. Prima bazar 2009 se koná od 30. listopadu do 4. prosince v Lidovém domě v Litomyšli. V předvánočním čase se tak nabízí možnost nakoupit zajímavé vánoční dárky a adventní věnce a dekorace. Výtěžek bude opět určen na podporu projektu stavby moderního kostela v Litomyšli. Více o projektu na www.novykostel.cz. Ve spolupráci s Farní charitou Litomyšl, litomyšlskými církvemi a dalšími významnými partnery pořádá Církev bratrská. Více info o benefiční akci na tel: 731209634, 604207751.

Martina Soukupová

Vánoční variace s Pavlem Hruškou

Zveme vás na tradiční i netradiční tvorbu adventních věnců a vánočního stromečku s názvem Vánoční variace s Pavlem Hruškou. Akce se uskuteční v ulici Boženy Němcové 167 v Litomyšli, II. patro (v přízemí se nachází studio zdravé krásy Henrietta) v následujících termínech: 21. listopadu od 9 do 12.30 a od 16 do 19.30, 22. listopadu od 11 do 14.30 (při rezervaci míst upřednostníme floristy, zahradníky ap.). Dále se na vás těšíme 28. listopadu od 9 do 12.30 a od 16 do 19.30. a o den později 29. listopadu od 11 do 14.30.

Pavel Hruška je florista s 25 letou praxí. Člověk plný energie a nevšedních kytičkových nápadů. S krásou jeho vázaných kytic jste se mohli setkat v pořadech Dobrá rada nad zlato, Rady ptáka Loskutáka nebo Sama doma, kde bývá hostem. Publikuje v časopisech Praktická žena. Moderní byt a jiné. Pavel Hruška vlastní kytičkový krámk v Praze, ve kterém najdete nejen nespočet nádherných kytic, ale také zajímavé doplňky pro zútulnění domova.

Na co se můžete těšit? Pavel Hruška nám předvede, jak kreativně vytvořit adventní věnec a netradičně ozdobit vánoční stromeček. Za vedení odborníka si takový věnec vyrobíme sami. Pavel Hruška zodpoví naše všetečné dotazy a individuálně poradí.

Vstupenku si můžete zakoupit v Informačním centru v Litomyšli nebo na telefonu 607 600 804 (Diana Brokešová), kde vám rádi sdělíme bližší informace. V ceně vstupenky je zahrnut základní materiál pro tvorbu adventního věnce (slaměná podložka, jedlové větve, spojovací materiál), občerstvení a milý dáreček. Vzhledem k pohodě setkání je počet míst omezen. Těší se na vás

Diana a Milan Brokešovi,

foto Vít Grossmann

Písničky od Seiny v zámeckém pivovaru

Srdčně vás zveme na cestu vyletní lodí po Seině a pařížských pamětihodnostech na březích řeky v úsměvném komponovaném pásmu poezie a šansonů zpívaných jak ve francouzském originále, tak i v českých básnických překladech. Průvodcem po pařížských památkách bude Rudolf Pellar, plavčíkem Eva Kriz - Lifková a lodním kapitánem Milan Dvořák. Tento literárně hudební pořad v rámci sezóny Litomyšlských hudebních večerů se bude konat 18. listopadu v 19.30 v zámeckém pivovaru v Litomyšli.

Eva Kriz - Lifková vykouzlila na svoji sólovou dráhu nejprve v Praze jako interpretku černošských spirituálů a gospelů ve skupinách Erastus a Spirituál kvintet. Lásky k duchovní hudbě a mnohaleté studium zpěvu v Paříži jí umožnily sólově účinkovat ve Francii nejen v řadě oratorií a kantát, ale i v mnoha samostatných koncertech, věnovaných převážně renesanční a barokní hudbě. Život ve Francii jí umožnil postupně vstřebávat francouzskou hudební kulturu, zejména klasický šanson. Po svém návratu do Prahy v roce 1989 působila jako členka vokálního sdružení sólistů Pražští madrigalisté a sólistka Bach collegia. Díky svému všestrannému hudebnímu talentu vystupuje úspěšně jako interpretka a autorka komponovaných hudebních pořadů věnovaných spirituálům a gospelům, španělským písním a v poslední době především francouzským šansonům. Kromě koncertní činnosti působí jako hudební pedagog na Francouzském lyceu v Praze, kde řídí rovněž dětský sbor a instrumentální soubor.

Rudolf Pellar po absolvování konzervatoře v roce 1946 vystřídal divadelní angažmá v Jihlavě, Přerově a Opavě. Pak přišel do Prahy, kde se jeho prvním působištěm stalo Městské divadlo v Libni. Díky pro-

pojení herectví a zpěvu pochopitelně našel uplatnění v Karlínském divadle, také později v Městských divadlech pražských hrál nezdívka v muzikálech. S příchodem do Prahy se mu také otevřely možnosti spolupráce s filmem. Více než ve filmu našel Pellar své pole působnosti v oblasti hudby. Se svým příjemným barytonem začal v polovině 50. let zpívat, soustředil se především na šansony a v pozdější době svou pozornost obrátil také k židovským písním. Pořídil řadu nahrávek pro rozhlas a televizi, ale i na gramofonové desky. Až v poslední době vyšly výběry jeho písní na dvou CD. Od roku 1970 více než třicet let také vyučoval zpěv na Státní konzervatoři v Praze. Širokoúhlý záběr Pellarových aktivit rozšiřuje také bohatá překladatelská činnost. Se svou manželkou Lubou Pellarovou vytvořil již v 60. letech aktivní překladatelskou dvojici, která uváděla na český trh stěžejní autory.

Milan Dvořák se učil hře na klavír v hudební škole Leoše Janáčka v Prostějově. Po maturitě studoval na ČVUT v Praze. Po studiích se hudebně zprofesionalizoval a jako pianista hrál v různých tanečních orchestrech. Od roku 1965 byl členem orchestru divadla Semafor, který také v letech 1968-1969 vedl. Od roku 1964 byl pianistou a uměleckým vedoucím instrumentální skupiny, která doprovázela Hanu Hegerovou, a také stál v čele TV Septetu, který se uplatňoval v programech České televize. Od roku 1993 působí jako pedagog skladby na Konzervatoři Jaroslava Ježka v Praze. Těžištěm Dvořákovy aktivity je i široká činnost kompoziční. Zahrnuje jak šansony a písně z oblasti populární hudby, tak hudbu k celovečerním filmům a televizním hrám.

Jiřina Macháčková

Putovní výstava fotografií z míst Pardubického kraje

Od 23. do 29. listopadu bude v litomyšlském zámeckém informačním centru k vidění putovní výstava fotografií z míst Pardubického kraje. Výstavu bude tvořit celkem 15 snímků vzešlých ze soutěže Destinační společnosti Východní Čechy.

„Pardubický kraj disponuje celou řadou zajímavých míst a příležitostí pro šikovné fotografy. Byla by škoda, kdyby povedené fotografie zůstaly jen v rodinných albech a v počítačích fotografů. Nejlepší fotografie přece nevznikají aranžovaně, ale díky náhodě a rychlému postřehu. Proto jsme vyhlásili fotografickou soutěž pro amatéry i profesionály, do které bylo zasláno mnoho zajímavých fotografií“ vysvětlil Miroslav Stejskal, člen Rady Pardubického kraje odpovědný za cestovní ruch.

Destinační společnost Východní Čechy vyhlásila fotografickou soutěž zaměřenou na zajímavá místa Pardubického kraje již v srpnu. Soutěžící zaslali přes 300 fotografií. Z nich odborná komise vybrala a slavnostně představila začátkem října v pardubickém Klubu 29 pouhých 15 snímků.

Putovní výstava fotografií je součástí projektu Destinační společnosti Východní Čechy, který je spolufinancován z Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod. -red-

Mikulášská besídka s pohádkou

Přijďte se s dětmi pobavit v neděli 6. prosince v 15.00 do Lidového domu. Nejdříve uvidíte klasickou zimní pohádku Mrazík, která se v podání divadelního souboru Vojnarka z Trstěnice velice líbila dětem i dospělým už v létě na Trstěnických dožinkách. Po jejím skončení přijde „opravdový“ Mikuláš s krásnými anděly a ne moc zlými čerty a každému dítěti věnuje malý dárek. Také se můžete na památku vyfotit s Ivánkem, Nastěnkou, Mrazíkem nebo s Mikulášem a čerty.

za Lidový dům Hana Šauerová

V muzeu bude výstava Štědrý večer nastal

Tradiční vánoční výstava v muzeu se vším, co k vánočním svátkům patří, včetně oblíbených adventních programů se uskuteční od 29. listopadu až 10. ledna 2010. Na výstavě uvidíte zajímavé betlémy ze sbírek Třebechovického muzea betlémů vytvořené z různých tradičních i moderních materiálů, floristickou tvorbu studentů Zahradnické školy v Litomyšli spojenou s prezentací školy. Ve spolupráci s Čajovnou v muzeu jejich skvosty z čajové sbírky - Poezie čaje tak, jak šel čas.

Vernisáž výstavy se uskuteční 28. listopadu v 15.00 pod názvem Duch Vánoc a čaje v jednom duchu. Adventní čajové zastavení a ochutnání čajů z Čajovny v muzeu. Malé povídaní s čajem o čaji. Čaj v poezii a poezie v čaji, malý recitál o síle spojení slova a čaje. Přednese Kamil Novotný.

Na 29. listopadu je připravena Adventní vazba spojená s ukázkou výroby a prodejem adventních věnců a vánočních vazeb. Trendy roku 2009, vánoční vazby z živých květů.

Ukázka techniky Decoupage spojená s prodejem předmětů zdobených touto technikou se uskuteční 6. prosince. Přijďte si vlastnoručně ozdobit zvoneček či drobný dekorativní předmět. -red-

Diskotéka EDEN Litomyšl

program na listopad

TYPOŠ CZ

PUSCHKIN VÍKEND

6.11. DJ LP A ČESKOSLOVENSKÁ DISKOTÉKA

7.11. DJ OTTO A PIONEER DANCE SHOW

RED BULL S AMUNDSENEM

13.11. DJ Divišek

14.11. Hity 70.-90.let DJ Dohnálek

Cola s rumem za lacinku a diskotéka na přání
20.11. DJ Radek Bulíř
21.11. DJ Láda Kotyza

27.11. LESBI SHOW

DJ OTTO

28.11. JIM BEAM Párty

DJ LP

ÚKLIDOVÁ FIRMA VÁM ZAJISTÍ

- pravidelný i jednorázový úklid budov, kanceláří, domácností
- úklid po malířích a zednících
- mytí oken, čištění koberců

Litomyšl, Mařákova 1107, ☎ 605 944 345

V Litomyšli zazní černošské spirituály

Oh Happy Day, Go down Moses a další známé spirituály si můžete přijít poslechnout první adventní neděli do Zámeckého pivovaru v Litomyšli. V kapli zde od 18.00 vystoupí pražský vokální a kapelelový soubor Geshem.

Výtěžek koncertu bude použit na podporu projektu stavby moderního kostela v Litomyšli. Více o projektu na www.novykostel.cz. Ve spolupráci s Evropským školícím centrem, o.p.s. pořádá Církev bratrská Litomyšl. Více info o benefiční akci na tel: 739014461, 604207751. **Martina Soukupová**

Nové nápady z kreativní tvorby v Naději

Zveme všechny šikovné lidičky, kteří by si chtěli zhotovit něco hezkého pro sebe nebo pro někoho blízkého, do Naděje.

V sobotu 21. listopadu zde bude v různých časech probíhat pět řemeslných dílen. Můžete si přijít vyzkoušet vyrobit postavičky z kukuřičného šustí, vyzéat a nazdobit svíčky pro čajovou svíčku, ukovat sponu do vlasů či nožek. Dále si budete moci vyrobit také vánoční ozdoby z drátků a korálků na stromček nebo si naaranžovat do keramické misky vánoční vazbu na váš stůl. Dílny probíhají ve třech časových intervalech: 8.30-10.30, 11.00-13.00 a 14.00-16.00. Je třeba se včas (do 18. listopadu) přihlásit. V případě, že by na dílně byli přihlášení tři a méně lidí, bude zrušena. Cena za zhotovený výrobek se pohybuje kolem 50 Kč, podle ceny materiálu.

Přijďte se nechat inspirovat novými nápady z kreativní tvorby. Budeme se těšit. **Jitka Nádorníková**

Vánoční výstava patchworku „...mezi hvězdami“

Rády bychom všechny naše příznivce pozvaly na vánoční výstavu patchworku, kterou tentokrát pořádáme v Městském muzeu a galerii ve Svitavách, Máchova alej 1/293.

Vystavovat budeme vánoční i nevánoční práce všech členek Spolku patchworku Litomyšl (SPL), a to ve dnech 15. listopadu 2009 až 31. ledna 2010. Otevřeno bude v úterý – pátek 9.00–12.00 a 13.00–17.00, v sobotu – neděli 13.00–17.00 (pondělí zavřeno), na Štědří den i ve 22.00–24.00.

V rámci výstavy se již tradičně budou konat dvě veřejné šicí dílny, a to v neděli 22. listopadu a 31. ledna. Přijďte si s námi zažít, rády vás uvidíme.

za SPL, o.s. **Monika Rambousková**,
foto František Renza

Skautský ples na podporu projektu LILIE

Těšíte se na plesovou sezónu, která je však ještě v nedohlednu? Nezapomínejte a přijďte v pátek 27. listopadu do Lidového domu, kde se od 19.30 bude konat Skautský ples na podporu projektu LILIE.

K dobré náladě a tanci bude hrát skupina MIX. Celý večer se ponese v duchu projektu, avšak pro návštěvníky zde bude připraven i zajímavý program. Letošní novinkou je velká soutěž o dort, která probíhá na internetových stránkách projektu: www.projekt-lilie.cz. Tato soutěž vyvrcholí na plesu, kde proběhne slavnostní vyhlášení a výherce obdrží onu sladkou cenu. Proto neváhejte a zapojte se, nebudete litovat! Na co dále se můžete na plesu těšit? Zde je menší

ochutnávka z plesového programu. Pro ty z vás, kteří tanci příliš nehodujete, je připravena zábavná celovečerní hra a až se ples přiblíží k samotnému závěru, budete svědky famózního půlnočního překvapení. Samozřejmě nebude chybět ani bohatá tombola. To vše a ještě mnohem více zažijete, když dorazíte poslední listopadový pátek do Lidového domu.

Vstupenky v ceně 100 Kč a 120 Kč si můžete rezervovat na tel.: +420 737 342 270 nebo je lze zakoupit od 16. listopadu v lékárně Na Špitálku v Litomyšli.

Těšíme se na vás!

za Skautské středisko Litomyšl **Šárka Dočkalová**,
tisková mluvčí projektu LILIE

Pozvánka na Mikulášskou nadílku

Restaurace Na sídlišti v Litomyšli pořádá 5. prosince ve 14.00 Mikulášskou nadílku pro děti. Kromě Mikuláše, anděla a čerta se budou děti bavit s mágem Krejčíkem, který je jistě očaruje. Vše hudbou doprovodí Dáda a Mireček Koupilovi.

-red-

Cyranu odehrají v prosinci

Smetanův dům oznamuje, že zrušení divadelní představení Cyranu se bude konat v náhradním termínu v pondělí 14. prosince v 19.30. Zakoupené vstupenky zůstávají v platnosti.

-red-

EXTRA LEVNÉ POVINNÉ RUČENÍ

- NA VŠECHNY DRUHY DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ
- VŽDY A PRO VŠECHNY MAX. MOŽNÉ BONUSY
- NEPOTŘEBUJETE POTVRZENÍ O POČTU BONUSŮ OD POJIŠŤOVEN
- VÝBĚR Z DESETI POJIŠŤOVEN
- MAXIMÁLNÍ BONUSY I NA DRUHÉ A DALŠÍ VOZY NA JEDNOHO POJISTITELE
- PŘEPRACUJEME I VAŠE STÁVAJÍCÍ POVINNÉ RUČENÍ NA VÝHODNĚJŠÍ
- SJEDNÁME I HAVARIJNÍ POJIŠTĚNÍ A POJIŠTĚNÍ SKEL

VOLEJTE KDYKOLIV 777 608 777

NEBO PŘIJĎTE SJEDNAT OSOBNĚ DO AUTOBAZARU LITOMYŠL
NA ČERPACÍ STANICI AGIP-VMJ LITOMYŠL

www.AUTOBAZAR.LITOMYŠL.cz

Prodej palivového dříví

štípané dříví o délce 25, 33 a 50 cm
ve skupinách dřevin:

- ▲ jehličnaté
- listnaté tvrdé (buk, jasan, bříza)
- listnaté měkké (lípa, topol, olše)
- ▲○ směs jehličnaté a listnaté

možnost dopravy z Litomyšle
na místo určení (kontejnery)

Město Litomyšl, odbor městské lesy
Strakov 15, 570 01 Litomyšl
kontaktní osoba: p. Hrubeš, tel.: 461 639 263
e-mail: lesy@litomysl.cz

Zápis nanečisto aneb 7 klíčů od pohádky

Máte rádi pohádky? Půjde vaše dítě k zápisu? Zkusíte si zápis nanečisto? Chcete poznat školní prostředí? Chybí vám informace o připravenosti vašeho dítěte na školu? Přijďte k nám na III. ZŠ T. G. Masaryka 25. listopadu v 16.00. Srdečně zvou učitelé 1. stupně.

Pavel Jakl

Taneční zábavy na Veselce

Chcete se přijít pobavit na klasičtější českou zábavu? Chybí vám tradiční veselice v podobě Vinobraní či Mikulášské? Přijďte k nám na Veselku. Koná se zde 14. listopadu Vinobraní a 5. prosince Mikulášská zábava. Zábavným večerem Vinobraní vás bude provázet kapela H.I.T. music. Budete moci krást víno z našich vinic, ale pozor na „policajty“. Skvěle se pobavíte, ochutnat domácí moravské víno a dobrou slivovičku. Mikulášskou zábavou vás provede hudební skupina FLUMEN. Masky v podobě čerta, anděla či Mikuláše mají vstup zdarma. Co můžete očekávat? Mikulášskou nadílkou, ale vždy až za splněný úkol, dobrou zábavu, skvělé pohostění a příjemně strávený večer.

Lenka Seklová

Když píšťaly znějí

Pod poetickým názvem Když píšťaly znějí, se skrývá varhanní koncert pořádaný Základní uměleckou školou Bedřicha Smetany. Tento hudební zážitek se koná 19. listopadu od 18.30 v kostele Povýšení sv. Kříže. Na programu budou skladby J. S. Bacha, A. Dvořáka, L. Janáčka, K. Slavického a dalších v podání varhanníků Lucie Žákové, Petra Jirůčka a Ivety Benešové. Jako host vystoupí a zpěvem zážitek umocní Radka Hudečková.

-red-

Bubáci a hastrmani v Lidovém domě

Rádi bychom vás pozvali na pohádku Bubáci a hastrmani od divadelního souboru Vostřebal. Představení sehraje 15. listopadu od 15.00 v Lidovém domě.

za divadelní soubor Vostřebal Benátky, Jitka Balská

Xavier Baumaxa - svérázný hudební talent

Písničkář, showman, performer, provokatér a bard úchlýl Xavier Baumaxa vystoupí v pátek 20. listopadu

v Music Club Kotelna. Baumaxa je výjimečný hráč na kytaru a jeho krásný hlas je dalším skvělým nástrojem. Chytlavé melodie se brzy zaryjí do paměti a nikdy se neoposlouchají. V textech se pouští do popkulturních fenoménů a paroduje různé hudební styly. Zajímá ho vše, co je proti svobodě jedince. Je úkazem poetického magora, kterému je sváté málo. Když už jeho živá vystoupení nevyvolají všeobecné nadšení, tak zcela určitě fascinují.

Doposud vydal čtyři studiová autorská alba: Fenkám (2003), Buranissimo forte (2005) a Retrofuturo (2007) a Desperanto (2009). Xavier Baumaxa je svérázný talent hodný pozornosti!

Začátek koncertu je naplánován na 20.00. Vstupenky lze zakoupit pouze na místě v den koncertu za 130 Kč.

Milan Kalibán, foto: promo foto

Kdo si to stýská v Litomyšli?

Srdečně vás zveme na třetí a letos poslední večer Stesků kavárenského povaleče, tentokrát v Paříži. Není třeba cestovat daleko. Kavárenský večer se uskuteční 30. listopadu v zámeckém informačním centru v 19.30.

Přijďte si poslechnout povídaní, básničky i písničky o kavárnách a kavárenství. Dopřejte si šálek dobré kávy a tóny klavíru se nechte přenést na nábřeží Seiny. Jako malou ochutnávku a pozvání přímo od pana Radovana Lipuse, který spolu s hosty z Národního divadla moravskoslezského celým večerem provází, přijměte básničku, již byl zahájen první ze série Stesků, *Stesk kavárenského povaleče v Praze*:

*Stesk kavárenského povaleče v Praze
Nad Litomyšl se stmívá v rytmu pomalém
dlouží se stíny jak vyrytí Josefem Váchalem
a zámek skrývá všechno, co zbyvá v psaníčcích sgrafit
k přechtení
všichni jsme těch obálek adresáty
večer je tmou už vrchovatý
a z máchadla v Mariánské ulici chladná voda pramení
Litomyšl a myslí stále teče Lo - U - čná
kež zaznějí zde slova veselí i po - U - čná*

*o lesku a bídě pražských kaváren
kavárny - voliéry příběhů a rozmanitých jmen
Dnes o svatováclavském večeru
zapomeneme na kabinet Fischerův
na posunuté volby, úsporné balíčky, na papeže
Dej svatý Václave, milosrdné knieže
ať jsme dobrou vůlí jak zrnka kávy v jednom šálku spojeni
v této zemi, v tomhle městě, v tomto stavení
které zázrakem uniklo chátřání a zmaru
Růžový palouček u Morašic už se halí do oparu
pár kavárenských spiklenců se sešlo v dávném pivovaru
duchovně vzkříšeném Josefem Pleskotem
Litomyšl je jako sen o svorné české polsi
Setmělo se - ujměme se svých rytířských rolí
Budeme šermovat kávovou lžičkou a ne mečem
Začíná Stesk kavárenského povaleče
Dámy a pánové - dobrý večer!*

Radovan Lipus, Litomyšl 28. září 2009

Eva Beňová, foto J. Macková, Evropské školicí centrum

Nad Betlémem vyšla hvězda

Betlemáři Litomyšlska vám chtějí i letos zpříjemnit čas adventní svojí výstavou historických i současných betlémů, která bude otevřena vernisáží 4. prosince v 17.30 v prostorách Evropského školicího centra (budova bývalého Zámeckého pivovaru). Výstava bude otevřena od 13. prosince, denně v době od 9.00 do 17.00. Těšíme se na vaši návštěvu.

Dr. Jiří Podařil

Kroužek Jihočechů

Schůzka Kroužku Jihočechů se koná 19. listopadu v 17.00 v restauraci U Slunce.

Na programu je přednáška pana M. Škrdly „Josef Theurer-strážce Smetanova odkazu“.

Třetinu života prospíme...

Dům pro zdravé spaní v Litomyšli

zdravotní matrace • lamelové rošty
postele • ložní soupravy • příkrývky
anatomické polštáře

- **Profesionální přístup**
- **Velký výběr testovacích matrací**
- **Postele a masivní nábytek**
- **Lamelové rošty**
- **Zdravotní a ortopedické matrace**
- **Relaxační a sedací vaky**
- **Příkrývky a polštáře**
- **Anatomické polštáře**

Rozvoz matrací a postelí zdarma!

Braunerovo nám. 210, Litomyšl
tel.: 608 103 111
e-mail: mpzdravyspanek@lit.cz

Tleskač roztančí Kotelnu

Tuzemská ska jednička vystoupí v pátek 13. listopadu v litomyšlském klubu Kotelna.

Kapela Tleskač vznikla v Plzni roku 2000. Zpočátku tříčlenná parta, mající personální kořeny v punkové humorném sdružení Požár mlýna, se během několika prvních měsíců rozrostla na desetičlenný brassband. Těleso dechy proseté a rytmikou na dvě doby tepající

má dva frontmany – živelného soumena jménem Prapopes a něžnou Olinku Konopíkovou. Připočteme-li uniformní oblečení celého souboru a prostocviky kmitající dechovou sekcí, máme obraz kapely, kde je nejen co poslouchat, ale také na co se dívat. Patrně i proto Tleskač velice rychle dobyl domácí scénu a začal jezdit i do zahraničí.

Začátek koncertu je naplánován na 20.00 Vstupenky lze zakoupit v předprodeji v Knihkupectví Paseka a v Music Clubu Kotelna za 150 Kč.

Milan Kalibán, foto: promo foto

Rusko - Země plná překvapení

Hned dvě velkoplošné panoramatické live-diashow se šesti projektory cestovatele, fotografa a spisovatele Leoše Šimánka se uskuteční 13. listopadu ve Smetanově domě. První „promítání“ začíná v 15.30, další pak v 19.30.

Během cesty napříč Ruskem a jeho přilehlými jižními republikami objevil Leoš Šimánek oblasti, které unikly ničivému působení člověka za předchozího režimu a uchovály se ve své neporušené podobě. Daleko od měst se setkal s lidmi žijícími tradičním způsobem života. Se svou manželkou a kamarádem, který dobře znal celou zemi před i za Uralem, procestoval obrovité Rusko a poznal tamější život na vlastní kůži. Náročná expedice se mohla realizovat díky důkladné přípravě a vybavení. Se speciálně upravenou nákladní Tatroou zdolala posádka i ty nejobtížnější terény. Účastníci podnikali dlouhé výpravy na koních, vzrušující rafting, vysokohorské výstupy včetně lyžařských túr i plavbu na plachetnici. Dostali se do nejdálčenějších koutů této nesmírně rozlehlé země.

Více o autorovi, jeho knihách a diashows najdete na internetových stránkách: www.leossimaneck.cz.

-red-, foto Leoš Šimánek

Kreslení pravou mozkovou hemisférou

Myslíte si, že nemáte talent? Omyl! Každý z nás má talent. Navštivte kurz kreslení pravou mozkovou hemisférou a namalujte si portrét za pouhé 2 dny! Ve dnech 14. - 15. listopadu se takový kurz bude konat v Lanškrouně.

Všem, kteří kurz absolvují, se otevírají dveře do světa fantazie, nápadů, kreativity a naučí je, že mohou dokázat všechno, co chtějí. Jak to funguje? Kreslení pravou mozkovou hemisférou je unikátní metodou v tom, že vám umožní znovuobjevit schopnosti, které jsme jako děti měli dané všichni. Skutečně všichni jsme uměli jako malí kreslit, stejně jako jsme měli danou schopnost psát nebo mluvit. Jen kreslení jsme z nějakého důvodu vytěsnili jako nepotřebné a ochudili se tak o ohromný kus kreativity. S Kreslením pravou mozkovou hemisférou se k této své schopnosti dokážete vrátit. Je to neefektivnější metoda učení, která v tuto chvíli existuje.

Tyto kurzy kreslení jsou určené všem, kteří pro sebe chtějí něco udělat. Ženám na mateřské dovolené stejně jako špičkovým manažerům. Bez rozdílu věku. Je vhodné i pro dyslektiky a jako příprava na uměleckou školu. Tím, že se na tomto kurzu za pouhé dva dny naučíte něco, o čem jste byli přesvědčeni, že neumíte, logicky se vám zvedne sebevědomí. Kreslení pravou mozkovou hemisférou vám dá také ohromnou schopnost vizualizace. Je toho spousta, co vám kreslení pravou mozkovou hemisférou může nabídnout.

Kurzy jsou většinou pořádány o víkendy. Začínají v 9.00 a končí kolem 16.00. Více informací o kurzech naleznete na www.zeichenkurs.eu nebo kontaktujte Janu Grygarovou (tel.: 773 07 08 08), která takové kurzy pořádá po celé republice.

Jana Grygarová navíc nepracuje pouze s kreslením tužkou nebo pastelkami, stejně unikátní je i její kurz olejomalby technikou Boba Rosse. Na takovém kurzu za 1 den namalujete obraz, za který by se nemusel stydět ani Alfons Mucha. A to bez jakýchkoliv znalostí kreslení či malování. Více na www.bobross.cz. Chce to jen přijít a zkusit to!

-red-

Den otevřených dveří v zahradnické škole

Střední škola zahradnická v Litomyšli zve na den otevřených dveří, který bude spojen s prodejem adventních věnců v prostorách školy na ulici T. G. Masaryka 527. Vše se uskuteční v sobotu 28. listopadu od 9.00 do 16.00. Srdečně zveme zájemce o studium a jejich rodiče, ale i ty, kteří si přijdou jen koupit adventní věnec.

Eva Klabanová

HOTEL ZLATÁ HVĚZDA,

Vás zve na

Zpěvy páteční

aneb posezení s živou hudbou a zpěvem studentek Hudební akademie muzických umění v Bratislavě.

13. 11. 2009 od 19 hodin

Přijďte si zpríjemnit večer poslechem budoucích hvězd hudební scény. Vstupné 150 Kč – tuto vstupenku lze použít v plné výši k úhradě konzumace v restauraci hotelu.

Těšíme se na Vaši návštěvu, rezervace na telefonním čísle 461 615 338.

**Pobočka Litomyšl,
Smetanovo nám 58
Tel. 603115452; 722692491**

Stavební parcely v Benátkách
POSLEDNÍ VOLNÉ PARCELY

3 stavební parcely se sítěmi
přivedenými k pozemku.

Velikost 713 a 670 a 642 m²

Ceny od 525 000,- Kč

Zprostředkováváme výstavbu
levných montovaných domů

Byty v Litomyšli:

2+1 v klidné části s lodžii

Velikost 68,2 m², os.vlastnictví

Kuchyň s novou kuchyňskou
linkou, dům je částečně zateplený,

nový bezhlučný výtah

cena 1 292 000,- Kč

**2+1, s možností přestavby 3+1
v cihlovém domě**

Velikost 98 m²

Nestandardní nabídka,

klidná lokalita se dvěma balkony

cena 1 750 000,- Kč

HOTEL ZLATÁ HVĚZDA,

Vás zve na

Zabijačkové hody

ve dnech 19. 11. – 22. 11. 2009

a ve spolupráci
s vinotékou Aleše Cenka na tradiční
Posezení u cimbalu

v pátek 20.11.2009 od 19.30 hodin

Rezervace na telefonním čísle
461 615 338.

Kam v Českomoravském pomezí

LITOMYŠL - viz kalendář akcí

SVITAVY

• 13. listopadu od 19.00 / Fabrika

Hudební kavárna: Brink Man Ship (Švýcarsko) - originální švýcarská kapela kombinující jazz s prvky drum 'n' basu, elektroniky a ženským vokálem.

• 29. listopadu od 15.00 / městské muzeum a galerie

Nad betlémem vyšla hvězda - 4. regionální výstava betlému - vernisáž tradiční vánoční výstavy, kterou zahájí folkloristka a výtvarnice Kamila Skopová.

Více informací na www.kultura-svitavy.cz

POLIČKA

• 6. listopadu od 20.00 / divadelní klub

Wohnout - koncert v rámci podzimní tour Kar-ton veverek 2009. Předkapela Matahari.

• 24. listopadu od 19.00 / Tylův dům

Spirituál kvintet - vánoční koncert české folkové kapely založené r. 1960.

• 29. listopadu od 13.00 do 18.00 / Tylův dům

Vánoční inspirace - dárky pro své blízké, výtvarná domova. Prodejní vánoční akce.

MORAVSKÁ TŘEBOVÁ

• 24. října - 13. listopadu od 10.00 do 16.00 / zámek

Zámek v květech - výstava nevědných květinových aranžmá v zámeckých interiérech studentů Střední zahradnické školy Litomyšl

• 17. listopadu od 14.00 do 18.00 / zámek

Zakončení turistické sezóny na zámku - poslední letošní prohlídka zámeckých expozic za zvýhodněné vstupné

• 19. listopadu od 19.30 / městské muzeum

Dveře - komedie v jejichž hlavních rolích uvidíte Jana Hartla a Jitku Smutnou.

• 29. listopadu od 18.00 / nám. T. G. Masaryka

Slavnostní rozsvícení vánočního stromu - hudební a pěvecké vystoupení, ochutnávka hřebečské medoviny a svařeného vína.

Více na www.ksmt.cz.

VYSOKÉ MÝTO

• 3. - 17. listopadu / regionální muzeum

Listopad 1989 ve Vysokém Mýtě - výstava k událostem před dvaceti lety.

• 4. listopadu od 19.00 / klubová scéna M-klubu

Nerez - Pocta Zuzaně Navarové - koncert

• 22. listopadu - 18. prosince / výstavní síň J. Jušky

RESIDUE: Z pozůstatosti F. Matouška (1901-1961) - prezentace jedinečného odkazu jednoho z průkopníků surrealismu a nejoriginálnějších postav českého moderního umění.

Kamenictví 4K

Karel Kopecký, 561 18 Němčice 87
Tel.: 461 610 227, 776 643 713

- Kompletní kamenické a kamenosochařské práce
- Výroba kuchyňských desek a jiných interiérových doplňků.
- Dlažební kostky světlé a tmavé

Bude v Litomyšli unikátní stavba?

Každý, kdo někdy četl komiks Rychlé šípy, si určitě pamatuje, jak často ten klub mladých kluků musel hledat klubovnu. Nějaká nepřízeň osudu je vždy o tu stávající připravila a oni se museli vydat na touku městem, aby na dvorcích a v temných sklepech našli prázdnou místnost, kterou by si mohli zařídit podle svých představ. Osud těch pěti kamarádů je v mnohém dost podobný skautům v Litomyšli. Spočítat všechna místa, kde už v minulosti skautské klubovny byly, totiž není zrovna jednoduchá věc.

A právě rozhodnutí, že to tak dál nejde, stálo u zrodu projektu LILIE. Dnes už se nejedná jen o skautské klubovny, ale o projekt, který by měl výrazně přispět k aktivnímu životu dětí a mladých lidí z Litomyšle a okolí. To, co se na začátku zdálo jako utopie, se pomalu rýsuje jako životaschopná věc. Podařilo se totiž spojit několik organizací, které spolu začaly spolupracovat, a vedle skautských kluboven by tak mělo v budoucnu fungovat nízkoprahové zařízení pro děti a mládež provozované Farní charitou. To ale není zdaleka všechno. Celá budova má sloužit také spolkové činnosti v Litomyšli a už teď je jisté, že ji budou využívat například členky Spolku patchwork. Vybavení budovy umožní pořádání různých seminářů a kurzů. To využijí nejen samotní skauti, ale také město Litomyšl, které podobné semináře pořádá. Každý, kdo pracuje s mládeží, určitě ocení malou knihovnu zaměřenou na pedagogiku volného času a zájemcům o „outdoorovou práci“ na počítači bude k dispozici bezdrátové připojení k internetu, jehož signál bude šířen do okolního parku. Prázdnou v centru nebude ani o prázdninách. Tou dobou se tam totiž bude konat příměstský tábor Křížem krážem prázdninami.

Litomyšl je městem muzikantů a mladých kapel. Někdy je ale složitě takovou kapelu rozjet. Není kde zkoušet, aparatura je drahá. A půjde nám to vůbec? V projektu LILIE se počítá s rekonstrukcí nevyužívaných sáten na Větrníku. Vznikne tak malá klubovna, která bude zařízená také jako zkušebna otevřená mladým talentům.

Opravdu výjimečná je samotná stavba. V Litomyšli by se jednalo v občanské vybavenosti o naprostý uni-

kát, neboť je navržena jako nízkooenergetická dřevostavba vytápěná tepelným čerpadlem. To vše jsou moderní řešení, která pomáhají uspořit značnou část nákladů na energii. Litomyšl by se tak mohla pochlubit nejen moderní architekturou, ale také technickým řešením, které může být příkladem pro jiné projekty. Bezbariérové řešení celého objektu je samozřejmostí, což o všech budovách v Litomyšli rozhodně říci nelze.

Nakonec možná tím nejzajímavějším jsou na projektu lidé, kteří jej připravují. Všichni to totiž dělají jen z velkého nadšení a úplně zadarmo. Přesně podle hesla letošních oslav Litomyšlané Litomyšlanům. A proč to dělají? Možná z podobných důvodů, které měli skauti už v roce 1947. Tehdy chtěli v Litomyšli postavit skautský dům, ale kvůli známým dějinným událostem se to nepodařilo. S překvapením jsme od pamětníků zjistili, že měl stát skoro na stejném místě jako teď. No není to znamení? A co na to Jan Tleskač? A co vy - JSTE PRO? Více o projektu na webu: www.projekt-lilie.cz.

Odešlete dárcovskou SMS ve tvaru DMS LILIE na telefonní číslo 87 777. Cena DMS je 30 Kč, PROJEKT LILIE obdrží 27 Kč. Více informací najdete na www.darcovskasms.cz. Službu DMS zajišťuje Fórum dárců www.donorsforum.cz.

David Zandler - koordinátor projektu
vizualizace architekt Martin Karlík

Pochod rytíře Toulouce přilákal i přespolní nadšence

Jako již tradičně i letošní poslední záříjovou sobotu se v příjemném, romantickém prostředí lesů, pískovcových skal a skalních útvarů v okolí Vranic u Jarošova konal Pochod rytíře Toulouce.

Nádherné slunečné počasí, zvědavost, tradice a možná i zvyk letos přilákal téměř 600 milovníků turistiky. Na trať 8 - 15 - 30 km se vydali turisté většinou z Litomyšle a okolních obcí. Milé bylo zjištění, že prodloužený víkend využilo i mnoho návštěvníků ze vzdálenějších míst - na startovních lístcích se objevilo bydliště: Praha, Brno, Prostějov, Čáslav, Lanškroun, Blansko... stejně jako fakt, že každoročně přibývá dětí - i těch nejmenších v dětských kočárcích či sedačkách na zádech svých rodičů.

Všichni účastníci obdrželi v cíli z rukou rytíře Toulouce diplom a medaili (autory jsou mnohaletí příznivci pochodu Bohdan Kopecký a Jiří Věneček), pro děti našel rytíř ve svých kapsách zlaté penízky ze svého pokladu. K zakončení pochodu patřilo i nezbytné občerstvení, možnost nákupu turistické známky či trička se znakem pochodu.

Několik čísel nakonec: Nejmladšími účastníky letošního pochodu byli Adam Sýkora (04/09) a Tadeáš Glanz-

ner (01/09), naopak nejstarším Bohumil Maixner, Zdeněk Nováček, Bohumil Kučera, Hana Kopsková a Běla Müllerová. Na trať se vydali Vavřinec s Trumbe-rou a svými zbrojnoši Popleťou a Kokoškou. K pochodu bylo řádně přihlášeno 12 pejsků.

Pořadatelé - Klub turistů Litomyšl - vzkazují: „Příští rok se v sobotu 25. září ve Vranicích sejdem znovu!“

Dana Kmošková, foto Jiří Večeře

**KOUPÍM DRUŽSTEVNÍ BYT:
zadlužený, s exekucí, nebo s jinou
právní vadou. Tel. 604206419**

Nabízíme pronájem bytu 3+1

na sídlišti Dukelská v Litomyšli. Byt je po celkové rekonstrukci, volný dle dohody. V případě zájmu je k dispozici garáž do 200 m.
Tel.: 602 844 946

Citlivá rekonstrukce vrátila romantickou vilu do života

K pohádce o Ošklivém káčátku by se dal přirovnat osud vily z 19. století, kterou najdeme na Trstěnické ulici v Litomyšli. Stejně jako se ono káčátko změnilo v nádhernou labuť, tak i z vily se stala krásná Grácie. Už jen samotná nová fasáda napovídá, že se zde odvedl kus práce. Zásahu na tom má nový majitel MUDr. Harald Čadílek, který objekt „věnoval“ ženám.

Opuštěnou a zchátralou vilu, které se také říká Pfeifrova, probudil k životu. „Dlouho jsem jezdil kolem, až mě to tak vzalo, že jsem si říkal, že musím něco vymyslet,“ vzpomíná Harald Čadílek na první impuls, který rozhodl o koupi objektu. Ještě však netušil, na jak dlouhou a mnohdy strastiplnou cestu se vydal.

Budova byla léta nevyužívaná, a také dřívější působení zvláštní školy mnoho dobrého nepřineslo. „Různé zde protékaly stropy, v některých místnostech byly prohnílé podlahy. Po technické stránce je všechno nové,“ říká Harald Čadílek a jeho otec ing. arch. Harald Čadílek, který se na přestavbě podílel, coby architekt dodává: „Romantická vila dostala novou náplň a s tím bylo spojeno mnoho zásahů. Máme-li uvést takový objekt do života, musíme ho vybavit sou-

časností, musíme mu dát komfort. Myslím si však, že tyto zásahy zde nepostřehnete. Jsou skutečně minimální.“ Ovšem bylo pamatováno i na historického ducha budovy. „Všechny architektonické prvky, články, štukatury, schodiště, zábradlí, vlastní podlahy, okení záležitosti či dveřní prvky byly zachovány a projevují se v celé kráse,“ popisuje architekt Čadílek. Zachována zůstala také kachlová kamna nebo venkovní kamenické prvky. „Snažili jsme se, abychom co nejvíce uchopili kouzlo historické budovy, protože novostavbami jsou všichni přesyrceni. Atmosféra památek na lidi dýchne,“ říká porodník Čadílek. K úpra-

vám došlo i v zahradě. Ještě v říjnu se podařilo osadit část plochy a se zahradními pracemi se bude pokračovat i na jaře. Stejně jako je v plánu dokončit některé záležitosti, na které se již nedostalo, protože rekonstrukce nakonec byla rozsáhlejší, než s jakou majitel počítal.

Písemné prameny uvádějí, že vila byla postavena v roce 1890. Po znárodnění zde našla „útočiště“ vojenská správa a až do poloviny 90. lét tady působila zvláštní škola. V posledních letech objekt chátral. Od letošního listopadu se však otvírají dveře zrekonstruované vily ženám. Ty zde najdou nejen gynekologickou ambulanci, ale celou řadu dalších služeb pod jednou střechou. „Cílem je, aby si žena mohla předem vše naplánovat – objednat se u gynekologa, na kosmetiku, zaskočit si na kávu, solárium a přitom nejezdit z místa na místo,“ představuje porodník Čadílek projekt, které nazval Grácie – Oáza pro ženy.

Text a foto Jana Bisová

Poděkování patří všem, kteří vyšli vstříc

Vážený pane starosto, vážená Rado Města Litomyšle! Spolek leteckých modelářů Litomyšl (SLML) děkuje všem, kteří nám umožnili pronajmout si od Města Litomyšle část pozemků nutných pro rozšíření našeho letiště směrem Vlčkov. Toto rozšíření není samoučelné pro pouhé hrátky našich členů, ale vychází z nutného zvyšování bezpečnosti leteckého provozu jak v případě izolovaného létání, tak hlavně v případech pořádání veřejných vystoupení. Instalováním nové vzletové plochy ve směru vanoucích větrů, postavením záhytných sítí a vytvořením plochy pro parkoviště hostů i modelářů v případech veřejných vystoupení výrazně zvýšíme bezpečnost letového provozu a hlavně návštěvníků a jejich majetků.

Představitelé města nám významně pomohli toto vše realizovat a za to jim patří velký dík. Jsme si vědomi, že jsme takto zasáhli do polí pronajatých panu Luxovi, který na nich hospodář. Doufáme, že pochopí naše

opodstatněné argumenty a že naše vzájemné vztahy zůstanou na standardní úrovni i v budoucích letech.

za SLML předseda MUDr. Vítězslav Podivínský,
foto ing. Milan Hýbl, pokladník SLML

TERAPEUT ENERGETICKÉ PSYCHOLOGIE

UPLATNĚNÍ EFT: FYZICKÉ POTÍŽE – BOLESTI HLAVY, CHRONICKÉ NEMOCI, NESPAVOST, NEPLODNOST, STRACHY, FOBIE, STRES, ÚZKOST, PANIKA, ALERGIE, NADVÁHA, ZÁVISLOSTI, VZTAHY

OBJEDNÁNÍ DLE DOHODY: 731 190 807
Polička, Litomyšl, Pardubice IČO: 728 72 501

TRADING CENTRE

TRADING CENTRE, s. r. o.
Soukromá střední odborná škola
Tyršova 237, 570 01 Litomyšl,
tel., fax: 461 614 711
e-mail: tradingcentre@lit.cz
www.tradingcentre.cz

organizuje čtyřleté studium
pro absolventy ZŠ

EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ

(Management obchodu)

Kód: 63-41-M/01

Studium je ukončeno maturitní zkouškou

Ráda bych touto cestou chtěla poděkovat všem mým zákaznicím a zákazníkům, kteří mě po návratu z mateřské dovolené navštívili a projevili zájem o mé služby. Těším se na další příjemné strávené chvíle.

Kadeřnictví Jarmila Rožková
Mobil 737 161 414

Firma **INDEMA**
(nad poštou směrem k zámku)
Jiráskova 11, Litomyšl
tel. 461 612 262, 737 159 968

rozšířila svoji činnost o prodej

LEVNÉHO DETSKÉHO OSACENÍ

Dupačky, pyžama, trička,
svetry, bundy, mikiny,
kombinézy, kalhoty, tepláky,
čepice... hračky.

PRODEJ JABLEK

s rozvozem k Vám domů. Nabízíme odrůdy: Rubinola, Godstar, Angold, Topaz, Rubin, Golden D.

- Balení: Bedýnka po 13 kg – možnost mix odrůd
- Cena: 10 Kč/kg - cena včetně rozvozu
- Rozvoz v termínech 15.11., 29.11., 13.12.
- Objednávky Tel. 723 943 791

Základní matematickou gramotnost by měl mít každý absolvent základní školy

V uplynulém měsíci se uskutečnila třídní celostátní konference učitelů matematiky základních škol a nižších ročníků víceletých gymnázií. Jejím tématem byla matematická a finanční gramotnost. Garantem akce se stala Společnost učitelů matematiky Jednoty českých matematiků a fyziků zastoupená jejím předsedou doc. Eduardem Fuchsem. Pořadatelství akce se již počtvrté ujala Vyšší odborná škola pedagogická a Střední pedagogická škola Litomyšl.

Potlesk či výbuchy smíchu, které doprovázely přednášku profesora Františka Kuřiny z pedagogické fakulty hradecké univerzity, v pořadí první v celém několikaletém informačním maratónu, rozhodně nenasvědčovaly, že by přítomní věnovali pozornost matematické gramotnosti a současné krizi. „Američtí učitelé ve srovnání s čínskými mají hlubší vzdělání, pokud jde o osvojení matematických pojmů a struktur, přesto dosahují horších výsledků,“ uvedl profesor Kuřina jeden z překvapivých závěrů svého výzkumu. Ten mimo jiné mapoval, jak je v jednotlivých zemích vzdělávání v matematice spjato s praxí. Právě na ni v současnosti české školství při výuce klade velký důraz. „Porozumění matematice by mělo mít šířku, hloubku a pronikavost,“ komentuje cíle této vědní disciplíny profesor Kuřina a dodává: „Základní matematickou gramotnost by si měl osvojit každý absolvent základní školy. Problémové matematické úlohy vyžadují tvořivost a nelze ji požadovat od každého jedince.“ Tento uznávaný odborník se však nezaměřoval ve své přednášce pouze na matematické problémy, ale i problémy celospolečenské. Poukázal na deformovaný poměr části dnešní mládeže ke vzdělávání, což je podle něj způsobeno do značné míry tím, že lákavá

Snímek z jedné z dílen, které se v rámci konference uskutečnily a kde si měli učitelé možnost některé výukové hry sami vyzkoušet.

místa jsou obsazována na základě konexí. „Škola přestala být místem životní pohody a stala se místem životní nutnosti, jakousi náhradou za rodinu,“ zdůraznil profesor Kuřina.

O finanční a ekonomické gramotnosti pak na konferenci pohovořili odborníci na slovo vzati: Eva Zamrazilová a Michal Skořepa z České národní banky. Banka byla v únoru loňského roku ze zákona pověřena ochranou spotřebitele na finančním trhu. Proto také vznikl samostatný odbor ochrany spotřebitele. Stížnosti, které tento odbor obdržel, svědčí podle Evy Zamrazilové o nízké úrovni finanční gramotnosti českých občanů. Právě tu by mělo zlepšit mimo jiné i školství, v němž by na znalost matematiky navazovala problematika osobních financí. Propojování před-

mětů jako je matematika, informatika či občanská nauka se tedy v současnosti jeví jako nezbytnost, kládoucí na příslušné vyučující nároky, jak na jejich vzájemnou kooperaci, tak také na interaktivní přístup k výuce. „Problémem je popsat ekonomické věci tak, aby to děti zajímalo,“ konstatoval Michal Skořepa, poradce viceguvernéra ČNB Svojmíra Hampla. Snad právě proto se společně se svojí manželkou, která je učitelkou na základní škole, stal tvůrcem učebnice Finanční a ekonomická gramotnost. Je určena pro žáky základních škol a víceletých gymnázií a její vydání podpořila i Česká národní banka. Manuál určený učitelům pak nabízí možnosti, jak lze prostřednictvím her a úkolů žáky naučit hospodaření s rodným rozpočtem i to, jak funguje ekonomika. Finanční gramotnost je podle Skořepy myšlenka, že všechno něco stojí. A právě tu by si měly děti ze základních škol osvojit. Na Michala Skořepu navázalo vystoupení předkáně Fakulty informatiky a statistiky VŠE Praha Jakuba Fischera, který se zaměřil na souvislosti socioekonomických jevů a finanční gramotnosti. Druhý den konference pak byl ve znamení dílen a prezentací. Účastníci akce se například měli možnost seznámit s interaktivním snímačem, alternativou interaktivní tabule, nejzáhvější výukovou novinkou, či učebnicemi pro výuku žáků. Také program posledního dne byl z hlediska nabídky bohatý a v němž si nezařadil s náplní předchozích dnů. Přípravena byla přednáška o Eukleidově finanční gramotnosti, přednáška o starořeckém filozofovi a vynikajícím matematikovi Thaletovi i panelová diskuze na téma „Kam směřuje české školství.“

Zuzana Fruniová, foto Jitka Klofandová

„Podkopávání vlády jednoho piva“

Ve dnech 16. až 18. října proběhl v restauraci Veselka v Litomyšli pivní festival zaměřený na jedenáctistupňová piva z malých pivovarů. V rámci této akce uspořádala firma „Pivní cesty“ v neděli 18. října ochutnávku pív ze západočeských minipivovarů. O půl třetí se v salonku Veselky sešlo asi 15 příznivců piva a ochutnávka mohla začít. Úmyslně používám slovo ochutnávka. Regulérní degustace zaměřená na senzoričké (smyslové) posouzení piva se řídí přísnými pravidly, která nelze mimo specializovaná zařízení dodržet. Jediné, co degustaci připomínalo, byly krajíčky chleba a kostky sýra k neutralizaci chuti předchozího vzorku. To však zcela vyhovovalo, protože smyslem celé akce bylo seznámení pivních nadšenců s pivy, které v našem okolí nemají možnost příliš často ochutnat.

Pan Václav Fiala z „Pivních cest“ představil jednotlivé minipivovary a jejich piva. Začali jsme slabšími a pokračovali k silnějším pivům. Po ochutnání všech vzorků mohl každý „ochutnavač“ ještě vyzkoušet pivo, které ho zaujalo a prodiskutovat s ostatními své pocity. Závěry diskuse lze shrnout: Obecně platí, že piva z minipivovarů jsou lepší než piva průmyslová. Občas se, bohužel, najdou i výjimky.

Tato ochutnávka byla logickým pokračováním snahy majitelů Veselky o pivní osvětu prostřednictvím pravidelné speciální nedělní nabídky. Celou akci je třeba hodnotit kladně jako podkopávání vlády jednoho piva na straně jedné a seznámení se zajímavými pivy na straně druhé.

Josef Trčka a Vladan Uhlíř

Podzimní slavnost a pozvánky na akce I. MŠ

V měsíci říjnu proběhla odpoledne akce s rodiči a dětmi – „Podzimní slavnost“, která se konala na školní zahradě. Personál školy vyzdobil zahradu a rodiče se svými dětmi připravili raut z podzimních plodů – koláče, štrůdly, ovocné a zeleninové pokrmy. Po hudebním představení - Dády, Mirečka a tatínka Romana - jsme všichni ochutnali dobroty z podzimního stolu. Na slavnosti jsme se zapletli i do pavoučích sítí, což byla společná hra rodičů a dětí.

I počasí se na nás smálo a všichni jsme odcházeli domů spokojeni a s úsměvem na rtech. Všechny aktivity naší školy můžete najít na www.skolkalitomysl.cz

A co nás v brzké době čeká? 11. listopadu kolem 17. hodiny se uskuteční Lampionový průvod ve spo-

lupráci s Rodinným centrem. Sraz je na zahradě naší mateřské školy. 10. prosince v 16.30 se bude konat vánoční besídka ve Smetanově domě. Zveme všechny, kdo mají chuť a zájem potěšit se před nadcházejícími svátky a shlédnout vystoupení našich dětí.

za pracovníky I. MŠ text a foto
Vítězslava Borovičková, ředitelka

**BUDDY BAR
& PENSION
BUDDY BED**

OZNAMUJE ZÁKAZNÍKŮM,
ŽE SE V PROSTORÁCH BARU
OD 1.10.2009

NEKOUŘÍ
TĚŠÍME SE NA VAŠÍ
NÁVŠTĚVU

Smetanovo nám. 77, (průchod vedle drogerie DM)
tel.: 605 184 784, 461 616 789
www.buddybar.estranky.cz

**Jarmila Hummlerová
- Karlíková na ČT1**

V pátek 20. listopadu bude hostem pořadu pro seniory Jarmila Hummlerová - Karlíková, mistryně světa ve stolním tenisu v seniorech. Pořad s litomyšlskou rodačkou vysílá ČT1 v 11.00.

Jarmila Hummelová, roz. Karlíková se narodila 27. 7. 1944. Věnovala se stolnímu tenisu, když jí trenérem byl její otec Jaroslav Karlík. V roce 1960 se rodina odstěhovala do Prahy. V té době již byla Jarmila v juniorské reprezentaci. Závodila za Spartu pod trenérským vedením pana Vyhnanovského. Absolvovala večerní školu administrativy a těsnopisu a pracovala v tělovýchově jako administrativní pracovnice. V současné době je podnikatelka. **-red-**

Dům dětí a mládeže pro vás připravuje

Od října v Domě dětí a mládeže (DDM) fungují pro děti a náctileté kroužky keramiky, tvořivá dílna, přírodovědné kroužky, rybáři, plastиковí modeláři, angličtina, stiga hokej, výtvarka, pravěký kroužek, kopaná, karate a stolní tenis. Nově jsme otevřeli další kroužky, a to šperky, řezbářství a holčíci klub. Pro dospělé nabízíme kurzy keramiky, řezbářství a víkendové dílny. Připravujeme také výpal keramiky Raku z našeho kurzu pro dospělé, a to na 28. listopadu. Členky kurzu modelují na téma šperky a zářící objekty. Pokud byste chtěli poznat celou technologii RAKU, můžete se ještě přihlásit do kurzu keramiky pouze na tuto akci, anebo se přijít podívat.

Podrobnější informace o všech našich kroužcích, kurzech a akcích najdete na našich stránkách www.litomysl.cz/ddm, včetně fotogalerie a kontaktů na nás. Rádi vám zodpovíme případné dotazy a můžete se i přihlásit na naše akce. Klidně nám napište, co si chcete vyzkoušet nebo se naučit a my vám rádi zajistíme lektora. Nebo se můžete přijít podívat, abyste zjistili, co by vás bavilo.

Již tradičně probíhají v DDM Dopoledne v pravěku, vzdělávací programy navazující na učivo čtvrtých a šestých tříd ZŠ. Děti si vyzkouší řemeslné dovednosti našich předků a nahlédnou do nejzajímavějších archeologických výzkumů. V listopadu nabízíme školám dopolední Keramiku pro celou třídu, kde si děti vymodelují vánoční dárek.

Eva Pecháčková a Hana Půlhalová Šafaříková

Autorkou naušnice je Tereza Skřivanová

Semináře a školení

Semináře a školení pořádané v měsíci říjnu Městem Litomyšl:

• 24. - 25. listopadu – Řešení krizových situací ve škole - co dělat, když... - Cílem semináře je zlepšit orientaci účastníků v oblasti prevence SPJ a kriminality, seznámit je s praktickými radami a postupy efektivní primární prevence. Zlepšit akceschopnost účastníků pro případ, že prevence selže a je třeba realizovat připravený krizový scénář - určeno pro třídní učitele, výchovné poradce, preventisty a ředitele; přednáší Mgr. Michaela Veselá - Internát Litomyšlské nemocnice a.s., Purkyňova ulice, út 13.00-19.00, st 8.00-14.00

• 25. listopadu – Dítě jako oběť násilí, vandalismu a krádeže, jak mu můžu pomoci - Děti se stávají oběťmi nejrůznější kriminality a násilí. Může se to stát i vašemu dítěti a pak je důležité vědět, co přesně máte a můžete dělat. Jak komunikovat se školou, jak s policií, jak s městskou policií a nejrůznějšími úřady. Co když se dítě stane svědkem zločinu a bude muset k soudu? Jaká má dítě jako oběť práva. Co když mu někdo něco ukradne nebo zničí, jak se mohu dovolávat náhrady škody? - pro veřejnost, učitele, ředitele, rodiče; přednáší Mgr. Michaela Veselá - Internát Litomyšlské nemocnice a.s., Purkyňova ulice - 16.00-19.00 (cena 60 Kč, manželé hradí 60 Kč dohromady)

Přihlášky na tel.: 461 653 350, 461 653 351, 461 653 352, 775 653 322, e-mail: milada.nadvornikova@litomysl.cz nebo na www.litomysl.cz. -red-

Podzim na III. mateřské škole

Čhtěli bychom touto cestou poděkovat učitelkám III. MŠ v Litomyšli za uspořádání výstavy podzimníček, která se konala 20. října na zahradě školy. Zadání „domácích úkolů“ v mateřské škole není až tak obvyklé, ale myslíme si, že tento se opravdu vydařil. Když jsme doma tvořili panáčky z různých přírodních materiálů, vyhráli si u toho jistě nejenom děti, ale i maminky a tatínkové a na to v dnešní době bohužel někdo nenachází čas. Mnozí z nás asi i pochopili, jak těžkou práci paní učitelky s dětmi ve školce mají, neboť vyrábět něco s počtem 28 takto malých dětí je opravdu obdivuhodný výkon.

Výstava se opravdu vydařila a každá z 90 postavíček si zasloužila obdiv. Vybrat tu nejoriginálnější bylo téměř nemožné, takže si tróufáme říct, že každý byl vlastně vítězem. Na výstavě jsme mohli pozorovat rozzářené oči dětí i dospělých, a to svědčilo o tom, že nápad vyrobit tyto podzimníčky byl opravdu dobrý a doufáme, že i my jsme svou práci paní učitelky potěšili.

za rodiče dětí z MŠ text a foto **Martina Vomáčková**

Zahradní slavnost

Dne 23. září se na I. MŠ v Litomyšli konala zahradní slavnost. Bylo to velmi příjemné setkání dětí, rodičů a všech pracovníků naší školky. Paní učitelky uspořádaly na úvod společnou hru pro děti a rodiče a pak už děti zpívaly, tančily a skotačily za doprovodu kapely X'ilt. Odměnou pro všechny zúčastněné byl sladký raut na závěr. Pod zakrytými stoly se skrývalo množství koláčků, řezů, buchtíček, zkrátka samých dobrot, které napekly paní kuchařky a mnohé maminky, nechybělo ani ovoce. Slavnost se opravdu vydařila, už se těšíme na další zase příští rok.

za spokojené rodiče **Markéta Šplíchalová**

PIZZERIA BELLA NAPOLI

JEDINÁ PRAVÁ ITALSKÁ PIZZERIA
S PRAVÝM ITALSKÝM KUCHAŘEM V LITOMYŠLI

Smetanovo náměstí 91, tel., fax: 461 612 767

NAŠE AKCE PRO VÁS NA MĚSÍC LISTOPAD 2009 ZNÍ:

3+1 ZDARMA!!!

Pokud si v naší pravé italské pizzerii objednáte najednou minimálně 4 a více pizz, máte okamžitě jednu zcela **ZDARMA**. A to pozor! Tu nejdražší! (místo 4 zaplatíte pouze 3 objednané pizy)

A to není vše! K tomu jako **BONUS** jeden nealko nápoj opět zcela **ZDARMA!**

Naši milí zákazníci, aby byl pro Vás listopad měsíc příjemných překvapení, máme tu ještě další:

OBŘÍ PŮLMETROVÁ PIZZA A OBŘÍ LITROVÉ TOČENÉ PIVO

Zcela náhodně bude sám šéfkuchař losovat vaše objednávky a zcela náhodně se může pizza obřích rozměrů a litrové točené pivo dostat na stůl právě vám!

Jednoduše se posadíte, objednáte si pizzu a nápoj, a právě Vám se může stát, že Vám šéfkuchař upeče místo běžného rozměru (průměr 30 cm) pizzu MAXI rozměru 50 cm. Zaplatíte však pouze cenu za 30 cm pizzu. Losovat se bude každý den.

Novinka: jediné pravé originální kanadské horké jablko – brusinka, hruška, javor...

Doufáme, že vás naše nabídka akcí na měsíc listopad nadchla, a že se můžeme těšit na vaši návštěvu. Srdečně vás zveme a již nyní se na vás velmi těšíme. Zarezervujte si včas místa a informujte se o otevírací době. Děkujeme.

Kolektiv Pizzerie Bella Napoli

DNY
čokoládového Fondue
9.–13. listopadu 2009

CHOCO
CAFFÉ

**Tři důvody,
proč ochutnat čokoládové Fondue:**

- neodolatelná chuť roztavené pravé čokolády
- vůně čerstvého ovoce
- příjemné prostředí stylové kavárny

Kavárna **CHOCO CAFFÉ**, Smetanovo nám.117, Litomyšl
tel. 461 311 400 • www.ceskepralinky.cz

Litomyšlská lilie zná své vítěze

Stálíci a jakýmsi pevným bodem je pro amatérské filmaře soutěž Litomyšlská lilie – memoriál Emila Slona. Soutěž, ve které „měří síly“ amatérské snímky a videoprogramy s vlastivědnou a historickou tematikou a medailony. Ve dnech 25. a 26. září se uskutečnil již 31. ročník tohoto filmářského klání.

Do předvýběru letošního ročníku bylo zasláno úctyhodných 32 filmů od 28 autorů. „Do soutěže bylo podle pozic zařazeno 24 snímků od 20 autorů. Jednalo se o 9 medailonů a 15 filmů v kategorii vlastivědných a historických filmů,“ upřesňuje organizátorka soutěže Alena Mauerová.

Porota, ve složení Marek Sklár v pozici předsedy s členy Lindou Vorlíčkovou a Petrem Horákem, tak po dva dny

Amatérský filmař Karel Kubišta (vlevo) přebírá z rukou předsedy poroty Marka Skláře diplom za svůj snímek. V pozadí členka poroty Linda Vorlíčková.

pečlivě vybírala ty nejlepší. „Myslím, že u všech snímků je vidět takové to zaujetí pro věc. Do filmárny jdou s plným nasazením, což je pro mě potěšující,“ říká předseda poroty Marek Sklár a dodává: „Dělá mi radost, když vidím, že i přestože ten člověk filmářské řemeslo úplně neovládá, přistupuje k natáčení poctivě a snaží se do toho dát všechno, třeba i celý svůj volný čas.“ Porota nakonec vybrala, a na Hlavní cenu soutěže navrhla, snímek V Uhlísku nad Porubkou od Jána Kuska z Liptovského Mikuláše. Tento film vypráví silný příběh člověka a koně, který pro něj pracuje. Přibližuje jakousi symbiózu, jež se staletími nezměnila a přetrvala dodnes. „Snímek to zachycuje po filmářské stránce čistě tak, že divák se již od začátku orientuje. Zná ty základní odpovědi kdo, co, jak, proč a potom na konci je příběh vtípně pointován. Navíc je děj vyprávěn filmářsky, tedy obrazem bez komentáře, bez hudby. Mluví obraz. To je mezi amatérskými filmy výjimka,“ přibližuje vítězný snímek Marek Sklár.

V kategorii medailony se na prvním místě umístil film Jiřího Beneše ze Dvora Králové nad Labem s názvem Houslaři. Druhé místo obsadil Jaromír Schejbal z Rychnova nad Kněžnou se snímkem Jedno je málo, deset moc, který přibližuje život jedné početné rodiny. „Když jsem se dozvěděl, že tato rodina čeká již desáté dítě, tak jsem si řekl, že do toho půjdu a natočím to. Zajímavý je už jen jejich způsob,“ prozrazuje autor medailonu důvody natáčení. Na třetí příčku vystoupil Petr Baran z Brna, který soutěžil se snímkem Nezděné město.

První místo v kategorii historické a vlastivědné snímky získal za čtvrtý kostel Jan Stránil z Kroměříže. Jde o příběh kostela, který v uplynulých sto letech byl i nebyl kostelem. Jan Stránil zde využil i záběry

ze svého archivu pořízené před třiceti lety. „K filmářině jsem se dostal už hodně dávno, když jsem si náhodou vypůjčil filmovou kameru od kamaráda. Když skončily filmy klasické a nastoupilo video, tak jsem myslel, že je s tímto koníčkem konec. Ovšem pauza mezi klasickým filmem a videem trvala jen 5 let. Koupil jsem si první videokameru a začal jsem pomalinku točit,“ vzpomíná Jan Stránil. Na druhou pozici se dostal Bohumil Kheil z Prahy s Dopisem mistra Balka. Třetí místo obsadil Lubomír Havrda z Pardubic s filmem Baroko nad Cidlinou. Čestným uznáním byl oceněn Petr Chmela z Přerova za snímek Pod betonovými sintry. Cena starosty Litomyšle byla udělena Jánů Kuskovi za jeho druhý soutěžní film Majstrovstva světa po slovensky. Cenu ředitelky Městského muzea a galerie ve Svitavách obdržel Karel Kubišta z České Třebové za Stopy času údolím paměti a zároveň si odnesl i Cenu poroty za snímek Osmá barva duhy.

Podle slov Aleny Mauerové však není tato soutěž pouze o filmech, ale o setkáních. *Text a foto Jana Bisová*

Prodej vykrmených kuřat v Nedošíně na Štítě

pondělí 23. 11. 2009

od 9 do 12 a od 13 do 16 hodin

Cena: 32,- Kč/kg vč. DPH

Cena včetně oškubání je 35,50 Kč/kg

Chov je pod stálou veterinární kontrolou.

Informace na tel. čísle:

461 615 173, 608 111 741, 777 006 433

Solárium nebo slunce...?

ědci se shodují, že UV záření (tj. sluneční záření i záření v soláriu, neboť jsou fyzikálně stejné) z dlouhodobého hlediska poškozuje kůži, tj. zvyšuje možnost rakoviny kůže. Důležité je, že jde o UV záření, nikoli jen o solárium. Příliš mnoho slunce tedy není nic zdraví prospěšného. Odsuzuje-li tedy někdo solárium, pak stejně tak konzistentně musí odsuzovat i opalování na slunci. Spojení solária s rakovinou kůže v nedávné době vzniklo tak, že na základě chybných dat bylo solárium přerazeno do tzv. Skupiny 1 „karcinogenní“, v níž se již od roku 1992 nachází slunce, také v ní ale nalezneme červené víno a slané ryby!

Opálení je ale v módě, tmavší barva pěkně definuje svaly, zakrývá drobné nedostatky a i silnější lidé vypadají lépe opálení než bílí.

Zdroj informací: www.sunlightresearchforum.eu

studio chantalle

prima střechy, stavby, stavebniny

KOUPELNOVÉ STUDIO

FASÁDNÍ A MÍCHACÍ CENTRUM

!!! VELKÁ VÁNOČNÍ AKCE !!!

- **ELEKTRICKÉ NÁŘADÍ** NAREX, MAKITA, BOSCH, BLACK&DECKER, EINHELL aj. + **DÁREK**
- **DÁRKOVÉ POUKAZY** nyní k zakoupení **se slevou 10%** (příklad: za poukaz v hodnotě 2000 Kč zaplatíte 1800Kč)
  - **NOVINKY v sortimentu** - bytové TAPETY, přechodové lišty, termoizolační stěrka Q-therm

NADĚLTE SI POD STROMEČEK NOVOU KOUPELNU JEN U NÁS a za NEJNIŽŠÍ CENY !

- SLEVA 20%** na sanitární keramiku **JIKA**
- SLEVA 15%** na vany a sprch. kouty **TEIKO**

SLEVA 20% na obklady a dlažby **PARADYZ** a **OPOCZNO**

AKCE na kvalitní vnitřní barvy od firmy BASF

Všechny AKCE SLEDUJTE na INTERNETOVÝCH STRÁNKÁCH
www.STAVEBNINYPRIMA.com

www. **Studio** **Chantalle.cz**

turbo SOLÁRIUM

sleva 50%

otevřeno denně

po - pá od 8.00 do 20.00
so - ne od 15.00 do 20.00

* akce je platná každý víkend do konce listopadu a nevztahuje se na nákup permanentek

další služby: kadeřnictví, kosmetika, masáže, nehtová modeláž

kde nás najdete: smetanovo nám. 131 (naproti komerční bance) litomyšl
objednávky: 461 61 44 99

Český pohár ve Stiga hokeji zavítal do Třince

Český pohár ve Stiga-hokeji po 4 měsících zavítal do Třince a účast pouhých 37 hráčů byla pro mnohé šokem. O to větší, že to byla 2. nejslabší účast v celé historii soutěže od r. 1991 – pouze do Holíc se 28. 11. 1992 sjelo jen 35 sportovců.

Česká asociace Stiga Game, o.s., která soutěž pořádá, už otevřela debatu o příčinách, ale ta hlavní je jasná asi většinou – dokonce i těm, kteří dosud jezdí: setkání plná pohody a kamarádských soupeření se změnila v dohady nad organizačními záležitostmi a řešením vztahových otázek a kvůli tomu nikdo přes půl republiky jezdit nebude.

Ale k výsledkům: šestice zástupců klubu Stiga HC Benátky dorazila na místo po trojicích a dala se do bojů o své většinou „nejlacinější“ body v jediné základní skupině tím nejspřavedlivějším systémem „každý s každým“. Protože krom nejlepších osmičky tentokrát ostatní hráli „jen“ základ, vezmeme to od konce. Kamil Vyroubal po 3 správných výhrách obsadil 34. místo a 2 remízy se silnějšími borci jsou příslibem. Ivan (33.) a Tomáš Halamovi (32.) Kamilovi moc neutekli a vytvořili s ním ve výsledcích úplný mohelnický blok. Tomáš

přítom dokázal 4:3 porazit i 11. Michala Zunku (THC Stiga Svitavy 93), jenže zas prohrál s bráchou. Velmi slušně se umístil Michal Boštík, který dosáhl 13 vítězství (m.j. 4:3 nad 13. Zbyňkem Pilařem (Absolut Desperation) a 3 remíz a skončil 26. Až na 20. příčku se prokousal Zdeněk Lopaur a kdyby si odpustil ztrátu 6 bodů se slabšími soupeři, mohl být spokojenější, byť např. výhra 4:2 nad 4. Davidem Šmídem (THC Stiga Svitavy 93) je cenná. Nejlépe si opět vedl Patrik Petr, který se oproti minulému turnaji o příčku zlepšil a poprvé se dostal do zúženého play-off. Od souboje s domácím favoritem Lukášem Turoněm se úspěch čekat nedal, výsledky 6:4, 6:2, 6:0, 7:1 také svědčí o jasné převaze favorita. Nicméně Patrik má zájem na sobě pracovat a stále se zlepšuje, což ho baví a nám přináší radost.

Turnaj opět suverénně vyhrál Lukáš Turoň (THC Třinec), který v základní skupině ztratil pouze 2 body a v play-off vyhrál všech 12 zápasů v základní době! Ve finále porazil Zdeňka Matouška ml. (HCS Žabka Praha), 3. skončil známý nadšenec Václav Píkl (Gladiators Plzeň). Celkově vede L. Turoň před

Z. Matouškem ml. a D. Šmídem. Patrik je 6., Lopy 12., Tomáš 29., Michal 31., Ivan 32., Kamil 33. Klub si 5. místem polepsil na 6. příčku celkově. Mezi nováčky Michal s Kamilem vedou, stejně jako Patrik juniori. Seriál pokračuje 7. listopadu v Praze – držte nám palce!

Jindřich Petr

Klání s Rychnovem s jediným vítězstvím

Martin Zeman zajistil Litomyšlím jedině vítězství.

Boje II. ligy - skupiny D se v 1. kole svedly 11. října s následujícím skóre: TJ Jiskra Litomyšl A - TJ Panda Rychnov nad Kněžnou / 1,5 : 6,5

Jako vždy se scházíme ráno na náměstí před budovou České spořitelny a vyrazíme za škaředého počasí do Rychnova. Okolní kopce lemují pásy bílého sněhu a my víme, že nás všechny čeká zřejmě nejtěžší zápas nejen soutěže, ale i celé kariéry. Rychnov byl dlouholetým účastníkem 1. ligy a do druhé spadl trochu nešťastně a je hrozně silný.

V rádiu zní píseň Jarka Nohavici a trochu se smějí při slovech „Chtěl bych vidět, jak Baník poráží Barcelonu...“, protože jsme v podobné situaci. V Ústí nad Orlicí nakládáme studenta gymnázia, výběrného a nadějného šachistu Martina Pečínku, který u nás hostuje. Na benzince si dáváme kávu a já všechny hecují, že o nic nejde, ať všichni hrají nekompromisně na výhru a uvidí se.

Zápas začíná Rychnov. Nic nenechává náhodě a nastupuje v nejsilnější sestavě - 3 mezinárodní mistři a 5 kandidátů mistra. Nevím sice, jaký smysl má, že jsou zde 3 hráči z Polska, 3 z jiných měst republiky a pouze 2 „Rychnováci“, protože na této úrovni se hrají šachy ryze amatérsky a pro radost. Po třech hodinách hry stojíme na všech šachovnicích zcela vyrovnaně, obdivuji především naše bojovníky na prvních 4 šachovnicích, jak si statečně vedou. Ke zlomu dochází mezi 3 a 4 hodinou hry, kde se většina z nás dostává do časové tísně a zde se projevuje zkušenost a vyhranost soupeře. Já kazím 20 sekund před časovou kontrolou jasně vyhranou pozici, totéž se stává Martinovi Pečínkovi a Martinu Danielovi. Lukáš Jirsa a Lucka Bartošová prohrávají po velkém boji v koncovce se zkušenými soupeři a Karel Škeřík, který hraje s polským mezinárodním mistrem kazí jasně remízovou koncovku. Absolutorium zaslouží Václav Pekař, který uhrává na druhé šachovnici s nesmírně silným hráčem remízu a Martin Zeman, jež na čtvrté šachovnici v komplikované pozici dokáže soupeře rozdrtit a uhrát naše jediné vítězství.

Zázrak se nekonal. Baník tentokrát neporazil Barcelonu, ale on by se teprve musel dostat do ligy mistrů a my jsme alespoň v té II. lize. Všichni hráči zasluhují pochvalu.

Jaromír Odstrčil, foto Jiří Daniel

Česko-polská výměna na III. ZŠ

Poslední týden v září začala česko-polská výměna. Z polské strany se jí zúčastnilo 12 dívek a 3 chlapci. Jeli jsme pro ně v neděli 28. září do Letohradu.

Hned druhý den v pondělí jsme vyrazili na Budislav a do Vranického údolí. Pěkně jsme si to tam prošli. Někdo na to nebyl zvyklý a byl z toho unavený, ale hned na to nás čekal odpolední program v České Třebové v lanovém centru, kde musela jít únava stranou. Pro polské žáky i učitele to byl zážitek.

V úterý ráno jsme šli na prohlídku zámku, ale ne všichni. Osm českých i polských žáků se zúčastnilo závodů Globe games na Černé hoře. Hned po obědě jsme měli jet do česko-třebovského bazénu, ale plán se změnil a nakonec jsme měřili své síly ve vrhačském umění na bowlingu v Litomyšli.

Další den nás čekalo asi to nejlepší z celé výměny, jeli jsme do Prahy. Vstávali jsme sice brzo, ale stálo to za to. V Praze jsme navštívili Pražský hrad, podívali jsme se na Václavské i Staroměstské náměstí a prošli jsme se také po Karlově mostě. Zabralo nám to celý den, tím pádem jsme se vrátili domů až kolem 19. hodiny.

Ve čtvrtek nás čekal sice ne moc záživný den, ale také se nám to líbilo. Ráno jsme šli všichni do školy, kde nás přivítal pan ředitel Jirsa. Poté nás učitelé rozdělili po čtveřicích do tříd, abychom se podívali, jak se učí v naší škole. Když to všechno skončilo, vyrazili polští žáci za panem místostarostou. Pak pro nás byla nachystána prohlídka věže gymnázia, ale nejdříve paní ředitelka gymnázia vyhlásila vítěze soutěže Globe games. Odpoledne jsme se už těšili na cyklo výlet na Kozlov. Byli jsme všichni zvědaví, jestli to polská strana zvládne do kopce, když je u nich nemají. Všichni jsme byli mile překvapeni. Jeli stejně dobře jako my. Jen pár drobných zranění při cestě, ale nic vážného. Když jsme dorazili k rozhledně, tak nás čekal už jenom výstup nahoru. Odpočinuli jsme si a jeli zpátky domů. Cesta zpět byla poněkud horší, foukal silný vítr. Nakonec jsme však bez zranění dojezdili domů.

Předposlední den výměny byl poněkud adrenalinový. Jeli jsme totiž na lezení do Žďárských vrchů. To se řekne lézt po skále, ale když jsme všichni viděli tu skálu... někdo ani nešel (většina to ale zkusila). Všem se to moc líbilo, i když ostatním, kdo čekali pod skálou, byla velká zima a každý kousek oblečení byl vzácností. Když jsme se vrátili do Litomyšle, tak jsme se všichni upravili a chystali se na diskotéku, která nás čekala.

Pan ředitel měl ještě proslov, rozdávaly se dárky a také se fotilo. Když jsme všechno rozdali a poděkovali, mohla začít diskotéka, při níž se také pořizovaly snímky na památku. Všichni tancovali a dobře se bavili.

Diskotéka trvala do 23.00, pak jsme všichni jeli domů. Na sobotu se nikdo netěšil. Mělo přijít loučení. Když jsme své kamarády odvezli do Letohradu na vlakové nádraží, začali jsme všichni brečet, tedy až na kluky. Všichni se objímali, loučili a už se těšili na to, až se za půl roku uvidíme znovu. Do té doby se ale určité všem bude stýskat.

Magda Vomáčková, 9.B, foto Dušan Simonides

Tento týdenní pobyt jsme samozřejmě nebyli schopni financně pokrýt z prostředků školy, a proto velmi děkujeme Městu Litomyšl a litomyšlským firmám H.R.G., Profistav, Fortech, Orion, restauraci Na Sídlišti a Story Design za jejich finanční pomoc.

Pavel Jankl a Dušan Simonides, III. ZŠ Litomyšl

COLOR FEST

**Fasádní omítky a nátěry,
vnitřní malířské barvy,
zateplovací systémy
barvy, laky, lazury, tmely
stavební lepidla, malty, štuky
a jiné pytlované směsi**

*Tónování barev na počkání!
To vše za nejnižší ceny!!!*

Navštivte naši prodejnu
na Trstěnické ul. 932 v Litomyšli
v areálu firmy Dukor
(byv. Silnice a.s.)
tel. 775 599 709
email: colorfest@lit.cz

Sport – cvičení

Sport areál s.r.o., tel. 461 613 923

Tenis, squash, bowling:

Po - Čt 10.00-22.00

Pá 10.00-23.00

So 8.00-23.00

Ne 8.00-22.00

• více na <http://sport-tenis.litomysl.net/>

Spinning Centrum Stratílek, tel. 724 033 548

Hodinové lekce, rezervace na tel. 724 033 548

• www.stratilek.cz

Cvičební sál Veselka, tel. 775 998 869

Časový rozvrh cvičení

Aerobic - St 19.30-20.30

Fitbox - Po 10.00-11.00 a 18.30-19.30, Út a Čt 19.00-20.00, Ne 18.00-19.00

Aikido - Po 16.30-17.30, St a Pá 18.00-19.30

Jóga - Út 18.00-19.00

Kickbox - Út, Čt, Pá 20.00-21.00

Thaibox - Út 16.30-18.00, Čt 17.30-19.00, Ne 10.00-11.30

Capoeira - Po 17.30-18.30, Pá 17.00-18.00

Sportovní příprava pro děti - Po 15.30-16.30, St 17.00-18.00

• více info na www.samuraiklub.cz

Krytý zimní stadion, tel. 461 612 179

každou sobotu a neděli od 13.30 do 15.30

bruslení pro veřejnost

Sauna, tel.: 774 848 053

Aktuální provozní doba:

St 16.00-19.00 MUŽI

19.00-22.00 BEZ OMEZENÍ

Čt 16.00-20.00 ŽENY

20.00-23.00 BEZ OMEZENÍ

Pá 16.00-19.00 MUŽI

19.00-22.00 BEZ OMEZENÍ

Sokolovna, tel. 775 913 400

pravidelná cvičení:

Po 16.00-17.00 - rodiče s dětmi

Po 17.00-18.00 - mladší žákyně /1. - 5. tř.

Po 18.00-19.00 - starší žákyně /6. - 9. tř.

Po 19.00-21.00 - volejbal - ženy

Út 16.30-18.00 - žáci

Út 18.00-19.00 - muži

Čt 17.00-18.00 - předškolní děti

Čt 18.00-19.00 - zdravotní cvičení - ženy

Čt 19.00-20.00 - ženy

• více info: Dana Kmošková, tel. 775 913 400,

dana.kmoskova@centrum.cz

Billard centrum Litomyšl, tel. 461 615 910

So 14.11. - VČ Oblastní liga jednotlivců - 8 ball - 3.kolo • 11.00

z dopisů čtenářů

Cesty městy zvítězily?

Nadpis úvodníku říjnového čísla mě na první pohled upoutal a zajímalo mě, v čem tak naše dvě nové kruhové křižovatky mohly zvítězit? A musím říci, že jsem při čtení nevycházel z údivu. Dovolím si zde polemizovat se dvěma citovanými pány Jiránem (MÚ) a Mužíkem (ČVUT).

BEZPEČNOST CHODCŮ. Oba tvrdí, že se zlepšila – ptám se jak? Přechody zůstaly přesně tam, kde byly dříve. Povinnost řidiče dát chodci na přechodu přednost se také nezměnila. Takže v čem to je?

PROPUSTNOST KŘIŽOVATKY, PLYNULOST PROVOZU. Z Nádražní ulice jezdí minimum aut, kvůli nim stačilo pouze zbourat budovu velkoobchodu Kubík, která byla příčinou nulového výhledu na V. Mýto, „kruháč“ potřeba nebyl, což si každý může ověřit na mapy.cz. A od centra stojí v exponovaných časech auta přes oba „kruháče“, stejně jako tam stála i bez nich.

Pan Mužík říká: „Projekt řeší komplikovanou dopravní situaci na severním okraji... Řešení přispělo k potřebnému zklidnění automobilového provozu na silnici I/35, ke zvýšení bezpečnosti chodců i k potřebné plynulosti dopravy.“ Já říkám neřeší, pane Mužíku, resp. nezlepšuje ani jeden z těchto parametrů. O chodcích píšu výše. Zklidněním dopravy je třeba rozumět především snížení hustoty provozu na komunikaci a k tomu rozhodně nedošlo a ani dojít nemohlo. Aut tedy jezdí

pořád stejně (mnoho). A plynulost? Rád bych věděl, kdy se na křižovatky byl pan Mužík podívat, ale troufnu si tipnout např. středu 11.30. To pak věřím, že se mu to líbilo. Ale ať zkusí komise přijet v pátek po 15.00, to uvidí věci! Fronty aut sahající na jedné straně k Vertexu a na té druhé až ke světelné křižovatce. A jsme zpět u bezpečnosti. Místní řidiči (a další, kteří „vědí“) jedoucí např. od zmíněného Vertexu odbočují pod viadukt a do ulice T. G. M. a nás oceněný „kruháč“ objíždějí – kolem škol! Tímto způsobem je skutečně část dopravy svedena z I/35 (= zklidnění), a o to šlo, že? Dále si uvědomme, že zejména nákladní auta stojící a posunující se v koloně produkují podstatně více znečištění než auta jedoucí. Co na to odbor životního prostředí?

A co navrhuji, když už umím kritizovat? Základní premisa: ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti nedojde bez snížení počtu aut v lokalitě. Z toho vyplývá jedno řešení: místo plýtvání penězi (vizme např. obchvat Holic) a časem by se měla města poblíž slibované R35 spojit (V. Mýto, Ústí n. O., Č. Třebová, Litomyšl, Svitavy aj.) a skutečně účinně začít tlačit na kraj a ministerstvo, aby ze slibů přešly k činům. Pan bývalý krajský hejtmán Toman je dnes vládním zmocněncem pro R35 (ano, taková funkce skutečně existuje), takže tam máme svého člověka, který u vlády může pomoci.

Robert Píkna

Parkoviště v areálu Zámecké ZŠ

Chápu, že parkovací místa jsou ožehavým tématem a je jich stále nedostatek. Nevím, jaký status bude mít nově budovaná plocha, zda jde o veřejné parkoviště zdarma, placené, nebo vymezené parkoviště. Přes veškerou medializaci, která se parkování ve městě věnuje, si nejsem schopen uvědomit, zda byla v některém médiu kromě Lilie č. 9 zmínka o tomto novém parkovišti.

V současné době je jediná přístupová cesta do školní družiny a jídelny branou, kudy s největší pravděpodobností budou zajíždět i vozidla na parkoviště a z parkoviště. Touto cestou přichází i odchází drtivá většina dětí směřujících do školní jídelny a družiny, a to i těch nejmenších, tedy žáků prvních, druhých a třetích tříd.

Nedokážu pochopit, že v době, kdy je snaha zlepšit bezpečnost školáků při cestě do školy a ze školy, omezovat rychlost a dopravu v okolí škol se vedení města rozhodne postavit parkoviště přímo v areálu školy. Na bezpečnosti v současné době nepřidá ani samotná stavba, kdy nákladní vozidla využívají celý prostor nádvoří mezi budovami školy a školní jídelny. Při ranním doprovodu syna jsem s hrůzou zjistil, že se děti proplétají mezi nákladními auty, aby se byly schopny dostat do budovy. Výstavba a provoz parkoviště v areálu 1. ZŠ je pro mě a věřím, že i pro mnoho dalších rodičů velkým krokem zpět v ochraně bezpečnosti školáků navštěvujících zdejší školu.

Radek Tesaf

Ekologie zajímavě a hravě

Vztah k přírodě a k ekologii - to jsou často zmiňovaná témata ve škole. Jsme rádi, že se nám podařilo nejen o tématech hovořit, ale také pro jejich ukotvení v mladých lidech něco udělat. Proto jsme zažádali o grant Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR v rámci Rozvojového programu Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Finanční prostředky se nám na podporu našeho projektu podařilo získat. Díky tomu se mohou naši žáci, kteří mají ve svém ročníku průřezové téma Ekologická výchova, zúčastnit výukových programů Ekocentra Paleta. Některé třídy vyjedou do Pardubic, za některými přijedou lektori

přímo na naši školu. V další části programu navštíví dvě třídy Záchrannou stanici volně žijících živočichů Pasička, kde prožijí vycházku s odborným výkladem a ekologicky zaměřené hry. Navštívíme také Zelenou učebnu Střední zahradnické školy v Litomyšli. Všechny programy včetně dopravy budou mít žáci díky grantové podpoře zdarma. Část dotace je také určena na vybavení výukovými materiály ekologické a environmentální výchovy.

Rádi bychom poděkovali všem organizacím, které se budou na těchto programech podílet.

Hana Hlaváčková, ZŠ U Školek, garant projektu

Terapie přírodní cestou

Sestavování jídelníčků, poradenství ve výživě, kabalistická numerologie, výklad tarotu.

více

www.salonvivien.wz.cz

Objednávky na mobil:

722 926 684

simackova@unet.cz

Hledám společníka a externistu

do zavedené obchodní firmy a externistu VŠ, SŠ. Tel.: 606 223 698.

KAMENICTVÍ

Precizní práce za nejlepší ceny!

Litomysl

nově

Zhotovujeme:

- Urnové pomníky (žula)
- Nápisy (zlaté, stříbrné)
- Desky do kuchyní a koupelen
- Jednohroby, dvojhroby (žula)
- Lucerny, vázy
- Desky na grilování
- Panelové hroby + výkop
- Schránky na urny
- Broušené terasových dílů

Široký výběr materiálů a řešení dle katalogů nebo vlastních nákrešů!

Vladimír Knap ml.
Nádražní 406, Litomyšl

tel. **775 138 777**

www.kamenictvi-litomysl.webnode.cz

Jak jsme svítili sluncem v Zambii

Předseda národní sekce a viceprezident evropského sdružení Eurosolar pro obnovitelnou energii, Milan Smrž bude mít 7. prosince od 19.30 přednášku v litomyšlském záměckém informačním centru pod názvem „Jak jsme sluncem svítili v Zambii a jak bychom mohli v Čechách“. Cílem sdružení je úplná náhrada současného energetického systému obnovitelným. Zde je jeho článek o rozvojovém projektu České republiky v Zambii, na němž se Eurosolar také podílel.

Energetika rozvojových zemí je zcela specifická. Průzatím má Zambie dostatek elektrického proudu. Tedy přesně řečeno jenom někde. Pochází převážně z veliké elektrárny Kariba na řece Zambezi, kterou postavila anglická koloniální správa v šedesátých letech. Ve své době největší přehrada na světě zásobuje proudem velkou část země a k ní můžeme připočítat ještě několik elektráren uhelných. Zambie dokonce proud vyváží. Tak proč obnovitelná energetika? Energetická infrastruktura země je zcela odlišná od struktury rozvinutých průmyslových zemí. V Zambii existují vysokonapěťové trasy vedoucí stovky a tisíce kilometrů do měst, dolů a závodů na zpracování mědi na konžských hranicích, ale do řídké osídlených venkovských oblastí není proud zaveden. Nedostupnost energie je jednou z příčin migrace do měst a devastace venkovských oblastí. Druhým aspektem je rostoucí spotřeba. Současné zdroje zřejmě v budoucnu postačovat nebudou.

Oblast Naluyandy v okrese Chibombo je klasickým příkladem. Leží v blízkosti hlavního města, ale dostupnost po špatných cestách připomínajících vyschlé řečiště, je bídná. Veliká aglomerace v nevelké vzdálenosti se podílí na odlesnění obrovských ploch. Z tvrdého dřeva se vyrábí dřevěné uhlí na vaření. Topivo je významnou komoditou a jeho cena roste s blízkostí města.

Jsme přesvědčeni, že právě v současném světě je mimořádně důležité věnovat pozornost lokálnímu rozvoji. Je důležité stavět obnovitelné zdroje energie, učit místní komunitu s touto energií zacházet a snažit se zajistit funkčnost lokálních ekonomických cyklů. Dvojnásobná výtěžnost fotovoltaiky ve srovnání s naší zemí představuje dobré podmínky. Minulé projekty jsme elektrifikovali fotovoltaikou a letos máme navíc připravenou malou větrnou elektrárnu o výkonu 600 W. Bude to pravděpodobně jedna z prvních moderních větrných elektráren v Zambii. Právě ve chvílích, kdy slunce vůbec nesvíti, pravidelně se v Centrální provincii o průměrné výšce 1200 metrů zvedá čerstvý vítr. Energie z větru bude vhodným doplňkem fotovoltaického systému a bude zvyšovat jistotu zásobování. Když ji pomocí různých podstavců, silných černých rukou a jednoho auta vztyčíme, někteří si myslí, že to

je letadlo. Vrtule se točí, děti se radují a dospělí zvědavě pokukují.

V rozvojových projektech bychom měli počítat s udržitelně pěstovanými směsnými kulturami potravinářských a energetických olejových rostlin. Tak by měla vypadat správná praxe biopaliv. Nikoliv je tedy demonizovat, ale uvědomit si možné negativní následky masové produkce a předcházet jim. Zdaleka dnes nejsou osamělé hlasy, které tvrdí, že se současnou praxí biopaliv je třeba přestat. Víme, že na ostrovech Velkých Sund jsou plantážím pro výrobu kokosového oleje pro biodiesel obětovány původní rašelinové pralesy. Příčina ovšem netkví v olejninách a jejich využití, ale ve způsobu jejich produkce, ve velikých monokulturách devastujících původní biotop i v tom, že se na profitu podílí jenom zpracovatelské a pěstitelské firmy. Členové lokální komunity se mohou podílet jednotvárnou prací při sběru za finančních podmínek diktovaných velkým monopolistou. Budou-li však místní sami pěstovat perspektivní a velmi výnosnou olejninu pro africké podnebí - jatrophu (česky dávi-vec) ve směsných kulturách spolu s potravinářskými plodinami na malých políčkách obkroužených původním biotopem, budou-li si sami lisovat olej a používat jej pro různá technická a energetická použití, bude profit mnohem větší. Z nejedlého jatrophového oleje mohou dělat mýdlo, nátery na dřevo, mohou jím svítit a mohou jej využívat pro pohon generatorů nebo aut. Na jatrophovém oleji mohou i vařit, a tak se stanou nezávislí na neobnovitelných vstupech.

Během prvních dnů jsme dokončili instalaci panelů na střechu komunitního centra a pak jsme navštívili předního zambijského odborníka na pěstování jatrophy profesora Thomsona Sinkalu. Po několika větách se profesor omlouvá, že píše článek, a přenechává nás svému asistentovi Peterovi. Ten nás suverénně provádí po všech fázích pěstování olejnin. Prohlížíme sadbu ze semen a řízkování, řez stromků jatrophy, které plodí 30 až 35 let a pak je nutno je nahradit novými. Zambie příliš nehoduje biologickému zemědělství, a proto nás těší, když jsme na farmě tuto praxi zahlédli. Koláč po lisování oleje, který pan profesor používá jako hnojivo s pozitivními účinky na růst kukuřice nebo rajčat. Na každou rostlinu deset gramů zbytků po lisování. Je to velmi důležité, protože v současné době se zde bohužel používají zejména umělá hnojiva vyráběná především z ropy a množství energie. Pro biologické zemědělství existuje - nejenom v Africe - obrovský prostor. Kompostování organických zbytků, či prostá výroba bioplynu, využití jeho energie pro vaření a aplikace vykvašeného zbytku do půdy představují i zde vynikající okruh managementu biologického odpadu.

*pokračování v příštím čísle
Milan Smrž*

Litomyšl jedním z míst prezentujících Česko

S nádechem zimy a za proletujícího sněhu pořizovali 15. října záběry z Litomyšle členové chilského televizního štábu. Město se stalo jedním z vytipovaných míst vhodných do propagačních reportáží Agentury CzechTourism, kterými chtějí přilákat do České republiky turisty z Latinské Ameriky.

„Výsledkem natáčení bude 8 reportáží, každá o délce 25 minut. Budou se vysílat v období od února do dubna 2010. Půjde o pořad věnovaný především mladým lidem mezi 25 a 40 lety,“ vysvětlil Petr Lutter, ředitel zastoupení agentury CzechTourism pro Latinskou Ameriku.

Televizní štáb měl již dopředu určeno, co chtějí natočit. Zajímali se především o zámek, jeho arkády, záměcké divadélko nebo kapli, ale byla pro ně připravena také prohlídka města. „Máme určitý plán, co bychom chtěli v Litomyšli vidět. Rádi si ale necháme doporučit některá místa místními průvodci,“ říká režisér Rodrigo Lora. Smetanovo rodiště bylo vybráno pře-

devším pro renesanční zámek zapsaný na seznamu UNESCO a rozhodující byla také blízkost Prahy. Právě do hlavního města odjížděl štáb po natáčení u nás.

Text a foto Jana Bisová

Ke Konceptu zdravotnictví se sešlo 1000 připomínek

K návrhu konceptu krajského zdravotnictví dostal Pardubický kraj kolem 1000 návrhů a připomínek. K dokumentu, který mimo jiné navrhoval sloučení Litomyšlské a Svitavské nemocnice, se mohli vyjadřovat odborníci i laická veřejnost či obce, připomínky k této fúzi však nebyly mezi návrhy nejčastější.

„V říjnu by z nich měl tým odborníků vybrat všechny relevantní podněty, které budou do konceptu zapracovány,“ řekla krajská radní pro zdravotnictví Markéta Tauberová.

„Komise se nyní musí shodnout na tom, které připomínky tam budou a které ne. Tvoří ji zástupci lékařských oborů, většinou vně kraje, aby byli nezávislí. Za kraj by v komisi měli být předseda a místopředsedkyně zdravotnického výboru Radomír Lána a Stěpánka Franková, oba lékaři,“ uvedla Tauberová.

V komisi zasednou ředitel nemocnice i záchranky. Mezi odborníky bude ředitel velké nemocnice, ředitelka záchranky nebo specialista na organizaci zdravotní péče z jiných regionů. Finální verzi konceptu by měli schválit krajské zastupitelé do konce roku.

„Dost připomínek bylo k přednemocniční neodkladné péči, tedy zajišťování pohotovostních ambulancí a systému záchranky. Časté byly také připomínky k slučování určitých činností v jednotlivých nemocnicích, například laboratoří, a to jak souhlasné, tak odmítavé,“ řekl vedoucí odboru zdravotnictví Pardubického kraje Leoš Dostál.

Laboratorní provozy by měly zůstat jen tři. Návrh konceptu krajského zdravotnictví do roku 2012 vypracovala pro kraj společnost Stapro. Materiál s více než 180 stranami v zásadě sází na koncentraci činností zdravotnických zařízení a efektivnější využívání personálu a techniky. Například laboratorní provozy by měly zůstat v plném rozsahu jen ve třech z pěti nemocnic.

Proti sloučení nemocnic se postavila už dříve litomyšlská radnice, která má obavy, že menší zařízení v Litomyšli fúzi utrpí. Možným sloučením nebylo nadšeno ani samotné vedení nemocnice.

Pardubický kraj zřizuje nebo vlastní 15 zdravotnických lůžkových zařízení, z toho pět nemocnic ve formě akciových společností. V loňském roce hospodařily všechny nemocnice se ztrátou, která celkově dosáhla více než 127 milionů korun, další zhruba půl miliardy korun závazků si nesou z předchozích let.

ČTK in Mladá fronta DNES – Pardubický kraj

Výstavba inženýrských sítí

Firma LBtech a. s. ■ Moravská 786, Litomyšl
tel.: 461 353 501 ■ mobil: 603 832 253

přijme

ŘIDIČE

Požadujeme: skup. C, profesní průkaz

**STROJNÍKY,
STAVEBNÍ DĚLNÍKY**

Požadujeme: spolehlivost, flexibilitu

Nástup únor, březen 2010

Nadměrné opalování škodí zdraví!

Možná jste si všimli, že se v poslední době na téma opalování napsalo hodně článků ve všech novinách, odvysílalo hodně reportáží na všech televizích. Titulky jako „Smrtonosná solária“ nejsou ničím neobvyklým.

Mnoho křiku pro nic? Určitě ne!

Stejně jako v mnoha oblastech našeho života, tak i pro opalování platí: všeho s mírou!

Každý z nás se chce líbit ostatním a každý z nás toho chce docílit jinou cestou. Jedním z mnoha častých způsobů jak docílit „ideální krásy“ je mít hezky opálenou pleť. To s sebou nese určitá rizika v případě, že se nedodržíte základní pravidla opalování.

Slunce nebo solárium?

Pokud chceme srovnávat rizika opalování na slunci a v soláriu, musíme si uvědomit, že při opalování na slunci nikdy přesně nemůžeme doporučit určitou přesnou dávku UV záření a proto ani přesně nemůžeme stanovit maximální opalovací čas pro jednotlivé fototypy kůže. Bezpečný opalovací čas na slunci si můžeme výrazně prodloužit, pokud použijeme vhodný opalovací krém s vysokým ochranným faktorem. Ani tak však nemůžeme vyloučit vysoké riziko, že jsme si sami špatně stanovili maximální dobu opalování. V soláriu, které dodržuje přísná kritéria Evropské unie, se pohybují doporučené maximální opalovací časy kolem 25 minut (pro fototyp IV), přičemž je garantována bezpečná dávka ozáření. Zákazník takového solária, který se jde opalovat poprvé nebo má světlou pokožku (např. fototyp II) musí výrazným způsobem omezit dobu opalování až na 5 minut a teprve při dalších návštěvách si postupně tento čas může prodlužovat. Nesmí však v žádném případě překročit maximální doporučený opalovací čas pro jeho typ kůže.

Platná evropská norma (EU 0,3W/m²) stanovuje maximální intenzitu UV záření, která je podle nejnovějších vědeckých poznatků bezpečná pro lidský organismus a tím zásadním způsobem snižuje riziko vzniku rakoviny kůže apod. Díky této normě ztrácí smysl označování solárií pojmy jako je např. „turbo solárium“, protože ve svém principu „turbo solárium“ opaluje rychleji, což znamená zvýšenou intenzitou UV záření, která je v takových soláriích překračována až trojnásobně oproti povoleným limitům.

Na dodržování normy EU 0,3 W/m² dohlíží Česká obchodní inspekce (ČOI), která letos v letních měsících zveřejnila alarmující výsledky svých kontrol, kdy až 90% solárních studií nesplňuje přísná bezpečnostní kritéria výše uvedené evropské normy. Cílem masivní mediální kampaně bylo upozornit na tento stav a dospět k co nejrychlejší nápravě a plošně zajistit ochranu zdraví klientů solárií.

Výsledky této kampaně se již dostávají a všichni zodpovědní provozovatelé solárií již mají vyměněny trubice a nabízejí kvalitní a bezpečný způsob opalování. Přestože je opalování v moderním soláriu bezpečnější než opalování na slunci, platí toto tvrzení pouze za předpokladu, že při opalování v soláriu dodržujete všechny zásady a doporučení odborníků z řad dermatologů a výrobců solárií.

Nabízíme vám jednoduchá pravidla, která pomohou zajistit zdravý a bezpečný způsob opálení v soláriu:

V soláriu se nesmí opalovat osoby mladší 18 let (pokud lékař neurčí jinak).

Nedoporučuje se opalování těhotným ženám, kojícím matkám a nemocným lidem.

Nepoužívejte již několik hodin před opalováním make-up a parfém.

Kosmetika pro opalování na slunci není určena k opalování v soláriu (a opačně).

Během opalování je nutné chránit si oči pomocí speciál-

ních ochranných brýlí nebo očních ochranných fólií. V případě nedodržení tohoto pravidla si vážným způsobem poškozujete zrak!!! Pokud se díváte přímo do rozsvíceného solária po dobu cca. 6 vteřin, již překračujete kritickou hranici záření, kterou snese vaše oko. Pokud máte v rozsvíceném soláriu zavřená oční víčka, překračujete nebezpečnou dávku UV záření pro vaše oko asi po 1 minutě.

Nezapomeňte si odložit šperky.

Při samotném opalování v soláriu není vhodné ležet nehybně, neprokrvená místa se neopálí.

Po opalování se několik hodin nespřichujte, aby nedošlo k přerušení procesu pigmentace.

Neopalujte se ve stejný den v soláriu a na slunci (dávky UV záření se sčítají).

Po kompletní opalovací kúře se doporučuje přestávka několik týdnů.

Počet opalování za rok nemá překročit padesát. Dermatologové uvádějí dokonce pouze 20 návštěv v soláriu ročně! Vše je individuální a hodně záleží na fototypu vaší pokožky, na počtu mateřských znamének apod.

Určení opalovací kúry (max. opalovací časy) závisí na jednotlivých přístrojích (hlavně trubcích) a fototypu vaší kůže. Určete si proto typ vaší pokožky!

Jednoduchou a v praxi velmi rozšířenou formou testu na fototyp kůže je jednoduchý dotazník, díky kterému se na základě zodpovězení několika otázek dozvíte, za jakých podmínek je pro vás opalování v soláriu bezpečné a s vysokou přesností si sami můžete stanovit vhodný maximální opalovací čas. Takový dotazník najdete na internetu ke stažení např. na stránkách www.solarko.cz.

Několik dobrých rad na závěr: ověřte si, zda ve vašem oblíbeném soláriu dodržují nové evropské normy. Ověřte si, zda pravidelně mění opalovací lampy (nechte si předložit protokol o výměně trubíc). Pokud vám obsluhující personál není schopen odborně poradit, je lepší si ve svém okolí najít kvalitnější studio. Nikdy nepřekračujte doporučené opalovací časy, vždy používejte ochranné brýle. Všeho s mírou!

Zdeněk Novotný

PLACENÁ INZERCE

OPALOVÁNÍ ZDARMA

**BODYBUILDING RELAX FITNESS
REAL GYM**

16.11.-22.11.2009

2 nová solária splňující přísné evropské normy
bezpečné a kvalitní opálení v příjemném prostředí

objednávky: 604 592 405

Nedošín 142, 570 01 Litomyšl

SPLŇUJEME
NORMU EU
0,3 W/m²

www.realgym.cz

Fitbox maraton opět v Litomyšli

Dne 4. října se opět sešli všichni nadšenci fitboxu ve cvičebním sále Veselka. Přijely k nám tentokrát fitboxerky s Brna a Svitav. Začínalo se v 10.00, jak jinak než s dobrou náladou a nadšením.

První cvičební hodiny se ujal instruktorka Petra Mlejnková, která neváhala a začala v rychlém tempu s řádným zahřátím a protažením všech svalů. Poté

s jednoduchými kombinacemi dovedla první část maratonu do konce. Další hodinovou část vedla místní instruktorka Lenka Seklová. Měla připravené nelehké a velmi zajímavé kombinace a sestavy úderů, které nás pobavily a zaujaly. Nechyběly ani cviky s posilovacími prvky. Následovala poslední část pod vedením profi teacher Evy Mrázkové z Brna, která jako vždy nezklamala se svou náročnější, ale o to zábavnější choreografií. Přesně sladěné prvky s údery do totemů i mimo ně na rytmickou a skvělou hudbu. Neváhala ani trochu přitvrdit a použít „freestyle“, kde se každý mohl vyřádit a vybušit dle svých možností a síl. Trešničkou na konec bylo uvolnění při „Port de bras“, což je tanec vycházející z baletu, též pod vedením Evy Mrázkové. Při pomalé a příjemné hudbě se všechny drsné fitboxerky proměnily v ladné a jemné tanečnice.

Byli jsme moc spokojní nejen z účasti, ale také z velkého sportovního nadšení. Děkujeme moc všem, kteří neváhali a přišli si společně s námi zacvičit, budeme se těšit na další a další maratony.

Text a foto **Petra Mlejnková**

Novinky SPINNING CENTRÁ STRATÍLEK

Spinning sezóna je v plném proudu, tak neváhejte a přijďte si k nám zpříjemnit náladu a zároveň udělat něco pro sebe. Vyzkoušíte nové computery, které jsou novinkou našeho centra a jsou k dispozici na každém spinneru. Můžete si změřit rychlost, frekvenci šlapání, ujetou vzdálenost a přizpůsobit hodinu svým potřebám! Pro nováčky je první hodina zdarma a pro stálé návštěvníky jsme připravili překvapení. Více informací a rezervace na mobilním čísle +420 724 033 548.

A jestli si lámete hlavu s dárkem k Vánocům pro své nejbližší, máme pro vás také nápad! Dárkovým šekem k nákupu v Domě sportu Stratílek nebo permanentkou na spinning určitě nic nezkazíte!

PLACENÁ INZERCE

**Prodám garáž
u drůbežárů Mach**

Cena dohodou. Tel.: 608 623 156.

Kabrhel zůstává ve hře o olympiádu

Sedmnáctiletý litomyšlský triatlonista Tomáš Kabrhel se ve španělském Mar Menor zúčastnil evropské kvalifikace na Olympijské hry mládeže, které se uskuteční v srpnu příštího roku v Singapuru. Možnost přímo se nominovat z tohoto závodu na OH mělo devět nejlepších závodníků. Konkurence na startu se sešla opravdu výborná. Nechyběl nikdo z favoritů a závodu se zúčastnilo téměř osmdesát triatlonistů z 31 evropských zemí. Závod se konal na tratích 750 metrů plavání, 20 km cyklistiky a 5 km běh. Tomáš si v něm nevedl vůbec špatně a byl hodně vidět. Už v plavecké části bojoval na samé špičce závodu a vodu opouštěl mezi vedoucími závodníky. Ve skvělém výkonu pokračoval také při cyklistice, když jezdil ve druhé skupince mezi pátým až patnáctým místem a byl ve hře o postup. Takto také závodníci přijeli do depa před závěrečným během. Bylo tedy jasné, že až na běhu se rozhodne o postupujících. Také zde Tomáš dlouho bojoval o postup. Ještě na třetím kilometru běžel v této skupince. Asi dva kilometry před cílem se tempo skupiny zrychlilo a Tomáš už jen těžko držel tempo. Ještě se ve stylu hop nebo trop snažil ve skupině udržet, ale to ho stálo moc sil a v závěru se ve vyrovnaném poli propadl na konečné 33. místo.

Tomáš podal velice dobrý výkon a stále ještě má šanci se olympiády zúčastnit. Prímý postup si dosud zajistilo 23 závodníků z celého světa a startovní listinu pro olympijský závod doplní technická komise mezinárodní triatlonové federace až na jaře příštího roku. Na listinu kandidátů pro udělení divokých karet byl zařazen i Tomáš. Výborný výkon podal a druhé místo v kvalifikačním závodě totiž obsadil brněnský Lukáš Kočař, a tak díky němu může Česká republika získat další postupové místo. Jako druhý z českých závodníků skončil právě Tomáš Kabrhel, a tak by toto místo připadlo jemu. Záleží tedy až na rozhodnutí mezinárodní federace, jak rozdá divoké karty, zda upřednostní nejúspěšnější země, další závodníky v pořadí nebo další státy. Tomáš tímto závodem zakončil svoji velice úspěšnou sezónu, ve které skončil druhý na MČR, druhé místo také obsadil v konečném pořadí Českého poháru, když třikrát dokázal zvítězit v jednotlivých závodech seriálu. Další úspěchů dosáhl také v zahraničí vítězstvím v Rakouském poháru a dobrými výsledky v Evropském poháru juniorů v Itálii, Lucembursku a ve Slovinsku.

Zdeněk Kabrhel, foto Ivo Grabmüller

Propagace Litomyšle v Gruzii

Ve dnech 15. až 19. října jsem se zúčastnil akce „Česká republika a obchod v zahraničí“. Poradenství obchodu a služeb v zahraničí se účastním již delší čas, v poslední době se jedná o Gruzii a její hlavní město Tbilisi.

Zde jsem byl vyzván ke spolupráci v budování obchodního centra. Při návštěvách gruzinských obchodníků a turistů v České republice jsem zúčastněně prováděl nejen svým obchodním domem, ale i celou Litomyšl a dalšími obchodními centry v České republice. Výsledkem je vybudování nového obchodního centra služeb a obchodu v Tbilisi, na jehož slavnostní otevření jsem byl pozván. Této akci se zúčastnili mnozí významní lidé, např. starosta Tbilisi, český konzul v Gruzii, gruzinská kon-

zulka v ČR a mnozí další. Také gruzinská televize a rozhlas. V gruzinském rozhlasu jsem měl 20 minutový vstup, kde jsem propagoval nejen Českou republiku, ale hlavně Litomyšl, protože se domnívám, že Litomyšl je krásné město, na které můžeme být hrdi a zahraniční návštěvníci jsou zde vítáni.

Moje spolupráce s Tbilisi bude pokračovat, dalším tématem je budování cyklostezek v této zemi. To je aktuální téma i pro Litomyšl.

Vybudování cyklo a in-line stezek bude prospěšné za prvé pro občany města Litomyšle, za druhé pro návštěvníky Litomyšle. Toto je celoevropský trend, ve kterém bychom neměli zaspát.

Hubert Stratílek, foto Ladislav Halačka

Miss Europe a World Junior aneb Princezny světa 2009

Dne 18. 9. v rámci propagační akce cyklo a in-line stezek Orlicko-Třebovka navštívilo tento region 40 vítězek národních soutěží Miss Europe a World Junior. Byl jsem vyzván provozovateli, se kterými dlouhodobě spolupracuji, abych se této akci zúčastnil jako spoluorganizátor.

V tomto ideálním prostředí našeho kraje se konal sportovní program, který jsme spolu s kolegy z **Domu sportu Strařítek Litomyšl** materiálně a organizačně zajišťovali. /viz. foto/ Za týden po této akci probíhalo slavnostní vyhlášení Miss Europe a World Junior v hotelu Top Praha, kde akci moderoval Jan Čenský a Michaela Ochotská. Titul získala finalistka z Nikaraguy, finalistka z ČR Michaela Haladová získala titul Miss talent. **Hubert Stratílek**

PLACENÁ INZERCE

Přijďte fandit volejbalu

Nadějně výkony litomyšlských volejbalových juniorů v ligové soutěži budou jistě pokračovat i za vydatné podpory domácích fanoušků. Další utkání na domácí půdě sehrají 14. listopadu proti Chocni a 6. prosince proti Rychnovu nad Kněžnou.

Muži v krajském přeboru I. třídy předvedou svoje výkony domácím fanouškům 14. listopadu s Keshartice a 28. listopadu s TJ Sokol Pardubice A. Soutěž začali velmi nadějně vítězstvím na palubovce nejmambicióznějšího soupeře Hnatnice, který se vrátil po jedné sezóně z II. ligy. Také ženy mají ve stejných termínech soupeřky na domácí palubovce – 14. listopadu USK Pardubice a 28. listopadu TJ Sokol Vamberk. Utkání začínají v 10.00 a ve 13.00.

Starší žákyně začaly soutěž krajského přeboru. Před domácím publikem budou hrát 8. listopadu proti České Třebové a Zichlínu a 22. listopadu proti Poličce a Svitavám. Tyto turnaje vždy pro čtyři družstva začínají v Městské sportovní hale od 9.00.

Starší žáci svoje soupeře přivítají v telocvičně zemědělské školy v Litomyšli 15. listopadu.

Eva Hudečková

www.LevnePNEU.com

Akce na nové zimní pneu:

165/70/13 725,- 185/65/15 1.085,-

165/70/14 880,- 195/65/15 1.125,-

175/65/14 990,- 205/55/16 1.450,-

Nové i použité pneu a disky skladem.

**PNEUSERVIS – 777 339 009
Kpt. Jaroše 405, Litomyšl**

DOSONAP

**Expandující společnost
DOSONAP, s.r.o. Litomyšl přijme**

BEZPEČNOSTNÍ PRACOVNÍKY

pro objekty v rámci regionu

Svitavy, Litomyšl, Polička, Moravská Třebová, Choceň,
V. Mýto, Přelouč, Hořice, Jičín,
Jaroměř, Pardubice, Hradec Králové

Nástup možný ihned

**Možnost ČID, PID, mzda od 60,- Kč/hod.
Podmínkou ŘP skupiny B**

**Kontakt: Stanislava Sršňová
tel.: 461 311 671, 724 308 842
e-mail: stanislava.srsnova@doson.cz
web: www.dosonap.cz**

TJ JISKRA Litomyšl pořádá
**v sobotu 21. 11. 2009 tradiční
zájezd do Polska**
(Kudowa Zdroj)

- přihlášky do 13. 11. 2009
- bližší info na tel. 775 913 400

DOSONMO

**Expandující společnost
DOSONMO, s.r.o. Litomyšl přijme**

**BEZPEČNOSTNÍ PRACOVNÍKY
NA MOBILNÍ OSTRAHU**

**pro objekty v rámci celé ČR
Nástup možný ihned**

**Možnost ČID, PID, mzda od 60,- Kč/hod.
Podmínkou ŘP skupiny B**

**Kontakt: Stanislava Sršňová
tel.: 461 311 671, 724 308 842
e-mail: stanislava.srsnova@doson.cz
web: www.dosonap.cz**

Litomyšlští atleti bilancují letošní sezónu

Uspořádáním krajského přeboru ve vícebojích ve dnech 10. a 11. září ukončili atleti Jiskry Litomyšl letošní sezónu.

Družstvo mužů si ve II. NAL nevedlo tak dobře jako loni - čtvrté místo nelze považovat za úspěch. Citelně chyběly tři dlouholeté opory. Věroslav Valenta ukončil závodní činnost, Josef Vodehnal byl dlouhodobě zraněný a J. Teplému nebylo povoleno hostování z Ústí nad Orlicí.

Atletika je ale individuální sport a výraznou individualitu litomyšlští atleti stále mají. Desetibojař Pavel Baar si na jaře v Desenzanu del Garda zlepšil osobní rekord na 7615 bodů. Víc jich u nás nasbíral už jen Roman Šebrle! Baar také reprezentoval ČR na EP vícebojařů v Zaragoze a startoval úspěšně na mezinárodních mítincích v Hexhamu (VB) a Woerden (Niz.)

Krajských soutěží se zúčastnila tři družstva mládeže. Starší žáci a žákyně skončili na 6. respektive 7. místě. Mladší žáci postoupili ze své skupiny do finále, kde obsadili v neúplné sestavě páté místo. Nejúspěšnější z nich byli krajský přeborníci Antonín Valenta (60 m přek., míček) a Štěpán Kozák (dálka).

Dorostenci a junioři se tentokrát vrátili z mistrovství ČR bez medaile. Nejblíže k ní měl junior Tomáš Kozák - čtvrtý v kouli a pátý v disku. Stejně místo v disku obsadil také dorostenec David Bartůněk. Ve stejné kategorii získal Vojtěch Kozák za oštěp a disk páté a šesté místo.

Po třech letech se opět zúčastnil vrcholných veteránských soutěží Vladimír Novotný. Z ME v italské Anconě přivezl stříbrnou medaili za hod diskem a na MS v Lahti byl čtvrtý ve vrhačském pětiboji. Dalším úspěšným veteránem je Zdeněk Moravčík, který získal na ME bronzovou medaili v půlmaratonu

Inzerce

Koupím poštovní známky, pohledy, obálky, bankovky, tuzexové bony, losy, akcie, celé sbírky - větší množství - pozůstalost po sběrateli. Platím v hotovosti nejvyšší možné ceny. Info na tel.: 724 229 292. • Koupím mayovky a verneovky vydané cca do r. 1948. Tel.: 608 420 808. • Darujeme do dobrých rukou krásná mourovatá koťátka, kocourky i kočky, tel.: 739 172 516. • Prodám bio lampu cena 5.000 Kč a vánoční stromeček dovoz z Polska, jeden rok starý, výška 1,5 m cena 300 Kč. Na telefon 731 010 439. • Výhodně prodám: stacionární litinový kotel Vaillant na zemní plyn, výkon 11 - 27 kW za 3 000 Kč, ohřívač TUV - 150 l - samostatný - za 2 000 Kč, rok výroby 1996, dle revizního technika vše ve velmi dobrém stavu. Dveře z masivu 6 ks L + P 95 - 65 cm, prosklené, okno plast. bílé/ořech 117x 56 cm. Sanitu: 160 cm vana, záchod kombi, 60x50 cm umyvadlo, vše v dobrém stavu, tel.: 602 128 984. • Prodám zachovalé sáně - délka 120 cm za 100 Kč. Tel.: 605 761 379. • Nabízím různé knihy cca 4 velké krabice, cena 5 - 10 Kč za knihu. Spěchá. Tel.: 739 307 646. • Nabízím světlý konferenční stůl za 200 Kč, tmavý za 100 Kč, noční stůl světlý za 200 Kč. Spěchá. Tel.: 739 307 646. • Krásnou hrací skříňku na klíček výř. Germany. Za 400 Kč. Tel.: 739 307 646. • Sběrateli bavorský tolar 1778 s ouškem kval 1/1 za 2000 Kč. Tel.: 739 307 646. • Nabídněte různé staré spol., svat. šaty poškozené na ušití dobového oblečení z dob našich babiček i různé doplňky - spony, brože, slunečník, y kolébky atd., vše pro sbírku starých panenek. Předem děkuji. Jára Stratílek, Komen. nám. 1047, Litomyšl, 57001. Tel.: 739 307 646. • Sdělení: prosím paní Č., od níž mám světlou toaletku a něco mi ještě slibovala. Velice mi je líto, že se již neozvala. Pokud bude chtít tel.: 739 307 646. • Prodám stavební komplet: kvalitní míchačka - tov. výroba + síta + kolečko + lopata, celk. cena: 7.500 Kč. Nová taška na kolečkách, cena: 500 Kč. Video Orion + kazety, cena: 1.100 Kč. Kufříkový psací stroj Consul, cena: 700 Kč. SMS 736 790 421.

Desetibojař Pavel Baar.

Atleti mají na stadionu velmi dobré tréninkové podmínky a také je náležitě využívají. Dvakrát i třikrát týdně tu trénuje skupina žáků a žákyn pod vedením manželů Valentových. Starší atleti trénují v menších skupinkách nebo individuálně. Najdeme je na stadionu takřka každodenně a protože se i v zimním období udržuje vnější dráha na běžeckém oválu (odklízí se sněh), je možné tam vidět běžce třeba i v lednu.

Litomyšlský stadion se líbí také atletům z jiných oddílů, kteří ho rádi využívají k letním soustředěním (TJ VOKD Poruba, Spartak Praha 4, Olymp Praha, AK Bílina, ŠAK Pardubice). Bohužel se tak děje především v srpnu, takže stadion bývá často „přetížen“ (až 60 atletů denně) a bude nutné sáhnout k jistému omezení.

Po krátké podzimní přestávce zahájí atleti zimní přípravu na příští, doufejme úspěšnější, sezónu.

-red-, foto Archiv oddílu atletiky TJ Jiskra Litomyšl

Jezdci Hobby Enduro Teamu Litomyšl úspěšní na Fichtel Cupu

Majitelé pohárů jsou Miroslav Auer (druhý zleva) a Pavel Javůrek.

V sobotu 18. září se jezdci Hobby Enduro Teamu Litomyšl zúčastnili věhlasného závodu Fichtel Cup Enduro v Náměstí nad Oslavou ve složení: Javůrek Pavel, Auer Miroslav, Hanus Miroslav, Nádvorník Jan, Kučera Jiří, Šípek Miroslav, Vacek Zdeněk, Pešek Zdeněk, Truhlář Milan, Javůrek Zdeněk a Lněnička Radek.

Již pátý ročník klasické motocyklové soutěže Enduro - orientační závod v terénu i běžném silničním provozu se jel v délce 105 km ve čtyřech kategoriích: 50 ccm, do 40 let bez rozdílu kubatury, nad 40 let bez rozdílu kubatury a motocykly československé výroby JAWA ČZ. V perfektně připraveném závodě za krásného počasí se podařilo našim dvěma zástupcům obsadit krásná druhá místa v rozdílných kategoriích.

Členové Hobby Enduro Teamu se připravují v areálu letiště Vlkov, kde se kromě vlastního tréninku ve volných chvílích, věnují výchově motoristické mládeže.

Text a foto Pavel Javůrek

Kurz sebeobrany pro veřejnost přinesl hodně užitečných rad

Nespočet ran, škrábanců a kopanců obdržel Jiří Kohák a Michal Vokál, kteří společně provedli dvanáct účastníků kurzem sebeobrany. Ten se konal, v průběhu září a října, ve cvičebním sále Veselka. Během každé z deseti lekcí vtipnou formou seznamovali ženy, dívky, ale i chlapce a muže ze způsoby účinné sebeobrany. „Jednotlivé lekce byly specifické. Účastník se například dozvěděl základní principy sebeobrany v případě napadení beze zbraně nebo naopak se zbraní. Dále zjistil, co z věcí, které běžně nosíme u sebe, je možné použít na obranu. Součástí kurzu byla i sebeobrana ve specifickém prostředí. Dvě lekce věnujeme osobním

ochranným prostředkům, jako jsou paralyzéry, pepřové spreje apod. Na závěr jsme si spíše formou hry „prověřili“, co se účastníci během kurzu naučili,“ prozrazuje Jiří Kohák (2. dan), trenér III. třídy karate a cvičitel II. třídy sebeobrany a dodává: „Tento kurz není děláný na to, aby účastník po absolvování deseti lekcí vyšel ze dveří a řekl: „Teď si to pojdte někdo zkusit, já na to mám.“ Rozhodně si zde ale zvýší sebevědomí, což je potřeba.“

Nikdo po účastnících nechtěl, aby se naučili bojovým uměním. Museli si však zafixovat jednoduché techniky. S každou lekcí se jim postupně dostávaly do krve. „Během kurzu ukazujeme věci, které je možné v sebeobraně podniknout. Není třeba v tom hledat žádnou vědu, jsou to obvykle jednoduché, instinktivní záležitosti, díky kterým se může napadený účelně bránit, bez toho, aby použil technickou věc,“ popisuje Jiří Kohák. A skutečně. Po počátečním ostychu typu: „Promiň, já tě nechtěla tolik praštit“ se někteří pracovali k razantnějšímu stylu sebeobrany a mnohdy si Michal Vokál, jež získal roly figuranta - útočníka, odnášel modřiny či škrábance.

Z ohlasů účastníků je zřejmé, že kurz nebyl ztrátou času. Byla to i zábava. „Nejsem si jistá, zda bych se ubránila, ale vím, co v takovém případě mám dělat a vůbec, jak se tomu vyhnout,“ dělí se s dojmy jedna z účastnic kurzu sebeobrany. Ten se zřejmě bude konat i příští rok.

Michal Vokál (sedící) a Jiří Kohák vždy účastníkům předvedli, jaké možnosti obrany v daném okamžiku mají.

Text a foto Jana Bisová

Stiga liga v 10. kole

Pouhých 11 hráčů se sjelo na 10. kolo Litomyšlského poháru 2009, aby v základní skupině svedli boj o 8 čtvrtfinálových míst. Pro 7 postupujících to nebylo nic nového, ale Ondřej Šmiták uspěl prvně v životě a zaslouženě. 6 hráčů zakončilo čtvrtfinále po pouhých třech zápasech, pouze Ivan Halama, postoupivší z 5. místa, sebral 4. Robertu Ježovi jeden zápas.

V semifinále tak byl konečně sehrán zápas o 3. místo ze září, ke kterému Patrik Petr proti Zdeňku Lopaurovi pro bolest zraněné lopatky nenastoupil a tentokrát Patrik s přehledem vyhrál. Ve 2. semifinále se zase opakoval záříjový boj o 1. místo mezi Davidem Brdickým a Robertem Ježem a skončilo to opět 3:2 pro Davida.

Finále Patrik Petr proti Davidu Brdickovi.

Finále zahájil lépe David, který vyhrál úvodní zápas 6:4 a ve druhém vedl ještě chvíli před koncem 5:2, jenže Patrik to nevzdal. Dotáhl zápas do vítězného prodloužení a vyhrál i následující zápas. Čtvrtý však pro sebe získal David a vyrovnal sérii. Rozhodující zápas byl taktickou bitvou a snaha nedostat gól dospěla k prodloužení za stavu 1:1. Netrvalo však dlouho a Patrikův úspěšný blafák finále ukončil. V boji o bronz byl Lopy lepší Roberta, play-down o 5. místo vyhrál Ivan, skupinku o 9. místo Jindřich Petr.

Další kolo se v DDM Litomyšl uskuteční v sobotu 14. listopadu od 14.00. Text a foto Jindřich Petr

Šachová škola TJ Jiskra Litomyšl

Již druhý měsíc probíhá pravidelná výuka v šachové škole TJ Jiskra Litomyšl. Žáci jsou rozděleni do dvou výkonnostních skupin - začátečníci a pokročilí. Každý pátek od 15.00 do 17.00 probíhá pravidelná výuka a trénink dětí. Klubovna je vybavena moderní počítačovou technikou a diaprojektorem. Jednotlivé lekce jsou vedeny osvědčenými a uznávanými metodami výuky. Nejlepší žáci budou postupně

zařazováni do soutěží dospělých. Na začátku října jsme otevřeli pobočku šachové školy v Dolním Újezdu, kde se vyučuje každou středu od 13.00 do 15.00 v základní škole. Rodiče, kteří mají zájem umístit svoje děti do naší šachové školy, mohou volat svoje dotazy na 737 057 069 nebo zasílat na e-mail: svab55@seznam.cz.

Jaromír Odstrčil

ukrajinská
RESTAURACE

U KOLJI

SVATOMARTINSKÉ POSVÍCENÍ 13. - 15. listopadu 2009

PŘEDKRMY:

Husí jatýrka na portském, salátek ze zelených fazolek a sušených švestek
Zprudka pečená husí prsa s ovocným chlebem a malinovou omáčkou

POLÉVKA: Tradiční husí kaldoun

HLAVNÍ CHODY:

Svatomartinská husa podávaná s hruškovým zelím a variací staročeských knedlíků
Galantina z husy plněná kaštaný s hroznovým zelím a petrželovým nákypem

MOUČNÍK: Ořechové knedlíčky s máslovou strouhankou a ovocnou omáčkou

Ke každému svatomartinskému menu dostanete 2dl vína ZDARMA

Restaurace U Kolji, Mařákova 365, 570 01 Litomyšl
tel: +420 461 618 196, e-mail: ukolji@ukolji.cz, www.ukolji.cz

O poslední letošní motokrosový titul se bojovalo na trati v Lokti

Do Lokte se přihlásilo 16 závodních týmů a diváci viděli opět velice pěkný motokros. Po zajímavém průběhu se nakonec radovalo z vítězství družstvo Osíčka MX Team 1 ve složení Florent Richier z Francie, Filip Neugebauer a Jirka Čepelák, které zaslouženě vyhrálo. Mohli se opřít o vyrovnané výsledky, což v takové soutěži rozhoduje. Jejich velký soupeř a loňský obhájce titulu LR Cosmetic-Ados Team v sestavě Martin Kohút, Jan Zaremba, Tomáš Bučenec se také snažil, ale nakonec podlehl o pouhých pět bodů. Velké šance se před závodem dávaly i týmu Osíčka 2. Zde je potvrdil úřadující světový šampion ve třídě MX3 Pierre Rennet z Francie, který s přehledem vyhrál obě své rundy, do kterých nastoupil ještě s Michaellem Špačkem a Němcem Danielem Sieglem. Nakonec obsadili třetí příčku, ale jejich snažení ovlivnilo nepříjemné zranění Špačka na jednom skoku, po kterém musel být ve vážném stavu a poranění hlavy transportován letecky do nemocnice v Plzni. Všichni, co se točíme kolem motokrosu, nyní držíme Michaelovi palce, aby se z toho dostal, protože je to mladý závodník, vše má ještě před sebou. Jinak naše družstvo z Orionu Litomyšl-Goldfren, které se na tento podnik spojilo, jelo v sestavě Jaromír Romančík, letošní mistr Evropy Rus Vitaly Tonkov a vicemistr Evropy Petr Bartoš, nijak neoslnilo. Nakonec jsme brali osmou pozici po několika pádech našich

jezdců. Romančík bojoval, ale na tuto soutěž ještě nemá potřebné zkušenosti a zkušený borci Tonkov a Bartoš měli při posledních jízdách také problémy. Letošní sezóna je již skoro na konci. Zbývá dojet juniory, kde to má dobře rozjetý Romančík a může ještě o víkend v Jiníně dosáhnout na medaili. Oporou našeho týmu je dlouhodobě zkušený Petr Bartoš, který i letos podal dobré výsledky jak doma, kde se pral dlouho o domácí primát, tak na mezinárodní scéně, kde po loňském titulu bral letos vicemistra Evropy v kubatuře Open.

Petr Kovář, foto Miroslav Jireček

Romančík vybojoval další medaili

V sobotu na trati v jihočeském Jiníně skončilo letošní mistrovství juniorů. Nás pochopitelně zajímal Jaromír Romančík z týmu Orion Litomyšl-Livit Team, který v šestidílném seriálu Mitas Cupu 2009 měl ještě možnost jít ze čtvrté pozice na bednu. To se nakonec v Jiníně podařilo, i když se Jarda docela nadřel. Hlavně soubroje s průběžně třetím závodníkem Pavlem Kejmarem byly ozdobou sobotních závodů.

Vítězem a novým mistrem v této hlavní juniorské kubatuře MX2 se stal zaslouženě František Smola jedoucí na Suzuki, Romančík na stroji KTM nakonec získal titul vicemistra a Kejmar na Suzuki bere bronz. V příští sezóně má tak osmnáctiletý Romančík velkou šanci bojovat o kžýzený primát v juniorech, neboť Smola a Kejmar, už kvůli dosažené věkové hranici 20 let, již zde nemohou startovat a pojedou pouze seniorské mistrovství.

Letošní motokrosová scéna tak již definitivně skončila. Petr Bartoš vybojoval stříbro po dramatickém průběhu v seniorské třídě Open, navíc z evropského šampionátu přivezl stříbro a Romančík z juniorů přidal nyní další druhou příčku. V příštím roce chceme ale zaútočit na některé první příčky. Uvidíme, protože naši kluci, pokud budou zdraví, mají síly své dosažené pozice obhájit nebo, a to si přejí jako manažer, ještě vylepšit.

Petr Kovář

Šachisté v prvním kole krajské soutěže

První kolo Krajské soutěže – východ se konalo 4. října. Výsledky jsou následující:

• TJ Jiskra Litomyšl B – Městečko Trnávka / 4 : 1
Naš B tým se utkal v prvním kole soutěže s jedním z hlavních favoritů na postup do krajského přeboru II a nikoho nenechal na pochybách, že také my to myslíme s postupem vážně. Po zcela přesvědčivém výkonu jsme naprosto zaslouženě zvítězili, když bodovali Václav Pekař, Jiří Šváb a Ladislav Zeman. Jediný bod ztratil Milan Krejčí, který podcenil soupeře ve vysokém věku.

• TJ Jiskra Litomyšl C – Česká Třebová D / 2 : 3
C družstvo je složeno ze starších a zkušených hráčů, kteří hrají nepravidelně a střídají se a dále je doplněno žáky z naší šachové školy, kteří zde budou získávat svoje první zkušenosti s dospělými. Z České Třebové přijelo rovněž družstvo složené z žáků, ale v průměru o 4 - 5 let starších. Za nás bodovali zcela přesvědčivě ostrilení matadoři Petr Jonáš a Václav Mikulecký. Naši mladí hráči Tomáš Janecký, Roman Milták a Roman Bednář podleli zkušenějším soupeřům.

Jaromír Odstrčil

Kam za sportem

STIGA - HOKEJ - sál DDM

každé úterý od 17.30 Litomyšlská Stiga-liga
So 14.11. od 14.00 - 11. kolo Litomyšlského poháru 2009

So 21. 11. od 10.00 - 4. kolo Českého poháru 2009 v Domově mládeže VOŠP a SPgŠ Litomyšl

Basketbal - hala TJ Jiskra u koupaliště
21.11. v 10.00 a 12.30 - Litomyšl - Studánka Pardubice (OP žákyň)

5.12. v 10.00 a 12.30 - Litomyšl - SŠB Pardubice (OP žákyň)

Zima je tu a Vánoce za pár nakupte si nyní v největším výběru

VEŠKERÉ ZIMNÍ

OBLEČENÍ, OBUV A DOPLŇKY

KOLA VE SLEVÁCH • SPINNING

za zvýhodněné podmínky

www.stratilek.cz Smetanovo nám.91 Litomyšl tel.: 461 615 766,121
ul. Vrchlického 127 Polička tel.: 461 722 268

Lilie

Zpravodaj Města Litomyšle. Vychází 1x měsíčně, vydává Město Litomyšl. Kontaktní osoba ing. Michaela Severová, 461 653 311, michaela.severova@litomyysl.cz. Redakce: Smetanovo nám. 72, Mgr. Jana Bisová, tel. 461 615 969, lilie@litomyysl.cz, www.litomyysl.cz/lilie. Články opatřené značkou a neoznačené materiály jsou dílem redakce. Příspěvky dopisovatelů mohou být otištěny pouze pod celým jménem a nemusejí vyjadřovat názory redakce. Uzávěrka podkladů je vždy k 20. předchozího měsíce. Zpravodaj neprochází jazykovou úpravou. Povoleno rMK ČRE 12017. Grafická úprava a tisk H.R.G. Litomyšl. Náklad 4450 výtisků. Do litomyšlských domácností a integrovaných obcí zdarma, ostatní 8,- Kč.